

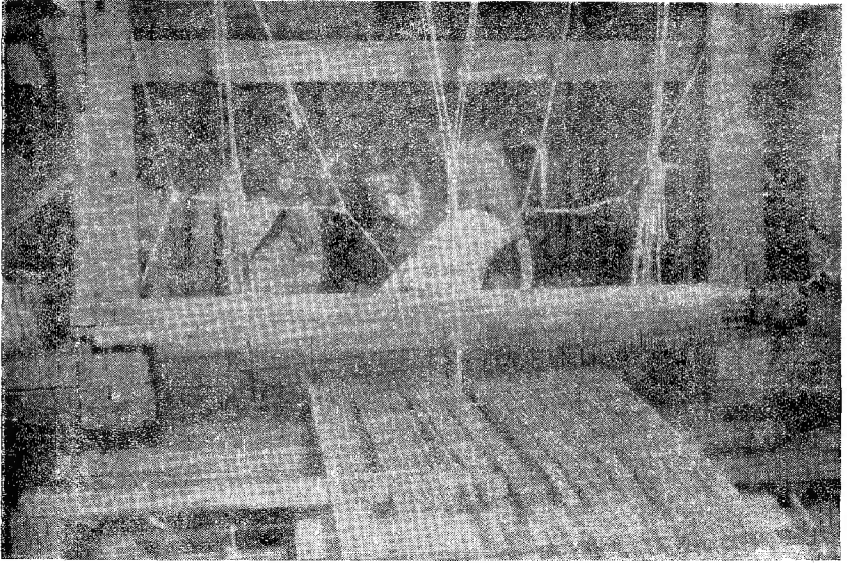
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వారపత్రిక

REGD.No M4-479

4 అణాలు
14-11-51

బాల నేరకథలును. క్రమమార్గంలో. పెట్టడానికి బాంబాయి
రాష్ట్రం కృషి చేస్తున్నది.

Kaharapaty Venkata Suktakam.

IP.Dim
Vizagapalem.

ముఖ చిత్రం:

“హావల్డో”లో నటించి కమల

రాజకీయాలు :

నీరీయల్ :

కాంట్ ఆఫ్ మాంక్ క్రిస్టి—ఆర్థాగడోన్ ద్వయ

కథానికలు :

బొమ్మల పుస్తకం—క్రి. జి.గిటి శివరామకృష్ణ

వివాహముడి సంఘం—క్రి. కవిశంకర బెంకటరావు

అల్లుగాడి పెల్లి—క్రి. భద్రమిపాటి రామగోపాలం

నిలువులద్దం—క్రి. అమలంబ సెంకటేశ్వరకవి

బామ్మ రిల్ల :

బాలభారతీ సంఘం—

2 ముంగిడ పాము పెల్ల వంతుకుండి ?

డి. పెళ్లిచి చిట్టి—“శివయ్య”

మూలకుమారు—“సూర్యక్తి”

పాతకుల అగ్నిప్రాయాలు

కాంచనద్వయం—బాబ్ల బాయి నీవన్నక

8 నీనీమా :

12 కమ్యూట్ నీనీమా—క్రి. కె. కుబ్రహ్మణ్యం

14 గేయం :

17 బొమ్మల పెల్లి—క్రి. కె. కృష్ణమూర్తి

26

26

28

30

31

32

33

34

ప్రయత్నించండి! అద్భుతము, విజ్ఞానమువన్న గల్యవన్న!

రు 3-0-0 కి

7 ఎంప్రలు

రు 5-0-0 కి

12 ఎంప్రలు

ముగింపుతేది 30-11-51

ఆధారములు

అక్షరము : 1 విద్యార్థులు “—” దేముని ప్రాశంపెదిది 6. ప్రాశంపెదిది 6. అపకీర్తి 7. బాప 8. రాగ్రి

10. రాగ్రిలందు ప్రశీ ఇంటా బెలుతురు వీచేడి 12. సాగను 13. రాశుకు సహాయము 17. శాశు 18. కలహాకాగి

20 పాద్యర్థిశబ్ది.

ఫజ్లి నెం. 9.

నిలుపు : 1 విద్యార్థి 2. అపకీర్తి 3. బాప 4. రాగ్రి 5. ప్రాశంపెదిది 6. అపకీర్తి 7. బాప 8. రాగ్రి

9. ప్రాశంపెదిది 10. అపకీర్తి 11. బాప 12. రాగ్రి 13. ప్రాశంపెదిది 14. అపకీర్తి 15. బాప 16. రాగ్రి 17. ప్రాశంపెదిది 18. అపకీర్తి 19. బాప 20. రాగ్రి

21. అపకీర్తి 22. బాప 23. రాగ్రి 24. ప్రాశంపెదిది 25. అపకీర్తి 26. బాప 27. రాగ్రి 28. ప్రాశంపెదిది 29. అపకీర్తి 30. బాప 31. రాగ్రి 32. ప్రాశంపెదిది 33. అపకీర్తి 34. బాప 35. రాగ్రి 36. ప్రాశంపెదిది 37. అపకీర్తి 38. బాప 39. రాగ్రి 40. ప్రాశంపెదిది 41. అపకీర్తి 42. బాప 43. రాగ్రి 44. ప్రాశంపెదిది 45. అపకీర్తి 46. బాప 47. రాగ్రి 48. ప్రాశంపెదిది 49. అపకీర్తి 50. బాప 51. రాగ్రి 52. ప్రాశంపెదిది 53. అపకీర్తి 54. బాప 55. రాగ్రి 56. ప్రాశంపెదిది 57. అపకీర్తి 58. బాప 59. రాగ్రి 60. ప్రాశంపెదిది 61. అపకీర్తి 62. బాప 63. రాగ్రి 64. ప్రాశంపెదిది 65. అపకీర్తి 66. బాప 67. రాగ్రి 68. ప్రాశంపెదిది 69. అపకీర్తి 70. బాప 71. రాగ్రి 72. ప్రాశంపెదిది 73. అపకీర్తి 74. బాప 75. రాగ్రి 76. ప్రాశంపెదిది 77. అపకీర్తి 78. బాప 79. రాగ్రి 80. ప్రాశంపెదిది 81. అపకీర్తి 82. బాప 83. రాగ్రి 84. ప్రాశంపెదిది 85. అపకీర్తి 86. బాప 87. రాగ్రి 88. ప్రాశంపెదిది 89. అపకీర్తి 90. బాప 91. రాగ్రి 92. ప్రాశంపెదిది 93. అపకీర్తి 94. బాప 95. రాగ్రి 96. ప్రాశంపెదిది 97. అపకీర్తి 98. బాప 99. రాగ్రి 100. ప్రాశంపెదిది

16. కలిహాసము 16. భూమిమన్నె సాధనము 18. లక్ష్మి.

నిలువలము:—ఎన్ని పాదములైనా తెల్ల కాగితముమీద వ్రాసి పంప

కమ్యూన్. “శివ” 0-1-6 స్థానముల పంపినచో 18 ఎంప్రలు (అమ్యుని) పంప

బాపము, ఎంప్రలతో పాటు మనియార్థకుల కలిగినాని, క్రాస్ చేయని ఇంటి

యకా పోల్చి అర్జనుగాని జరిచేయాలి ది 8/- తెలిపిన ఎంప్రలకానికి 78

నినవారి పేర్లు 15-12-51 ని పంపబడిన మిగిలినవాకు 0-1-0 స్థానపు ఎంప్ర

లతో పంపబడెను, కీ సాల్వార్షము 5-12-51 ఆంధ్రపాఠశాల క్రికెట్ ప్రదర్శించి

బాపము ఈ పోల్చి సంబంధించిన అన్ని విషయములలోనూ మేనేజింగు

డైరెక్టుని నిర్ణయమే ఖాయమైనది, స్వాధీనమైనది, ఒక గుప్తమైనది, ఒక

సంబంధి గలసాంబిధ్యతో బహుమతి లెక్కము పనునముగా పంపబడినది.

ఎంప్రలు, మనియార్థకుల కలిగిన ఎంప్రలకు పంపండి.

ఆంధ్రా క్రాస్ వర్డ్స్ (A. W. 3.) రాజమండ్రి.

ఆంధ్రవత్రిక

ప్రతి బుధవారము

ప్రకటింపబడును

Founder : K. NAGESWARA RAO

నవవత్సరచందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక
4 అణాలు

సంపుటము 44
సంచిక 11
14.11-51

ఖర సంవత్సర కార్తీక బహుళ పాడ్యమి బుధవారము

రాజకీయాలు : ఆ హారం, ఆచారం:

మనకు కావలసినంత బియ్యం విత్తకాలమంచి దినములి చేసేకోసం కష్టమని చెప్పూ, మన రాష్ట్రంలో ప్రజలు అలవాటు మార్పుకోసం అవసరమని భారతి ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ నూచించారు. మద్రాసు అసెంబ్లీలోనూ, రెసిడెంట్ కౌన్సిల్ లోనూ ఆచారసమస్య గురించి జరిగిన చర్చల సారాంశాన్ని తెలియజేస్తున్న మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి వసుదానరావు రాజాగారి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఆచారధాన్యాల కొరత గురించి ప్రధాని నెహ్రూకు ఒక లేఖ వ్రాశారు. బర్మా కేరళలో పంట బాగుందని కలుగు తెలిసినందువల్ల బర్మా ప్రధాని ఢిల్లీలో ఉన్న అదనులోనే ఆయనతో మాట్లాడి ఈ సంవత్సరం పదిలాల బియ్యం దిగుమతి చేసి ఏర్పాటు చేయవలసిందిని ముద్రాసు శాసనసభ్యులు ఇచ్చిన సలహాను వసుదానరావు రాజాగారు నెహ్రూకు నిశ్చయించారు. ఈ సంవత్సరం వర్షాకోసం పంటలు మళ్ళీ పండేనానూ, వచ్చే సంవత్సరానికి ఆలకుల బియ్యం అందుకు రాదాను రాష్ట్రానికి సరే అయితే కాని బొమ్మకొమ్మలకేవల ఇవ్వడానికి వూచించిందని ముఖ్యమంత్రి నెహ్రూకు తెలియజేశారు.

ఈ సంవత్సరం బియ్యం సత్తు బాధిగా తప్పక పోయినందువల్ల కే. కె. ఎం. కె. బా ప్రజలు ప్రభుత్వంపట్ల అసంతృప్తి చెందుతున్నారని ముఖ్యమంత్రి వ్రాశారు.

రాయలసీమ జిల్లాలలోనూ సర్కారు జిల్లాలలో చేపనింగ్ అనుబంధిని పట్టణాల్లోనూ క్రమంగా అరుదైనవిగా చేపనింగ్ సర్కారు చేపనింగ్ లో పోయినట్లు ప్రభుత్వం ఒప్పందంబోకే ఉంది. కేరళలో బియ్యపుమంటలు రవాణా కాకపోయినట్లు కే. ధర ఎంతో అధికంగా ఉన్నా భారత సర్కారు బియ్యం కూడా కొరతకొస్తే నిత్యం తమ ప్రాంతాల్లో రాయలసీమలోకాక కరణ పెరగని డిల్లీ జిల్లాలలోకూడా ప్రజలు మలమలమాడి పోయేవారని చెప్పక తప్పదు. భారత సర్కారు బియ్యం సర్కారు జిల్లాలలో కాకుండా రాష్ట్రం కూడా కొనసాగిందని అందుకూ ఒప్పందంబూ. దీనినిబట్టి దానిని సేకరణ, బియ్యం పంపకం ఎంతో లోప భూమియ్యంగా ఉన్నాయో గ్రహించ వచ్చును. ప్రభుత్వం సేకరణ పంపకాల నిర్వహణను సరిదిద్దటంకే, చాలవరకు ఈ కొరతలూ ఉండేనూ ననిపిస్తుంది.

ముఖ్యమంత్రికి సమాధాన మిత్తా ప్రజలెంతో అసంతృప్తి ప్రకటించినా బియ్యం పట్టణం నెహ్రూ వ్రాశారు. నిత్యం ఆచార వస్తువుల దిగుమతి చేసుకోవాలని వాదించడంలో అర్థం లేదన్నారు. ఎక్కడెక్కడో తెన్నుకోవచ్చునని ఆలకు చెప్పుకుంటే అది అర్థమవుతుంది చేసుకోవడం సర్కారు. ఆచారసమస్య పరిష్కారంలో ముందరి దిగుమతి చేసుకోవాలని అందుకూ చేసుకోవడంకంటే, అలవాటు మార్పుకోసం అవసరమని నెహ్రూ చెప్పారు.

అలవాటు మార్పుకోసం అనుకున్నది కష్టంకాదు. రాయలసీమమంటలు బొమ్మల మాని బియ్యానికి అలవాటుపడం అనుభవమే. కొంత గోధుమ దిగినా చేస్తుందని బియ్యంకొరత బాధను నివారించుకోవడం అవసరమే అవుతుంది. కాని గోధుమనా మనకి సక్రమంగా లభిస్తుందా అనేదియే సందేహం. గోధుమ తెన్నుకోవాలంటే ఇప్పటికంటే అధికంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం చేత, ఉత్తరాది రాష్ట్రాలచేతనా ఆధార పడవలసిన అగత్యం కలుగుతుంది. విత్తకాలపై ఆధారపడకుంటే ఉత్తరాది రాష్ట్రాలపైనే ఆధారపడకుండా మంచిదని కొందర నమ్ముతారు. కాని విత్తకాలనుంచి స్వయంగా దిగుమతి చేసుకుంటున్నారని చెప్పలే ఆ ఆచారధాన్యాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు సులువుగా పంపగలుగుతోంది. అనే ఉత్తరాది రాష్ట్రాలనుంచి తెన్నుకోవాలంటే ఎంత కష్టమో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిశ్చయించుకుంటే, మనకి అనుభవమే. పంపాడే నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వం ధాన్యాన్ని తెన్నుకోవడం ఎంత కష్టమయిందో కేంద్ర ఆచారమంత్రి ముగ్గురారే ఇదివరకూ తెలియచేశారు. పంపాడే ప్రభుత్వం హెచ్చుగరలకు కాని ఆచార ధాన్యాలను అమ్ముకోవడం చెప్పూ, కేంద్ర ప్రభుత్వం అజ్ఞానం భక్తినించింది. ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వాన్ని దరతినించవలసిందని కేంద్ర ప్రభుత్వం కోరినవల్లను అసంభవమని ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తెలియచేసింది. దీనివల్ల మద్రాసు రాష్ట్రం ప్రభుత్వం ఇక్కడి దరకంటే ఎక్కువ గరలకు ఉత్తర ప్రదేశ్ నుంచి ధాన్యాన్ని తెన్నుకుని సహానికి అమ్ముకుని వచ్చింది.

ఇకమంద గోధుమ అలవాటుచేసు

దం శే నిత్యం ఉత్తరాది రాష్ట్రాలైన ఆధారపడవలసి ఉంటుంది. ఈనాడు, ఆమెకా, వీనా నేకా నివస మున్నగుగా ఉన్నందున వియ్యంబానే వారిని అలవాటు మార్చుకొంటే, ముందు ముందు చిరుగ్రుల పడవలని రావలెను.

ధాన్య సేకరణ, ధరలు

పశ్చిమ బెంగాల్ మొదలైన రాష్ట్రాలలో మాదిరిగానే మద్రాసు రాష్ట్రంలోనూ ఈ సంవత్సరం వరిపంట బాగా రోగిపోయింది, పొగాకు, చెరకులైన పంట అధికమాత్రాన్నియని ఇటీవల మద్రాసు ప్రభుత్వ ఆర్థికవిషయ సంఘం రాసు నలురాజ్ గాను ప్రభుత్వానికి నివేదించారు. దీనికి కారణం వరిపంటపై రైతుల వ్యవసాయపు బట్టలు పెంచుతూనే వున్నాయని, కంప్లౌట్ ధరలు మార్తం నిలకడగానే ఉండిపోవడంపై రైతుల మోగేది నానాటికి రోగిపోతూ వుండని పొగాకు, చెరకు, పసుపు మొదలైన పంటలని లాభాలతో రిసు నీటిని తాగుచేసుకోవాలని కృషిచేస్తున్నది. దీనికి తోడు వాలు కలిగి అనుభవంతో భాగ్యం ఉండులై కరైతులు, మిగులులూ మానులు ధాన్య సేకరణ అధికారిని రిప్పించుకుని ధాన్యం నిలకచేసేకొరకుండ విల్ల పైకే ధాన్యం కొరకు మరింత అధికంగా కనపడుతుంది.

సేకరించిన ధాన్యాన్ని ప్రభుత్వం డ్రాంగ్ పాంతాల అవసరాలతో నిమిత్తం చేయడానికి ఒక్క కరకుల ద్వారా కలెక్టరు కంటే ధాన్యం పట్ల డ్రాంగ్ జిల్లాలలో ధాన్యాన్ని సేకరణాధికారుల కిక్కిరించిన నిలకచేయాలని అన్ని రకగతుల ప్రజలూ బలపరుస్తున్నారు. పట్లం అవసరాలింపం తప్ప లాభాలతోపాటునే వరి పండించడం అవసరం మనుషులే ఈ కోణాల్లో రైతుల వద్దనుంచి ధాన్యం సేకరించడం కానీ, సేక

రణ ప్రజల తోడ్పాటు పొందడం కానీ ఎంత దుర్లభమో ప్రభుత్వానికి అనుభవ మార్పిడి అందువు ధాన్యం కంప్లౌట్ ధరలను నూటికి పదివంతుల తొప్పున తొలగించడానికి అనుచు తిన్నాల్సి వుండదు. ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కోరింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం మొదటి నిరాకరించింది కానీ ఇప్పుడు అతరణాగా ముగియ సమావేశంలో ఈ విషయాన్ని చిర్చించడమొనరి జిమ్మతుంది.

ధరలను పెంచితే కొనుగోలుదారకు ప్రతిభ మరింత కష్టమయ్యే మాట నిజమే. కానీ ఇతర రాష్ట్రాలలో పాము ధరలకు అమృతమందున అక్కడ ప్రజలెంత కష్టమవుతున్నారో, అంతకంటే మనకు ఎక్కువ కష్టం ఉండదు. బట్టపై నూటికి 100 వంతులు పెరిగిందనుకొని ప్రజలలోనైతే రేగిన అంతుకృపనీ, వారపదనిరుక్తు కనులనూ చూసి ప్రభుత్వం జిమ్మతులుగోటి అలాగే ఇదీ సరిపెట్టుకోవాలి. తేడానికంటే అతరం పట్టెచెయ్యవలసికే రైతులు వసునికీ వ్యవసాయం చేస్తూ రహస్యం గ్రేసు. ఇప్పుడీ కష్టమేనీ తిరిగికోవాలి ధాన్యసమృద్ధంగా ఉన్న జిల్లా జిల్లాలలో వరిపంట మరింత సన్నగిల్లి కరువు రాకని ప్రమాదం ఇప్పుడు కాకపోతే కొద్ది ఎక్కువలోనే సంభవించవచ్చు.

మైసూరు కేసు

విషప్రయోగంపల్ల మైసూరు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిని హత్య చేయ్యడానికి యత్నించినట్లు శ్రీ యల్. యస్. రాజు (మైసూరు న్యాయవాది) నైక లేబడిన అభియోగం సందర్భంగా మైసూరులో చిత్రమైన వివాదం నెలకొనగలిగింది. కేసులో ప్రధాన పాత్ర మైసూరు ప్రధాన న్యాయమూర్తి కాకడంకొక కేసు విచారణను మైసూరు సంస్థానంనుంచి మరొక చోటకు మార్చాలని మద్రాసు సేవీకరణ ప్రి నిరాకరించబడింది.

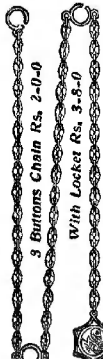
కేసుకు సంబంధించిన తరఫునల దృష్టి న్యాయమూర్తిలకై, జూరీలకై నిర్ణయించినట్లు పాత్రమూ సక్రమమూ అయిన విచారణ జరగదని సంఘయానికి తొప్పునకు అలా మార్చాలని ఆజ్ఞ ఇచ్చే అధికారి కొరకుకాక క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ 407 కే గుర్తించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మామం ఉంటుంది. మార్చాలాకదా అనే నిర్ణయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికే. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయమై రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపించి, కేసును మద్రాసు బొంబాయి రాష్ట్రాలలో ఒక

కోర్టుకు మార్చవలసిందనీ, అది సమృతం కాకపోతే ఆ రాష్ట్రాలకు చెందిన ఒక జడ్జిని నియమించుకుని మైసూరులోనే విచారణ జరిపించవలసిందనీ నూచించారు. కానీ మైసూరు ప్రభుత్వం ఇందుకు సమ్మతించలేదు. ఇంక భారత ప్రభుత్వానికి మార్గాంతరం లేకపోయింది. 271 రాజ్యాంగ నిబంధన ప్రకారం రివెన్యూ అధ్యక్షుడు కేసును [47-వ పేజీ చూడండి]

ఉమా బొత్త ములు

బంగారు గేజు కలియక బొత్తములైన కకరించుచేసి రేయదచేయబడినది, జీవితకాల వర్తకంకను తప్పిస్తున్నది.

UMA BUTTONS
GOLD SHEET COVER
GIVES LIFE LONG SATISFACTION

3 Buttons Chain Rs. 2-0-0
With Locker Rs. 3-5-0

UMA 251
UMA 252
UMA 834

Each Button As. 12/-
Collar Pin As. 12/-

SHIRT LINKS

కోరువారికి కాట్టలూగు ఉంటేను
ఉమాగోల్లు కవరింగి వర్చులు
ఉమామహల్ : మదిలీపట్టణము.
ఉమాగోల్లు కవరింగునకున్న బొత్తానికే
"సి" "ఉమా" మరివిషణ్ణము
Tele. 'U M A' Masulipatam

సవరణ
ఈ సంచికలో 14 వ పేజీలోని "అల్లుగారి శిల్పి" కి భువిశాపి రామగోపాలగారి రచన, 17 వ పేజీలోని "నిలువులపట్ల" కి అనముల వెంకటకవిగారి రచన. పాఠకులు సవరణ గమనింతురగాక.

కాండ్ల ఫమాండ్ల క్రీస్తో అత్తగారు డ్యూమా

73

కాండ్ల మామగారు అవధానించి పంపిణీ చేసిన కోట్ల పాతం కాలమే డాంగర్ల ఆండ్లలో రహస్యమందితాలారంభించాడు. డాంగర్ల వ్యయంగా యూజీని వివాహ ప్రసక్తి లేక కర్తవ్యంగా ఆండ్లయే తన మనోవాంఛను ముందు పెలి యున్నాడు, తన పాపిక పారినందుకు లోలోపల సంకోషిస్తూ, అయినా పైకి తన కొండరపాలు తెలియనీయరాదనే ఉద్దేశంతో డాంగర్ల ఇలా అన్నాడు : "ఆండ్లీ! అప్పుడే వివాహం కలపెట్టడానికి మీ కింకా వయస్సు నిండలేదే!"

"అంటే నా రండ్రిగారి అనుమతినిగలగించి మాకు సంకోచిస్తున్నారా? సంకోచం అనవసరం. నేను పారినలోనే స్థిరపడిపోతానని నా రండ్రిగారికి తెలుసును. అందువల్ల నే నిక్కడే వివాహం చేసుకుని స్థిరపడేపట్లంలో నా జరుగుబాటలో నమని ముందే కొంత గమనించుకుంటే చక్కగా కూడా."

"అయితే సరే. నా మామగారి కొరత కట్ట మివ్వాలనుకున్నాను. నా అవంతరం నా ఆస్తికి అమే వారసురాలు."

"అయితే మరి మంచిది. నేను కోరినట్లుంటే ఇక్కడే కొంత పెట్టుబడిపెట్టి వ్యాపారం చేసుకోవాలని నా రండ్రి చెప్పి బడి గమకూడా ఇచ్చారు. అది మీ చేతికి ఒప్పుకొస్తాను మీరే వ్యాపారంలో పెట్టె వృద్ధిచెయ్యండి."

"ఓ! తప్పకుండా. అయితే నా మామగారు మీ కివ్వడం నాకు సమర్థతమే. నా భార్య కూతురుకూడా ఆభ్యంతరం పెట్టరు రండి."

"ఇద్దరూ సరస్వతినిగలగించవాలంటే మంతనం ముగించి తేచారు.

ఆండ్లీ బగ్గీపట్టి బయటకేరాడు. పరిచారకును అతని చేతి కొక చీటి యిచ్చి రెండువందల ప్రాంతంబు ఒప్పుగించాడు.

"ఇదేమిటి?" అన్నాడు ఆండ్లీ.

"అతను త్రవ్వకానికిన్నాడండి. ఈ చీటి మీ కివ్వమని చెప్పాడు."

ఆండ్లీ చీటి చూసుకున్నాడు : "నా మామం నీకు తెలుసును. రేపు బొడ్డున్న కొమ్మిదిగంటలకి తప్పకుండా రా." అని వుండి, కాడయాన మూర్తకొన్నింటికి కొడవచ్చింది. పళ్ళు చటట కొరికాడు. కాని వేరే చేపడితే మరునాడుదియం కాది యాన మాతాం చేరుకున్నాడు.

"రారా! నువ్వు వస్తావనే అనుకున్నా రే" అన్నాడు కాడయాన వికృత మండహాసంతో.

"చారే! ఘనకార్యం చేశానని కులకుతున్నట్లున్నావు" అందుకో! మళ్ళీ కొడం తెచ్చుకుంటున్నావు. నువ్వు వస్తానని నీకోసం ఫలకారం తయారుచేయించాను చూడు."

"ఇందుకోసమేనా నన్ను రమ్మన్నది."

"అహ! కొండరవనకు మరి, నామాతాం నా చెప్పారూ. పోతున్నట్టి చూడాలనుకోడం తప్పకాదు కదా!"

"మగ్గుడవు కాదు నువ్వు. డ్రోహిని. నీకు ప్రతిహాసం రెండువంద లివ్వడానికి ఏర్పాటుచేసిన తరచార ఇంకా నన్ను వేధించడమందుకు?"

"ఇప్పున్నావు ముక్తి రెండువందలు. చూడు నాకుకలాలి కివ్వడంగా ఉందో, నిజంగా నీ కది ఇవ్వడం ఇష్టం లేదని నాకు తెలుసును."

"అది కాదు నీ కంఠ ఇచ్చినా తప్పటి అనేది ఉండదు."

"నాదగ్గర చెప్పను, నీ అప్పుడు పండింది లే నీ కేం? డాంగర్ల కూర్చుట్టి చెల్లిచేసుకో బోకున్నావు."

"డాంగర్ల నేను ఉత్పరించడానికి నా తగవు నువ్వు!"

"నిమిటి! డాంగర్ల మాట నాదగ్గర చెప్పన్నావు? నేను అతను ఇదివరలో స్నేహితులమన్నప్పుడంతా నీకు తెలియకావాలి."

"అనుచో ఇప్పుడెందుకులే. న స్నేహితుకు రమ్మన్నాకో చెప్పి."

"నా కొక అలోచన లేటింది. ప్రతితెలు ఎవ్వ డాఖితుకుండా అని లేచి కూర్చోడం నాకు బాధగా ఉంది. నే నీ స్థితిలో ఉంటే, ఎక్కడో ఇల్లు కొనుక్కోడానికి ఆరునెలల డబ్బు ముందిమైన అడిగి, అది తీసుకుని పరారవుతాను."

"నువ్వే ఇప్పుడా పనులందు చెయ్యగలగడమ?"

"నిమిటి కే పన్నెండు వందలానా?"

"అబ్బ నీ లోభానికి మరిలేను. రెన్నెలముందు నీకు రిండి కూడా లేదు. ఇప్పుడే నేడో ఏర్పాటుచేసి నా నీకు చాలడం లేదు. ఆకే ఎక్కువైతే రండి."

"రిన్నెలకొద్దీ అక రెన్నెలకైతే. నా అలోచన చెప్పానిను. నువ్వు చిల్లిగవ్వ ఖర్చుపెట్టి నక్కల కేకుండా, నాకు ముద్దెలు సంపాదించుకోవాలనికే విచివ్వగలవు."

"అది నావల్ల కాదు."

"నే నే నేటి నువ్వు అర్థం చేసుకోవలెను. నువ్వు చిల్లిగవ్వ ఖర్చుపెట్టవల్లే దంటున్నాను. అది సరే. హలోగా నా కేచ్చేది నెలకి ఏడువందలకే పెండు."

"చెంచితే ఇంకో నన్ను వేధించడం చూసేనానా? నువ్వేమా స్నేహితుడవనుకున్నాను. నీ కొక రహస్యం చెప్తాను వింటానా?"

"నన్ను."

"నా రండ్రి ఎవరో తెలుసుకున్నాను."

"ఎవరు?"

"కాండ్ల ఆఫ్ మాండ్ల క్రీస్తో."

"అచ్చే!"

"అవును. కాని ఆ దిడురాన్ని అయన పైకి తెలియనవ్వలేదు. అందువల్ల మేడల కావల్సాంటేవల్ల నాకే సహాయం చేస్తున్నాడు. నా రండ్రిని చెప్పకుంటున్నందుకు ఆయనకే ఏదైతే రిడున్నాడు."

"అబ్బా! నీ రండ్రి అనినందుకోడానికి ఏదైతే!"

అ ను నా దం : నీతారామ

అందులో సగమునే నే నే ఆ పని చేస్తున్నా! మరి నీ కంఠ
ఇప్పుడున్నా?!"

"మేల్చి అయిదు లక్ష రిస్తాను."

"అబ్బ! అయిదు లక్ష రే!" అంటూ కాదనూనే చేరినా
కొట్టివస్తా నలుపుకు పరదానందంలో పడ్డాను. కొంతసేపైన
తరవాత "అయిన చాల భాగ్యవంతుడా?"

"భాగ్యవంతుడా! అయిన కంఠ సమముందో అయిన తక్కు
తేరును."

"అయితే అప్పులేకుండా నీ స్వామ్య ఇంటిలోకి
రానిస్తాడా?"

"ఓ! నాయకులవచ్చినప్పుడు వెళ్ళవచ్చు."

"ఇదెక్కడ?"

"కాండ్ల ఎరిట్టిలో ముప్పైయే నాచురు."

"నీకా ఇల్లు లోపలా బయటా పాగా తెలుసునా?"

"అవును."

"అయితే ఆహ్వానం అంతా చెప్పు."

మాంట్ క్రిస్టో ఇంటి సమానం కాగిపోయిన నీటి వివరం
లన్నీ ఆండ్ల విజయంగా చెప్పాడు. మాంట్ క్రిస్టో ఇంటిలో
ఎప్పుడుండేది, ఎప్పుడు ఉండవలసి కూడా చెప్పాడు.

"ఇంతేనా? ఇంతమేనా ఉండాలి?" అన్నాడు ఆండ్ల

"ఇక చాలా నా పని చేసే కారణంబునంటారే నీకు

నానాదా కూడా విరగడంబడింది." అంటూ కాదనూనే విప్పలంగా
నవ్వాడు. ఆండ్ల కోపంబట్టికే, ఏమీ చెయ్యలేక వెలు కొడు

వట్టుంటూ లేచాడు. ఆండ్ల ద్వారం సమీపించుచుండే కాదనూనే
అను అన్నాడు. ఆండ్ల వస్తూనే తిరిగిచూశాడు.

"నీవేలే నన్ను ఆ ఉంగరం వ్రాసేది నీ చూడవలసి అన్నాడు
కాదనూనే. ఆండ్ల ఉంగరం తీసి పేనామిడికి విసిగాడు

"నామాలే నవ్వువచ్చుతూ కాదనవ్వసంగతి నాకు
తెలుసును. కాని ఇది నిజమేనా చెబుమా?"

"ఆండ్ల జవాబివ్వలేదు

"నేను భాగ్యవంతుణ్ణి కాకపోయినా నాకు కలం
సంగతి తెలుసులే. ఇది మంచిదే కాదో చూచి చెప్పా నుండు." అంటూ
కాదనూనే లేచి ఉంగరం పట్టుకుని కిటికీవద్దకు వెలి
వచ్చిపోతే గాలి తలుపువై నీకాను. గాలిముక్కున్నప్పుడు చీలుకు
వోయింది. "అసలేద నీకాను" అన్నాడు కాదనూనే. ఆండ్ల
విరుగుదలతో మాత్రంగా వినిపించుకోకుండా గలగల చెల్లి
పోయాడు.

మరునాడు సాయంత్రం మాంట్ క్రిస్టో ఆస్టర్ లోని తన
ఇంటికి బయలుదేరవచ్చు సమయంలో అతని కొక కేబులువచ్చింది.
అందులో ఇలా ఉంది: "ఈ రాత్రి కాండ్ల ఎరిట్టిలోని మీ
యింటిలో సాక్షి చూపించడానికి ఒక దొంగ రావచ్చును. వాని
గురి సహాయంతో నీవు లు తేవడా మీ దొక్కటూ పరిచారముల
సహాయంతో మీ సాక్షి కాపాడుకోగలరు" పోలీసుల్ని మీరు
కలిపివేయించి, మీ కేసును తీసుకువచ్చు నాకు వచ్చు రాగలను.
ఈ రాత్రి మీరు ఇల్లువదిలి వెళ్ళినంత క్రమంలోనే కాదు ఈ
రాత్రి మీ యింటికి కాదును మరికీ దొంగమాత్రమే కాదు. మీ
ఆస్తున్న కేతువుకూడా ఆ కేసును సహా తెలుసుకోదానికి మీ
కిది మంచి అదను"

తేజ ఎదురువాతాలో తేలియను. మాంట్ క్రిస్టో కొంతసేపు
యోచించాడు. "నా ప్రస్తుతికేమి నవకు" నా ప్రత్యే
కోసం వస్తాడా? కాదు. బహుశా నన్ను ఉంచడానికి తప్పాడేమి
కుంటాను." అనుకున్నాడు మనస్సులో. వెంటనే ప్రయోజనం దిర
మంచును, ఆనీ ఒక్కడేనే తప్ప తన పరిచారమున్న ఉద్యోగున్న

అందరినీ ఆస్టర్ భవనానికి పంపివేశాడు. "మేడవైతే కిటికీలు
ఎప్పుడీమదిగానే తెరిచి ఉంచాడు. ఇంటికి వెళ్ళి, కింద
తాళాలు వేయించాడు. అతీ తనూ కలిసి వీక్షిస్తేవేళ్ళో విప్పిలోకి
వచ్చాడు. విప్పలో ఎక్కడా జనపంపారం లేదు. గంట రెండువారే
మెలిగా ఇద్దరులో కలిసి వనకగోడ మాకే ఇంటిలోకి ప్రవేశించారు.
ఒక కిటికీనుండి ఇద్దరూ వదకగది ప్రవేశించారు. అతని అక్కడే
ఉండమని సంతకేసి మాంట్ క్రిస్టో పక్క సావనీలో నల్లగా,
నీరువాతాళాని గట్టిగా లాగివేశాడు. తరచూ వదకగదిలోకి
వచ్చి తలుపులు దూరంగా మూశాడు. రెండు రివాల్వర్లు కెయిలో
ను ప్రదర్శించుకున్నాడు. ఇద్దరూ నిశ్శబ్దంగా నీ రీక్షి నూ
జూర్చున్నాడు.

రాత్రి వచ్చేందు గంటలయింది. వీక్షిలో విప్పలో గోడ
వారిని ఒక వ్యక్తి రావడం ఇద్దరూ చూశారు. మెంట్ల వ్యక్తి కన
వదకుండా ముక్కవ్యక్తి వీక్షిలోకి వెళ్ళాడుకున్నాడు. కొంత
సేపైన తరవాత సావనీలో అప్పుడేమైనా సందర్భం ఏవవచ్చింది.
గాని తలుపు కొద్దన్న వచ్చుకు సన్నగా వివదకుతోంది. అతీ
కిటికీలోనుంచి వనకగదివంక చూశాడు. రెండోవ్యక్తి నిలబడి
దొంగని బాండ్ల గ్రామా కనిపెడుకున్నాడు. ఇంకొకరూ కవచం
లేకు తరవాత అప్పుడంగా కరకరబింబం వివదగింది "కిటికీ తలుపు
కోపివేశాడు." అనుకున్నాడు మాంట్ క్రిస్టో. గాలిముక్కు
తెయ్యిగా నిర్వచనం సందులో చెయ్యిచూపిసి కిటికీతలుపు గడియ
తీశాడు దొంగ. మెలిగా తలుపు తెరిచి లోనికి ప్రవేశించాడు.
నేయూనుంచి వచ్చి కేతువులపై తీసి వీరుగాతాగి తియ్యడానికి
దొంగ ప్రయత్నించ వారంభించాడు. "కేతువు కాదు. దొంగ
మాత్రమే" అనుకున్నాడు మాంట్ క్రిస్టో.

మాంట్ క్రిస్టో వనకగదిలోని ఒక వీరునా తెరిచి పొడుగున
నల్లని ఉప్పుతీగలు కోలుతేసి నిలిచాడు. దానిపైన పూదరి
దుప్పులు సరించాడు. మాండ్లను గోడ ఒకటి తలుపు పెట్టు
కున్నాడు.

మెలిగా తలుపు దిరగా తెరిచిచూశాడు. దొంగ వీరునా
తాళాన్ని తున్నక కత్తిలో పెట్టుకొని ప్రయత్నించడం గమ
నించాడు. మెలిగా వాణికి ప్రవేశించాడు. తాళం పగలకొట్టే
య్యిం లో నిమగ్నడైయన్న దొంగ మాంట్ క్రిస్టో ప్రవేశ
శించడం గమనించెను. మాంట్ క్రిస్టో కొవ్వొత్తి ఒకటి తీసి
సరిగించాడు. దొంగ ఉలిక్కిపడి వనట్టు తిరిగాడు. "కాద
నూ! ఈ అర్ధరాత్రివేళ ఇక్కడేం చేస్తున్నా!?" అన్నాడు

మాంట్ క్రిస్టో, నిర్వ
యంగా కిటికీవద్దకు
వచ్చినివాడు. కాద
నూనకే ఇదో పానీ
వోదానికివారిలేరు.
"ఎవను! ఫాదరి?
బుననీ!" అన్నా
డు కాదనూనే తిరి
చికున్నా మాల
లతో.

"అవును. మాంట్
క్రిస్టోసాక్షి కాదు
కో నాలవిచ్చావు
కానూ?"

కాదనూనే దారి
కోసం మెల్లగా చూ
శాడు. లాదంతేక

వైలేరియల్

బోడ వాపులకు, జ్వరములకు
దివ్యోపధము. ఇది దీర్ఘ
బోడలను గూడ వాపు
లతో సహా తగ్గించును.

వెల. రు. 780

బాప్సర్ కెమికల్ పర్మిట్

కపిటం (వయా) వాలకోల్లు,
(పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా)

పోయింది, గజగజనోణికిపోతూ నిలబడిపోయాడు. అతనికిముచ్చే
కుంటు పట్టాయి.

“అయితే ఇంకా నీహంతిక వృత్తి మానలేదవుమాట.”

“ఫాదర్! కడుపుంటు నన్నీ పనిచేయించింది. నన్ను
క్షమించండి.”

“పాపాత్ములంతా ఇదేఅంటారు.”

“విద్యరచారిద్రవ్యం...”

“ఇక! నగంపరకుడుపత్రపు టుంగరానికి నీవే వలె
అయిదు శతాబ్దమువచ్చును ధనమా వ్రజమాజూడా తీసుకోవాలనే
లాభంతో ఆతనిని కుత్తిచేసివచ్చును చారిద్రవ్యమేకాదా
ముందురా?”

“ఫాదర్! విద్యార్థిగా ఇంకెవరైనాఉన్నారా? పోలి
కులు వచ్చారా?”

“లేదు. నేను ఒంటరిగానే ఉన్నాను. అబ్బవనానినెప్పు
కనికరించి విడిచిపెడుతున్నాను. కానిఒకటి ద్రవ్యం. అయితే
అబద్ధం నెవ్వరును! శ్రుదించి ఎలా విడుదల వచ్చావు?”

“అలాగే విద్యార్థి పహారం చేశాడు.”

“అతను నీ సంగతుడరా?”

“కాదు. నాతోటి శ్రుతి అతను సంగతుడు.”

“ఎవరా శ్రుతి?”

“శ్రీశ్రీశ్రీ.”

“అతను మాదా నీతోపాటు విడుదలచేశాడా?”

“అవును. ఇద్దరం కలిసి పారిపోయాం. విద్యార్థి ఇచ్చిన
అనుగ్రహంతో ఈచిలు కోసి వెలుపడ్డాం.

“శ్రీశ్రీశ్రీ ఏమైనాడు?”

“నాకు తెలియదండీ.”

“నీవు తెలుసు.”

“దైవాక్షిగా నెత్తున్నాను. నాకు తెలియదండీ.” అంటూ
చేతులు పోసింది ఫాదర్ని సమాధించుకు కాదయిన ఫాదర్
కంబండా అలాగే నిలబడ్డాడు. “అబద్ధం” అన్నాడు గంభీ
రంగా.

“ఫాదర్! క్రిష్టమాక్షి.”

“పారిస్ వచ్చినతరువాత నీ తననోపాధి ఏమిటి?”

“చేతి చిక్కింది నీకును పొట్టుగుతుంటున్నానండీ.”

“అబద్ధం.”

“కాదయిన గజగజ లాదాడు.

“అతే నిచ్చిన దిబ్బంతో గంభీరున్నావు” అన్నాడు
బుసోనీ.

“కాదయిన విశ్వమైనాడు: “నిజమేనండీ. అతే నాకే
కౌగిలుతుంటు కొడుకైనాడు.”

“ఎవరా బ్రాగ్మనంతుకు?”

“కాంటో ఆక్స్ మంట్ క్రిస్టో.”

“ఏమిటి? శ్రీశ్రీశ్రీ మంట్ క్రిస్టో కొడుకా?” అన్నాడు
మాంటిక్రిస్టో తెలుతోయి. “ఇప్పుడే కొడుకు ఏమేనెట్టుకు
తిరుగుతున్నాడు?”

“ఆంధ్రీ కావాలంటి.”

“మాంటిక్రిస్టో అతనినిచే ఆయనకుజేవా? డాంగ్లర్
మాకున్నీ నెత్తుచుంటోన్నావాజేనా?”

“అవునండీ.”

“అంతే మానం జరుగతోంటే నువ్వుమాను ఊరుకున్నావా
కాదయిన? ఎంత పాపాత్ముడవ! నీ కింద నిర్మలతలెంత దుర్వ
ర్తనా తెలియనా?”

“తెలిస్తేమాత్రమేం? మిగతా వానకనుతోంటే నీ

నెందుకు నెవ్వరొకటా?”

“ఈ మోసముతో బయట పెట్టేస్తాను.”

“ఎంతకీ నెవ్వరు?”

“డాంగ్లర్.”

“అ! అ! అన్నాడు కాదయిన, ధర్మబుర్రు తేలులో
కలిపి నీ బుసోనీ చాలామే పొడిచాడు. కాని కత్తిచాలా మేన
దిగకపోగా వంకరపోవడం దూసి కాదయిన నిర్ధారపోయాడు.
బుసోనీ బుసోనీ కాదయిన నెయ్యిపట్టుకుని మెలితిపాడు.
బుసోనీ చేతు లో ఇంత మహాబలం ఉందని కాదయిన కలనానా
అనుమానించలేదు. నెయ్యిపట్టుకు: ఇంతకీ వివరిస్తేమేన దాదా కలి
గింది. ఫాదర్కాగోచరం దూరకరిల్లాడు. “రక్షించండి” అని
దీపం గా ప్రార్థించాడు.

“ఫీ! విన్ను శక్తింకక ఎందుకు విడిచిపెడుతున్నావో
వా? తెలియదండీ.”

“అబ్బ! ఎంత బలం మీది!” అన్నాడు కాదయిన.

“అవును. నీ వంటి పశువుల్ని లొంగదీయ్యరానికే భగ
వంతుడు నీ బలమిచ్చాడు— నేను భగవంతులార్యులు నిర్వ
హిస్తున్నాను ఇదిగో కలం, కాగితం. నీ నెప్పివేచివాయి.”

“కాదయిన మరుమాట లేకుండా కలం తీసుకున్నాడు.
బుసోనీ నెప్పగా ఇలా వ్రాశాడు: “అయ్యా! మీరు నన్నానించి
మీ పాతకున్నీ చిన్న వివాహం చేశామనుంటున్నా యువకుడు
తూలన శ్రుదించింది పారిపోయివచ్చినదాగాదా! ఆ శ్రుదంతో
అతని పేరు విడిచిపెట్టారు. నా పేరు విడిచిపెట్టారు. అతని మొదటిపేరు
దైవాక్షి.” కాని అతనికి తన తిరిపండ్రు లేవనో తెలియదు.

అతని పుట్టుక వంకం తెలియవు”

“ఎంతకీ పెట్టు”

“కాదయిన సంతకం చేశాడు. తరవాత డాంగ్లర్ చిరు

వాహు వ్రాశాడు.

బుసోనీ కాగితం తీసుకుని “ఇంక నన్ను” అన్నాడు.

“నన్ను నెయ్యిదిబ్బుకున్నాను?” అన్నాడు కాద
యిన.

“నీవేం నెయ్యిగలం కి నీ ముద్దపెంచడానికి నా చేతుల
ప్రయత్నించాను నీకు సహమిచ్చాను. కాని నాంతపెట్టనావు.”

“ఈ ఒక్క పాటి క్షమించండి. ఒక్కసారి! ముఖిన్ని
పొరిక్కున్నాను.”

“ఇక! కాని ఈమట మరచిపోకు. నువ్వు మేముగా పిట్ట
చాటి ఇల్లు చేరగోగి నానా, వంటనే పారిస్గరం విడిచిపో.

నువ్వు నీకునాగా ప్రవరించినకాలం నీరు సారిమా ధనం
విర్రాటుచేస్తాను. ఇంక పో.” అంటూ బుసోనీ కిటికీవంక
చూపాడు.

“కాదయిన కిటికీనుండా దూరి కిందికి దిగాడు. వెనక
ప్రాకారమేక్రి ఆగవెను నువ్వు నిన్నెవరూగుగా కిందికి దిగ
నారంభించాడు. మంట్ క్రిస్టో చేతుల కట్టుకుని చూస్తున్నాడు.
పిట్టలో పొంతున్న వ్యక్తి తిలపించి ఒక కెట్టు చాటున దాగడం
మాంటిక్రిస్టో చూశాడు.

“కాదయిన నిన్నకే అబ్బు మేముమేనండగా రెండోవృత్తి
చీకటి చాటునుంచి ఒక్క ఉరులున వచ్చి కలిసి కాదయినని
నిన్ను లో ఒక్కపోటు పొడిచాడు. కత్తున కేక పెట్టి కాద
యిన వెలుగు పడ్డాడు. హంతకుడు చాలామేన రెండుపొట్లు
పొడిచి పారిపోయాడు.

“అయ్యా! రక్షించండి. చచ్చిపోతున్నాను. పారిపోకు
న్నాడు” అని కాదయిన దిగగా అంత నారంభించాడు.

(48-వ పేజీ మూడవది)

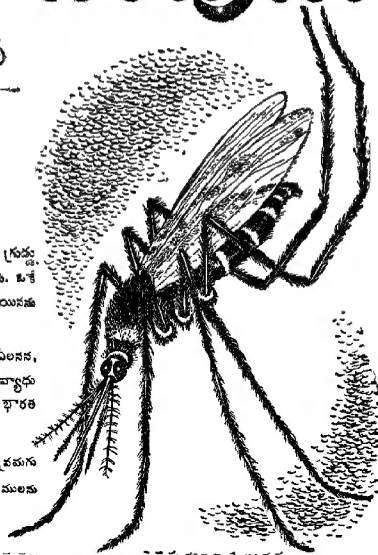
దోమను చంపుడు

...అది మలేరియా-విడుపు
జ్వరము-డెంగూ జ్వరము-
కామాల జ్వరములను
వ్యాపింపజేయును

దోమలు విలవయున్న నీటియందు పుట్టును. గ్రుడ్లు
పండి పూర్తి దోమలౌటకు ౭ రోజులు పట్టును. మిగి
లోట ౭ రోజులపైగా విలవయున్న ఏ నీరయినను
దోమలు పుట్టుచోటు కావచ్చును.

దోమ మీ జీవితమునకు నివ్వెడదా ప్రమాదకరమే, ఏలనన,
ఆది వ్యాధి (మేలులను) మోగిజేసివోవును- ఈ వ్యాధు
లలో మలేరియా, డెంగూ, కామాల జ్వరము భారత
దేశంలో పదిలమై, జనులకు నంపుచున్నది.

జైప్రియుందుకొనుదు: ఫ్లిట్ లోగల ౭ శీతమగు
కీటక నాశనము దోమలను మరలను అన్ని కీటకములను
తగ్గరగా, విశ్వముగా నంపును.

ఫ్లిట్

మీరు ఖర్చు చేయు ప్రతి అణాకు
ఎక్కువ దోమలను చంపును

నాండ్రు-హక్యూప్ అయిల్ కంపెనీ (హెంబర్ట్ బాధ్యత పరిమితము)

బిమ్మల తునుకం

ఇంట్లో ఉత్తగా కూర్చుండటం యిద్దరికీ లభిత ధర్మారాయన్న అడిగింది, 'ఏమయ్యా, పుస్తకాలు తెచ్చి పెట్టమని'

అప్పుడు చదువుకొనాలనే ఆభిప్రాయం కల వాళ్ళిలో ధర్మారాయుడికేడు. లభిత ఆవిధంగా తన ఆభిప్రాయం తెలుసుకోలే, అతడికి ఆనందం కలిగింది. 'నరేతప్పక ఆమె కొరెన చక్కచక్కని పుస్తకాలన్నీ తెచ్చామని మనస్సులో నిశ్చయం చేసుకొన్నాడు ధర్మారాయుడు! అయితే బంటునే అతడు తన నిశ్చయాన్ని బయటపెట్టలేదు.

కొద్దికాలం లభితతో యీ విషయంలో తర్జనకర్త జరిపాడు.

'పుస్తకాలెందుకూ?—ఇది అతే షడగ వలననే ప్రశ్న!'

'కాంతేషం అబలులేదు'

'కాంతేషంకం,

ఇగుర బానున అసమ్య

నూ, బోషమ్యమ నెలల

యోనా నానున కలుగు

నాపురూం చే— అది

జరిగిపోయింది కాం

తేషం—ఈలా అంటూ ధర్మారాయుడు

లభిత కండ్లలోకి చూచాడు!

లభిత యేం జవాబివ్వలేదు కాని, ధర్మ

రానునైపు తీవ్రంగా చూసింది.

ధర్మారాయుడే తిరిగి అన్నాడు: ఆ

బోషచేసిన వాళ్ళలో—కలుగుచేప్పటకు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

కాను. అనన్యంగా—నిశ్చయించు

ధర్మారాయుడు యింకా యేమో మాట్లాడబోయాడు. ఆ యింకే లభిత తోటి కోలేడు. స్త్రీలూరిగారవం కావడం—తనకేతన ఉచ్చుద్రమకొంది ఆమె. అందువల్ల ఉత్తేకంలో ఆమె జవాబిచ్చింది. 'వాళ్ళమీద కలుగు నిశ్చయించా, నిశ్చయించా కలుగు వాళ్ళమీదా వేషకొనటం మీకుగ వాళ్ళకే తెలిసింది. అందుకూ మీదిధం గానే ఉంటారనకొన్నారా?'

ధర్మారాయుడి నెత్తిమీద పిడుగపడ్డట్లు యింది అతడు వత్తునూ ప్రశ్నించాడు! 'అయితే పిలువొరకేవలన అగునల మీద యెక్క కలుగు చేప్పేవాళ్ళం మేమేమిదా?'

'ఇందులో ఒకరు యెక్కనూ, మరొకరు తప్పునూ తినలేదు. ఇరువురం చూసామే!—లభిత జవాబిస్తూ, ధర్మారాయుడి

పైపు చూస్తూ వచ్చింది!

'ఏం! అమ్మలుగా మాచాచాచెపు

శ్రీ బిగేటి శివరామకృష్ణ

ధర్మారాయుడు! 'మేం మగ వాళ్ళు యిల్లలో లేనప్పుడు కేవలం కాంతేషం కొనం సిద్ధయై కలుగు చేప్పకొంటూంటే మీదా—కేవలం—కలుగు కాంతేషం

—మరిగ కలుగొని, యే పాదుల వద్దకీ, యే కాంతేషంకొని, ఎవరినూ బోలుకడకో నమ్మకొంటాడు! ఏం?'

ధర్మారాయుడు కొద్ది నిమిషాలవరకు జవాబివ్వలేకపోయాడు! నిజానికి ఆమె అన్న మాటలూ అసత్యమేమిట?

'అంతేగాదు, ఒకవేళ మేం యిరుగు పాడుగ వాళ్ళ నుద్దింపి—కలుగుకలుగు చేప్పిపాలించరావలసిగానే ఉంటుంటాం. మీదిధంగా నడికొడ్డమీద పడి,

పాపాడుకొం. మారానపోయేవాళ్ళను గూర్చి మీదిధంగా వచ్చుకొందం!'

'చాలా కోరుగా మాట్లాడేవు. కొంత విశ్రాంతికి నీకు—అన్నాడు. ధర్మారాయుడు తగ్గిచాడు!

'ఏదైతే—తమరావిధంగా నెలదిస్తే అలాగే కానిస్తాం అంది లభిత కొంటేగా!'

'అవసరంగా మాట్లాడితే ఆయన యింకే గిట్టేటాం అంది. కొండకొండ—ఒక గొడవ—మరి ఆకోటికి విశ్రాంతి ఉండ

దనుకొంటాను!—అన్నాడు ధర్మారాయుడు! మీదిధంగా—చూపుగా మాట్లాడేవాన్ని గాదు, అయితే మీమాటలమీద

'చూపుగా నేనూ మాట్లాడవలసివస్తూంది. ...నిజం చేస్తుంది. కాంతేషం అబలం లేదు ఏమయినా పుస్తకాలు తెచ్చి పెట్టండి

అని అంటేగాదు యింత చచ్చ జరిపారు. 'ఏదైతే'

'నరే ఆంటే—మరి యింతేదీ నచ్చ జరిగేనా? అనవసరపు మాటలు వోలేనా?'

—లభిత అంది!

'ఏంటి పుస్తకాలుకావాలి?—ధర్మ

ారాయుడు అడిగాడు!

'శ్రద్ధం—నవలలు—పరికలూ'

'తెలుసంని తెచ్చేవా?'

'తెలుసం పుస్తకాలే

కాదు—మరి కొత్త కొత్త

పరికలూ నూదాను!

'నరే! అన్నాడు ధర్మ

ారాయుడు!

తొలియంలలో మట్టమన

యిరువురికీనూ రాతే వుదరింది. అందుకు

మనం నూదానంతోడించాల్సిందే!

* * *

మర్నాడే తెలుసలో వందాదారుడిగా

చేసి.. రకరకాల పుస్తకాలను యింటికి

లేవటం మొదలెట్టాడు ధర్మారాయుడు!

'అయితే లభిత అంతకుముందే—చాలా

మట్టమ పుస్తకాలు దిక్కిలేసింది. ఎంత

కొత్త పుస్తకం తెచ్చినా స్తు...చదివే

సింకే!—అని చెప్పరించేది లభితే! మరి

చాలి—

మరి యెప్పటికప్పుడు, కొత్త కథలతో

కొత్త పోకడలతో నెలవేడి పరికలూ...

లభితకు కావాలిందా పరికలూ!

నన్నీ విషయాల్లో ధర్మారాయుడు—

లభితకు అప్పుకలుగు చేప్పేవాడు. లభిత

అప్పుకలది కావడం; కానప్పటికీ, అప్పుక

లా, అతనిని అయితే ఉడేది. అయితే

యూనియన్ లో మాత్రం అతే దానిధంగా

అన్యంతరం చెప్పలేదు.

ప రా త్
పెడతెనా, విల్లెలెనా మిద్దనగరి కుచ్చన
లేసిన కుచ్చనాన్ని, విదలేదు. అయిది. గోబ
దూర్వనన. నిదరానాం, నివృత్తున ఇట్టివి కలు
గును ఈ క్రిమినిబోగొట్టి పేనెంతుకుడ్రవరది
వర్ధా గ్యంబీగా నుణుమిచ్చును.

నీది 1.5 1.0 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5 0.5

కొండెగ్గి దివో, కృష్ణాపురం - అక్కర

రావ్ బోస్ - మద్రాసు 24.

నీలమ పదిహేనాడలు లలిత చదువు కొనే పుస్తకాలలోనూ ఖర్చు పెట్ట తీర్మానించుకొన్నాడు ధర్మారాయుడు. 'పేదనకు బుచ్చి వాళ్ళతో' గూడా పెట్టాడు. వచ్చిన కొత్త పుస్తకం ఆల్బం తినుముంట యిహుడా ల్పించినది.

ప్రతి నెలా రకరకాల పుస్తకాలు యింటికి వస్తూండేవి. లలితకు కాలక్షేపం జరుగునటకొంటేది. అయితే ఒక్క సారి చదివినదివలె—పత్రిక ఆంధ్ర విలువ చేస్తుందనే ఉత్తేజం ఆమెకుండేది కాదు. 'అయ్యా! ఎంత తెలివితప్పినదాన్ని. ఈ పత్రిక అవసరంగా పుచ్చుకొన్నావే'—అని బాధపడేది. ఆ లాగే ఉండేవి ప్రతి పత్రికలూ. ఏదిధరిగా తాను మనసుల్లా తలపాడే నీవూ—తిరిగి కొత్త పత్రికలు పుచ్చుకొనటం, చదవటం తప్పనిసరిగా జరుగుతూండేది.

ప్రతి పత్రిక మీద ముఖ్యంగా యే ఒక్క ఆడవానితో మోడురంగులు ముఖచిత్రం అలరారుతూండేది. ఆవయవపాడవాన్ని ప్రవర్తనూ, మానాభిమానాలు వదిలితీయించుకొని, ప్రచురించే ఆహమ్యులయడల ఆమెకు వికేష. 'ప్రేమాభిమానాల కల్పరేణ. ధర్మారాయుడు ఒక్క మరన్న'—అడవాళ్ళకు పయోగించుకొనటం—గూడా వర్త

కంలో ఒకటిటువంటి—అనే వాక్యాన్ని గూడా గుర్తుంచుకొంది:

పత్రికల అమ్మకంకోసం—కేవలం అడవాళ్ళనే ఉపయోగించుకొనటమేం? మీ మగవాళ్ళను యెందుకు పయోగించుకొన గూడదు?—లలిత ధర్మారాయుడికి ఒక మాట ప్రశ్న వేసింది గూడా.

'నిజం. ఉపయోగించుకొనవచ్చు. అయితే అడవాని బొమ్మ ఆకర్షించినవిధంగా—తెచ్చంగాదు, మరి పది వర్షాలు వేసి ప్రచురించినా మగవాడి చిత్రం ఆకర్షించదు'—అంటూ నవ్వాడు ధర్మారాయుడు!

ఈ పత్రికల వాళ్ళకు బుద్ధిలేదు....; అని యేమేమో అనబోయింది లలిత!

'అడవాళ్ళలా' ఉండే అందం మగవాళ్ళకూ ఉండడమే!—అన్నాడు ధర్మారాయుడు!

'ఒకరినుండే అందమందాలు వారి కంటాము, వ్యాపారరీత్యా—కేవలం—అడవాళ్ళను వివిధ భంగిమల్లా ఉపయోగించుకొనటం కేవలం అన్యాయం'—'అదీ నీ ఉత్తేజంలా'నూ, వా ఉద్దంకించా—అన్నాయం—అది వ్యక్తిగతంగా తీసుకొంటే వాళ్ళకు పరమ వ్యాయం'.

'ఏం'—అడోవిధంగా ముఖం పెట్టి

చూసింది లలిత. 'దీ'కే ప్రకటన అంటారు పత్రికల్లా? బొమ్మలు చేసుకోవటం తమ వ్యాపారం అభివృద్ధి చేసుకోవటం కోసం'—

'అంతే'—

'అంతే'—అబొమ్మలు చేయించుకోవటం, ఆకలివల్లకనగూడా చాలా యష్టమన్న మాట! 'తెలిసినవా!' లలిత అమాదకంగా ధర్మారాయుడిపై పు చూసింది; 'వాళ్ళ కంగీకారములే నీ చిత్రాలు యీలా వివిధ రూపాల్లా వెలువడతాయి. పత్రికలు మార్కెటు కెక్కుతాయి 'వివాదీయ నాయకుడి చిత్రమేనా తీసినట్లుంటే దాని ముఖం చూసే వా'కదూ ఉండదు'—అందువల్ల.....—దీనికింది పూర్తి తయ్యకండా ధర్మారాయుడు నవ్వాడు!

లలిత గొంతుకలో—పచ్చి వెలక్కాయ ముక్క పడ్డట్లుంది. ఏం జవాబు చెప్పలేదు కానీ, తీటుగా అరిగివైపువైపు చూసింది.

అలా * * * ధర్మారాయుడు యింకో కూర్చుని యేదో పత్రిక చదువుతున్నాడు... సుధావృత్తం కేరే... లలిత కంట పటిరాడేసింది. యేదోపిండివంటచేదామని.

లలిత భోజనం పూర్తిచేసింది... అంత
వరకు భార్య భర్తల యజ్ఞపురి మహర్షి
మాటలేవు. ఆయన... ధర్మారాయడు
చేస్తున్న పనిని చూత్రం వంటియింట్లోనే
వదిలి... చేయసాగింది.

భోజనం పూర్తి అవుతుంటే లలిత
ప్రశ్నించుచున్నాను. ఆమెకాగో
ధర్మారాయడితో మంచిదిమీద కలిసింది;
అంతవరకు అతడు చేసినవని, ప్రత్యేకిత
ని... నాలుగునూలటా చేతుతో చక్కగా
గిరి, జనబుద్రాని, పుత్రకంలా మధ్య అం
టించటం;

లలిత రాకతో పద్మిని ముందు అడుగు
తేసింది. ఒక బొమ్మలంత తీక్షణంగా
చూడటం, వివిధభాషాల్లో ఆ బొమ్మను
తెలిసి పరిశీలించటం... చిత్రం యొక్క
పూర్తిభాగాన్ని, అతి నిపుణతతో దగ్గరిం
చటం. అంతచేయమందు... తెదవులతో దగ్గరక
తీసుకొని ఒక బొమ్మ వదలటం, బాగర్తగా
అంటించటం, ఆ బొమ్మను... నల్లటి
కలంతో చక్కని గీతలు గీయటం!
లలితకు దుఃఖం ఉండుటవచ్చింది...
ఏమిటిగాత్రం రాను?

ఏకపక్షీన వకులదేయంబే, ధర్మారా
యమయినా, మంచిచెయ్య మోచవచేసి
తనభార్యకు లాభకరమింజుమీద ఉంటుంది
మానెస్తే బాగుండేది. అయితే ధర్మారా
యకు తోడుగా నేనా? కేవలం భార్యను
యేడ్చేటట్లాగా యావని చేస్తే!

అనేకరకాల అప్పుకులా, అనేకవిధా
లుగా, అనేకరంగులను చిత్రాలు... అందం
గా అంటించుకున్నాడు ధర్మారాయడు.
ఉచితకాంతి వస్తున్న దుఃఖం... దిగ్విమం
నూ... తానుచేసిన తపస్విత్వాన్ని గరించి
యోచిస్తోంది పాపం లలిత!

ఆమెకు ధర్మారాయడివిదాతా ప్రశోభం
కల్పిస్తోంది. అయితే అతడు ప్రతిహతిక
కొట్టిచ్చి పోతాడు!

‘ఏమండీ... ఏమిటి యాపాటిస్తావని... ఎవర
యినా చూస్తే వస్తుతాడు. వదిమండి
తిరగవలసిన మనం యిలాంటి పనులుచేయ
వచ్చా? మీరే చెప్పండి!’ అంది లలిత
నిట్లాచుచు.

‘నేనేం బొంకవంచేతావా? మరే
మయినా చేతావా? బొమ్మలకు తిరించు
కొని పుత్రకంలా అంటించుకొంటున్నాడా
తప్పే? అన్నాడు మట్టవాడివిధంగా
ధర్మారాయడు.

‘మోచాంబుగాని, మాచాళ్ళుగాని యా
పుత్రకాన్ని చూస్తే యేమనుకొంటావ?;
‘ఏం? అనుకొంటే అనుకొంటాడు. ఒక
టు అనుకొంటారని నేనేం భయపడను
నాకుతోనిన విధంగానే చేస్తా ఉంటా
నంతే!’ ఇది ధర్మారాయడి ప్రత్యుత్త
రం!

‘సరే... తెండి! అంది లలిత... కళ్ళు
గీర్చుకున్నాంటూ!
‘అంతే! ఆదాకన తలచుకుంటే
చాలాకళ్ళనీళ్ళు నిలుస్తాయే! అన్నాడు
ధర్మారాయడు పవ్యుకూ.

మూడు ప్రాస్తట ఇంకా తమూ
పనులు చేశారని... ప్రతీతి బొమ్మమధ్య
రకకముల నీరాల్లో నగిషీలు చెల్లటం,
ప్రతీతింకెంతో పేరుప్రాయటం పొగిం
చాడు.

ఆపాయంతాలం ఆస్థిమండీ కొందరు
స్నేహితుల్నిగూడా రప్పించాడు. తన
కృషివారికి చూపించాడు!

‘నా బాబాగా రేయనచేతానోయో’
‘అల్లుడు అన్న పొగడపొందాడు.
వాళ్ళు అన్న మాటలకు ధర్మారాయడు
అవదంపించాడు. లలితచూత్రం చాలా
లోతుగా విచారించింది... చాలాదూరపు

అలోచనగూడా చేసింది.
స్నేహితులతో తిరిగి బయటనువెళ్ళు
కూ, రంగునీరాజు ఉంచిన ఆదాయని

మీద, బొమ్మల పుస్తకాన్నిగూడా పడే
తాడు ధర్మారాయడు. అతడు పట్టనప్పటి
నుంచి లలిత ఆలోచిస్తూనేఉంది.

కొత్త ప్రతికలను చేతకట్టుకొని, మట్ట
వాడొచ్చాడు. ‘నాయనా! నీవు తిరగ
కోకవద్దంటే, అవసరంలేదు. ఆయన అడి
గినా, యేంఅవసరంలేదన్నానని చెప్పా!’
అని పంపించింది మట్టవాడి!

ఆమెకాలోచనగూడా ఫలించింది...

రాత్రి ధర్మారాయడు యింటికి తిరిగి
వచ్చేసరికి ఆల్లుడు... అతని ఆర్థ్యంత
క్రియతైన బొమ్మల పుత్రకం...
పూర్వపుటాకృతిలో తేసి! ప్రతీతిచిత్రం
మీద... కాస్తానానీ నీరా చిటికె అడ్డంగా
పోయింది. అందంగాఉండే ప్రత్యేకముల
పుత్రకం అందవీకరంగా, రాతన
బావంతో తయారయింది.

ధర్మారాయడికొక్క పట్టున లలితను
మంగలులన్నంతరికొంటే వచ్చింది!

‘ఏమిటిది? అని గర్జించాడతని!

లలితలో జనంతా జనాభిచ్చింది! “ఏం
చెప్పను. మీరూలైనకర్తలూ, యింటిబాం
పిల్ల వాళ్ళపాపయని తీసుకొనివచ్చి...
ఆదాయరమీద కూర్చో చెట్టింది కూర్చో
వస్తది చెబుతే బాగుండునందని చెప్పలేదు
అనుజ్ఞనాకు తీసుకొ కూర్చుండక... ఆ
పాటిస్తినీరాయడింటావటా ఆదించి బొమ్మ
లందిగా నీరాచేతాడు. నీరాబుడ్డి క్రింద
పతేతాడు. చూతారా ముక్కుల! ఏం
చెయ్యను... ఇంటివాళ్ళు... ఎటువంటి
ఎటువస్తుంటే అని తోచుకుంటిపోతావును.”

‘మంచిదీ చేతావ్, మరియింక యీ
రాతనీవు ప్రకం ఎందుకూ?’ అంటూ
బయటకు విడిచాడు ధర్మారాయడునుంచి
చెప్పా ఆలోచింపకుండా!

‘అమ్మయ్య!’ అని గండేమీద వెయ్యి
తేసుకొంది లలిత.

రాత్రి భోజనాలయన కర్తలూ ‘లలితా’
కొత్త పుస్తకాలేమయినా తెచ్చి
యిచ్చాడా? అని ధర్మారాయడు
ప్రశ్నించటంతో, లలిత కంటియింట్లో
చే వస్తుకూ జనాభిచ్చింది! ‘వచ్చాడు,
మరి పుస్తకాలు యివ్వవస్తాను. డబ్బు
వంతుగ, కాచింది తీసుకొనిపోతాడు...’
అంది!

ధర్మారాయడికంటే తెలిసిందో... పవ్యు
కొన్నాడు!

బ్లడ్ టోన్

రక్తమును శుద్ధిచేసి
సరములగు బలమునిచ్చి
ఆరోగ్యమును వృద్ధిచేయు
టానికి

మోడల్ పార్కీ
విజయవాడ

BLOOD TONE
HOLLANDIAH
Y.R. Sankar

కర్కడలే నట్టుందో ఆ పట్టు లో
అక్కడల్లా నీడ, ఎక్కడో నీడ ఆ పట్టు లో అక్కడల్లా నిలవ
ని, చిచ్చుగాండ్లు; చిచ్చుకట్టెలు. అమోఘ
నా తను తను శిమెంటు భవనాలు ఏ
ంపానికో, ఏ తుపాను విమగ్నకో పడే
యి అనేగనయ్యే కలవారై యుండ

[illegible]

మర్నాడు విశాఖకు చేరిన పండుగ
అనగా, ఈ రోజున ఒక ఏడాది వింజల
గిందీ అంటే, ఒక విద్యుత్తు కట్ట కట్ట
లేనివాడు ఆలా ఆ షెడ్యూల్ ఒక షెడ్యూల్
సాయం కాలమునకు షేర్ బడిపోయాడు కట్ట
లోతుగా పోయామో అ స లు ప్పా యో

పోనీ కవి పెట్టడానికి! అపార్థం లేని పాల్గొనే
 మొగం వాడికి. కాళ్ళ కొంక నట్లు పోయి,
 అప్పుడు కన్నులే, పెట్టెల అక్షరాలు (వేరేలా
 పైకినా దిరిగిపోతున్నాయి. అక్కడప్పుడు
 ఒకరి నూనెయ్యిని ఇతనివే ఎటువైకొరికి
 లేక ఎదుటివేయ్యినిపైకినా ఎట్టని పూచాచు
 కుంజుటివచ్చి పడి, యిసుమడింపుకొని, రంగు
 పుంజుకొంకావలయునుటగా వోయిపోయినా
 సడనలే కదాకాక అలవాక భేరినవూరక
 ఆపేను, మృత్యుచప్పుడు చేసుకుంటూ ఆ
 కళాదును పడినెంది. “అబ్బోయ్! ఇతేలే!
 బుద్ధి!” అని కళాకారు కళాను. “ఒరి
 ని వ్యంకా ఇక్కడే వున్నా వం ప్రా?
 అంతాను చునకొని అరి స్థానా అల
 మయనుని విధానాడే నగునెదిని కానుం
 కుంది పోతున్న, అప్పుడే కళావాద! కవు
 వినాయకాడే చరితరి!” ఒరి! ని వ్యంకా
 ఇక్కడే వున్నా వం ప్రా?” అంటూ
 అనుమతించాడే కళావిధ వయస్కుంటూ
 వేరే మళ్ళిప్రస్తుతం నేనెంది. “అబ్బో! ఆ
 నాకా నేనికి వ్యతిరేకంగాని ప్రావీణంగాని
 నాను చను. బుద్ధి! కవు విధానాడే చరిత
 రి అయినో మనకు వొరికి ఏమిటి? నున
 ముఖాను వొరికి వడదీసా రాగిడేను,
 తప్పలే రినిని యియ్యం. నకుడేసి కం
 డ్రాసు ఇచ్చే నో వంకుని నేను వాకొను
 వంసులతోను. నీవాకాను నావాకొను
 వాత్! “యియ్య ముంటే నే వొడి పెడదా
 వాత్! “ఎవరి అన్నాను?” “కాదు
 ఉండాను నుండా” “కేవల?” “
 “కేవల, కేవలపు రెవరూ ఉండాను వంకు
 నాను. తెలుగుగా విధానాడే వంకు
 నాను. “విధానాడు కి పట్ట
 పెట్టె పట్టబుద్ధి! నిన్నుపు డెవ్వడో కళ్ళ
 పుట్టకు చూడరాకపోక!” “అరి
 వాడు ఎవరూ ఎవరూ నానికి వంటంలే
 గాని ఒకప్పుడు లోతుకుపోను, అది
 నేనుగోరిం!” “అకలితేనే నేనును
 నన్నాడు. అదే అయి అయినా వున్నాను
 నాను నేను?” “ఒరి! కాలక
 వినాయకాడే యావం కేవాత్?” “అ
 నేనుడి మున్నా పెట్టెకి! వారెను పో

నంబేరి ఆశాశుభావా వారదో బారి క్షే!—
 “మట్టికి అంత బాదుగా వుండి అదీ!”
 అని విద్వాంసు! అంత యుక్తునా నాటికి
 కెటికి ఆచరణ చీక ఎటువడు!”
 “అరియ ఎవగురువను ఎవగురువడెను
 కెటి ప్రతిజ్ఞ ఆకారమున నిడుగుకొని
 కూకుంటే మఱి నునుకు ఆకలే వుండిన
 బిల్లి! ఆడి కుక్కపట్టుకు నుం గారి
 బిల్లికి పే పిన్నె కనుక నుం చుగి!”
 “ఒకేపు నీవో కయ్యన నెలుకూ ఇక్కడ
 కూకుంటే అక్కడ నా కన్నునో కొక్కెట్టి
 నూగుంబాడు. సంపదమునోంది. నిమిష
 నీ నాగునం పెయ్య! ఇక్కడిదొ సహా
 పంటావో! ఆలా ఆ విధాయకుడి గుడివికొక
 కన్నాపంటావో!” “రాను బునీ! కాకన
 బునీ! ఇవని!” ఈ పంట వియ్యం పయ్య
 కెటి నాకు కార్యే గంకె గంట నీ పయ్య
 కెటి పయ్య. కెటి కెటి పయ్యమెట్టి
 అంటే పెట్టుకు నిడు కో కా! ఇదాయకుడు
 నాకు అను రావారాని నేను ఇదాయకుడు
 గుట్టుకు నీవేను.”—“నిద్రాగురు రాకే
 వంటే నీవు పిచ్చుకొని అవి కే
 వచ్చాను. లేకుం టేనువారాని కే వచ్చాను.
 తండు రావో కేనువచ్చి కాకనైవచ్చును
 నిన్ను వేరొక డెకురా? కాదు సరిగా
 నాను కో లూ కోంకేపుగాని ఇదాయకు
 నుం నిడుగుకొన వచ్చావో? ఈ నాకుగి
 గంట నేనే కాదుకోవడం లేదు. నీకుడా
 ఎక్కడ కాదుగంట? నిద్రాగురు నీ గోనీ
 కేపుయ్య! కెట్టువచ్చి కిటికి నీ కటికి
 నావునీ లేడా కనిపెట్టునా ముక్కెట్టి
 కేవరమునా లేదు. ముక్కెట్టి! ఇదాయకు
 లేదు. కెట్టునా! నీవు కేవరము నీ నాకున
 నేనూ అనుకొన్నాడు ఆ నేనాలయపు
 విధిని అని అనునాకు నీ నీ కే పుట
 గంట కాదోనీ, నిన్నెక్కువలూ కావచ్చు
 పట్టు లేవు. పెనపెనకులూ కొల్లూ
 నెక్కెపు. ఇదాయకుడే నిడుగుకొన రావల
 రావలంబుగావు చదివెస్తా! కేకు
 కుంకు!” అని ఎటరావూ పొకనగా
 పక్కెంపిరి ది వచ్చు కం బూ పక్కె
 యెందుకి ఆ దిరిగిగె! ఆ యెదు గె

14-11-51

[illegible]

గాడు?—“ఆశ్రాంతి వొక్కటే రాత్రి
 డెట్లుక్రింద ముఠి భిక్షుకులు నివసించని
 శ్రేణి! ముఠి వరసంచార మెఱుంగని శ్రేణి!
 ముఠి గుర్రాగురలు బిహరించని రాత్రి!

[illegible]

“అమ్మా! చిచ్చరి! తండ్రీ దియ్యం! అప్పా!
కాని! మామ్మగారూ! అంటి పండు!” అని

అరవసాగింది ■ వినాయకుడి నుడి వీధిని.
వయనూ వోయ్యారం ■ య్యబొమ్మకైసా
మాపించవచ్చును గాని ౨ క్కటో ర్కం
గొంతుక ఎలా రాగలదు? అది ఆమెకే వుంది!

అయినప్పటికీ అతి నిద్రపేదగాలు కావడం చేతను, అసభిష్ట కావడంచేతను ఈ మహా ప్రపంచంలో ఒక అమావాస్య నీకటి లేకగా మలుగుచుండిన కానీ పెంపు తీగల మెలింది కాదు అమ్మ! అమ్మ! కళ్ళూరు మునింగు...లోనున్న అం దం! అరిపకకై, కదాని జిగిలా, రణిజాని ములికిలా, అమని రతనన్న గరికెలా, కోటి పారి

జాతాల పరిమళింపులూ విరిసిపోయింది
తెగివారూను. “అది ఎత్తుకు తీసుకుపోయి

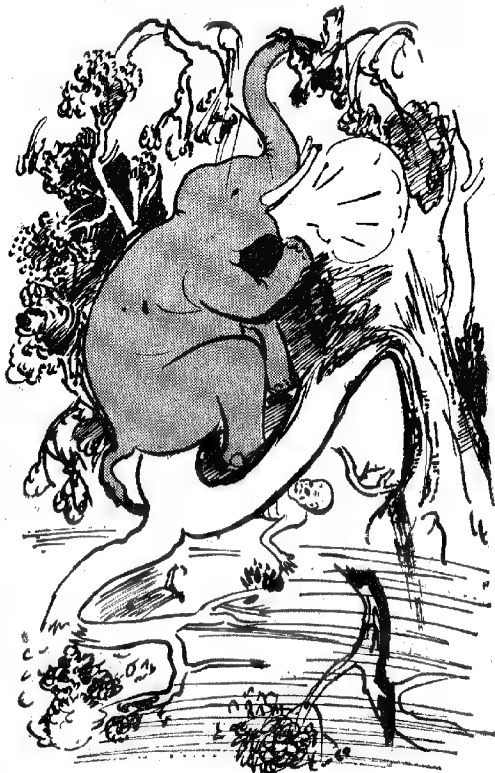
■ కవుల గడి విధిని హామడపడెదటా
 నంలే పోలేకపోయినా" అని ఒక పాల్
 ఏడుపు, వివాదమేదీ గొప్ప బొత్తు కొలవ
 కష్టంగాని మహాకండం తెలుచును ఒక
 పాల్ కవుల ఆత్మలా ప్రవర్తించునుంటా
 ■ కవీశ్వర కలకాపందా, కలరకాపందా
 కడజూచు కూడా ఆ రాత్రి గడిపాడు,

తెలలికి విద్యాయకుడి కుమార్తె. విద్యాయకుడి పూజ! అగ్రవ్రత! అగ్రగింపు! హాళి!—
ఓ! ఈ లోకంలో అసంఖ్య ప్రేమలకు పుండ
దాని! చీరేదు. ఆకలి మళ్ళీ పుండదానికి
చీరేదు!

[illegible]

మతోక్త నిమిషంలో శాట్టుమొదటికి ఈ కథోదయూ కలేసి తన కుండాన్ని దుక్కు కొన్నై చేసినను శాట్టు నమాంతంగా పేక లించి కథోద కనబడనిదిగా శాట్టును వానినిదకు కూర్చి, శాట్టుమీద తన ను పర్మయ రంగ సుంలలో ముక్క లిపిలు

(23-వ పేజీ చూడండి)

అల్లుగాడిపళ్ళి

శ్రుతి భల్లూరి పాటు మరే ఆశ్రయం.
రెండూ రామ్యురీ మామయ్యదగ్గి
క్లుప్తం చే.

“నిమిటి నరసింహరావు గాడికి పెళ్ళా?”
అన్నాడు అశ్వరథంగా.
అమ్మకు చెప్పాను. “ఎవరు? అల్లుగా
డికా?” అంది అమ్మ.
“ఇంక ఎవరు? అలా రేపా గారి
పిడికి పెళ్ళి!” అన్నాను.

“నంటేమిటా?” తదహారేపున్నా
యిగా!
“వదహారేపు పెళ్ళిమిట్టా, మిర్రు!”
“బాపుండరా, తగిన సమర్థం ఇవ్వండి!”
చేసుకోకం చేస్తాను?”

“ఎంత తగిన సమర్థం? నా ఇంట్లోనే
న్నాయి నిండుపండా పెళ్ళిమిట్టే పి!”
వాస్తవం కథిల్లెలు చూసి “రామ్యురీ
అమ్మనెవరు?” అన్నాడు.
“నిమిట నాన్నా అమ్మనె! చాస్తా
న్నాంనా వుంటే, పిల్లకి నీ పొమ్మలా పది
పిల్లం అంటాయిగా బోలె పి—”
అన్నాను.

“అయితే నువ్వీంకా నోరేళ్ళు
బాకే సాగాని పెళ్ళిమిట్టా?” అంది
అమ్మ.

“పుస్త పెళ్ళాబ్బా.”
“చావడం చేసికీ, ప్రతిదానికీను!”
“అమ్మ! ఇంతలా చచ్చిపోతేనే.”
“రెండేళ్ళుబాకేనే గాని పెళ్ళాడక
పోవడం అటుంచగా ఈ పెళ్ళికి రాను”
అన్నాను.
“ఏం?” అన్నారు వాస్తవ అధికా
రంగా.

“అమ్మే నా యిష్టానికి న్యూరీకంగా
జరుగుతాంది. నాకు అది జరగడమే
యిష్టం చేస్తున్నాను నేను మామగారిగా
జరుగడం అంతకంటే యిష్టం ఉంది.
అంతే సేను రాను. కామాలం నీ మీరి
ద్వయా, రాత్రి రకా బళ్ళెండి అంతే.”

“రావం చేసి యెలా, మనస్సుందిరా?
సాయం పేను క్రికాగను పెళ్ళిగదా!
ఒక్క సందర్శనం మన కలయిక పెట్టలే
అయినాయెందుకని లేకపోతే దాస్తా
యిష్టం కనుటా?” అంది అమ్మ మీస
లుగా.

పిడికి, ఆ రామగోపాలం పరిచయం చివ
దగ్గి నుంచి కొంత పెద్ద కలుస్తా
నిక్కచ్చి కలిగియు అరంభమయ్యాయి.
ఉండేది, నేను మామను అడవిమీ!
వల్లెమాడుకోబలా వొండుకుంటాడు!”
అన్నాడు వాస్తవ.
“అనాసరంగా రావగోపాలం అడ
కండి. అరిచి వల్లెం రాతేను. అంతా నా
అభిప్రాయమే. నేనే రావంటున్నాను.”
అన్నాను.

“రా! బాకే ఎలాగో? ఎలాగా
గోపాలం రామగోపాలం వుండేదో
యినాడు గవకండు, వీరంగా, నోమ్మ
దాయి—అంకి రాకపోతే ఏదీ మీ రాధా
క్రిష్టా అని అనుకుంటాను. ఏం చేస్తా
మన్నావీ?” అమ్మ అమ్మ నిలబడి.
“అడవి అడవి, రాతేను చెప్పండి. ఇందుకు
రాతేను కూడా చెప్పండి.” అన్నాను.
“అలాగే లేరా, మరి ఆడుకో.”

అన్నారు వాస్తవ.
“అడవిమిట్టే మీరు అలాగే
అంటారు!—ఒక నాన్నా రాకపోతే
రావం కదరా దాస్తేమీ అనుకుంటా

శ్రీ అనుముల వెంకటేశ్వర

“నెంపరా? కొండలు ఇంటికిస్తాంది,
అడవిమీ.” అంది అమ్మ.
“ఏమో, నేనుమాత్రం ఆ పెళ్ళికి వళ్ళి
దిట్టమేలేదు. నీ. ఇదవయ్యగ్గయినా
రాకండా పెళ్ళిమాటలుంటా!” అన్నాను
శ్రీమంగా.

“ఏమిటా నవ్వలేదు?” అన్నారు
వాస్తవ.

“ఏమోలేదు. ఇలాంటి పుంసాల్లా
కులు ఇంకా ఉన్నారంటే ఏడుబాటోంది
మనిషికి లాగిగా జ్ఞానమా శ్రుతియే
వొసేగాని పెళ్ళి నెయ్యకూడదు! నేనివ
దానికి పెళ్ళాన్ని బాకించడానికి తగిన
ఉపాధేనా సంపాదించాలా?”

“సంపాదించాడు? కొండలేమిటి?”
“ఏమో, నేనుమాత్రం ఈ పెళ్ళికి రావ
ల్లుకోలేదు. నా మాతాత్రిభుయేలేలే
నేనే జరుగుతున్న పెళ్ళి గనక!”

“ఏమో, అలా జరిగి వుండేది అనే
విషయంనరించి మాట్లాడం తెలియకొన్నా.
నే నెప్పదూ “ఇలా జరుగుతాంది”
అనే మాట్లాడతాను. నాకు నా మేనత్త
కొడుకే! బ్రహ్మచేపుడి పెద్దకొడుకే!
నా కొడుం లేని క్రిస్టియన్ మీద
జరుగుతున్న పెళ్ళిగాబట్టి నేను నా చేతు
నరింతవరకా దాన్ని ఎవ్వరికీ చేపాను,
నా చేతులో ఉన్నది బోయ్ కాల్స్.”

“అయితే నిజంగా రావుటా?” అంది
అమ్మ.

“చూ! నిజంగా రాను! నేను రాక
పోయినంత మాత్రంలో ఆ పెళ్ళి జరక్క
పోదు. వాళ్ళందరూ “మనకి కావరసిన
వాళ్ళా” మనవాళ్ళూ కాబట్టి మీరందరూ
పళ్ళెండి.”

“సరే అయితే ఉండిపోరా. నువ్వ
రాకపోతే ఆ పెళ్ళి జరక్కపోదు.”

మాట! నలుగురుండిగా ఒక్క నంటికి తీసి
కొన్నా?”

ఉన్నామగా, వాళ్ళి, వాళ్ళి కమలి తీసి
కొన్నా?” అన్నాను.
పెళ్ళి ఇంకా మాడుకోబలా ఉండనగా
కుర్రేపాలోపాలు వచ్చిన ఆ తర్వాత మామ
న్నాను. మరి మరి చెప్తాను; అందరూ

నారసింహలే మ్యూము

మంగారు చేర్చుకున్నాడు నేనా
ము, నిర్మల, నిర్మల ముగ్ధ
వచ్చును నారసింహ అయ్యను
కొంత, బర్రెవచ్చింది 10
నిండు తేర్రపాదము—

30 తులి పచ్చిరు, 4-60 బాల్లె 10 అ.
కె. సి. వీ. స్వీకంపెసి. “అయ్యలెవ్వరువాణం”
చెరిచెరి-నెల్లూరు జిల్లా.

రావాలి, రాముడికి గోపాలానికి వ్యభిచారిగా నేనానా రావడం ముగించివేస్తాను. అంటూ రిరిగి రిరిగి అతని రావడం మా రాముడికి మామయ్య.

ఇంతలో నిద్రిలోంచి చెప్పులు పట్టుకుని చేసుకుంటూ సొంతంగా తన దిగబడ్డాడు. అంతసేపూ అతడు ఎవరుకూ ఉన్నట్టుగానే ననుకోవడంపై కావాలి, మరే ఆయనా చెయ్యకుండా "ఏమిటి మామయ్య ఇలా చేశాడు? కుర్రాడికి కాక పదహారో యేడాచిందా లేదా? ఆ పువ్వు తెచ్చి, ఎవరన్నా చించి నవ్విపోయా?" అనేకానూ గవిగా.

మామయ్య కూడా కొంచెం ఆశ్చర్యంతో పరేవుచ్చి "ఏమోనా, నీ నింతవరకూ చాలామందితో చెప్పామనిగాని ఎవరూ నవ్వలేదు. అప్పుడవంతుడి పోరా, అన్నాడు!" అన్నాడు.

"చెప్పటం నిశ్చయించారంటే ఈ కెడలకి బుద్ధివుందా? వాళ్ళకి బుద్ధి లేకపోతే నీ బుద్ధి ఎంతకంటే అది! పోనీ బ్రహ్మకావాలి చెప్పు మాదాంకి మీ అల్లుగడికి, పెళ్ళించే అల్లుడున్నా లేలనా?"

"లేలనా లేలనీ? మా చిన్న రివాల్వా ఏడాచేలు ఉపయోగం, పన్నులుగో ఏమి వివాహం చేసుకునేవాళ్ళు ఆ లెక్కని అసలు ఆలోచించే అయిందా?"

"అప్పుడూ చేసుకుంటే చేసుకునేవాళ్ళే"

నా, అప్పటి మనస్థాయి నేరూ ఇప్పటి మనస్థాయి నేరన్నా!" అన్నాడు.

అప్పుడు చెప్పి "ఇదేమిటి, అన్నాగారా! ఎప్పుడు రావడం?—ఒక క్రైస్తవ విద్యాలయి ఆయన నా పేరు వాడక పడతా లేదా, ఇంకా..." అన్నాడు.

"కుర్రాడు, నేలది కేటలు కాస్తా నీ అయినా..." అని మామయ్య లాగి నడిచాడు.

మధ్యాహ్నం అన్న "అయినో చెప్పరా నీ గొడవ?" అంది పోతాళంగా నవ్వి.

"ఒక ముక్కగా చెప్తాను... ఇదేమిటి, ఓయి మామయ్య, మీ అల్లుగడి పెళ్ళి నేను రావలసివుంటేలేదు!"

"ఏమిటోయి?"

"పదహారేళ్ళప్పుడు పెళ్ళి చెయ్యడం నా కిష్టం లేదు. అది జరగడం నా కిష్టం లేక పుడు, చూడడం అంతకన్నా యిష్టం ఉండదు, అంతే రాను."

"పోనీ, కళ్ళు మూడవంతువుగానీలే." అని లాస్తాగా!"

"మనం నిక్కచ్చి వుంటే వ్యవహారం!"

వాస్తవ అన్నాడు. "ఏడికి, రామగోపాలి, బ్రహ్మకావాలి, ఆయన వద్ద గిరీ నేర్చుకున్నా చిన్నప్పటి నుంచి కవిత్వం, పెద్ద కవిత్వం. దాని ప్రభావం ఇదే కాదు!"

"అవసరంగా రానుగోపాలిని అన్నా నాన్నా. ఇదన్నీ నా సారే అల్లిపా యేలు!"

"ఒకటి!"

రామగోపాలిని, మన నిదాంతాలో ఒక ముఖ్యమైన దాన్ని చేయలేక చెయ్యరంటే వచ్చినందుకు విచారించుకున్నాను. నేను ఈలోకే బయలుదేరి ఒక పెళ్ళికి పోతున్నాను. వరుడి వయస్సు పదహారు. నాచేత మామగొప్ప బలవంత ప్రయత్నం కట్టించారు. వాళ్ళు ఇంటిలో రోజులా వండుకోవడం కష్టమని కూడా ఒక నియమం. కానీ దీనికి అడ్డు ప్రాముఖ్యత లేదు. కానీ గుడిలో పెల్ల అన్నట్టు బియ్యం వేళి మంటపంలో ఉండక, సాధ్యమైనంత తక్కువ సంతానం నవ్వుతూ, ఉండడానికి నిశ్చయించాను. నాన్నా ఓలీలు నా హృదయంలో ప్రసవించే ముందు చెప్పవలసి చెప్పాను. నీ రాధాకృష్ణ

ఏమయితే నేం, బయలుదేరాను. లోలోలో జిల్లాలో గాని స్టేషన్ గాని ముగిసా జిల్లాలో గాని విద్యమైన సరససరిగ్గా చదివానా పాల్గొనలేదు.

పెళ్ళికి దూకుమేమంటూ చూడబట్టోలేను. కానీ రిప్పలేదు. పెళ్ళిగానే ఓహో రాగ బావా! అన్నాడు. హరిభూలా అనుకొని నవ్వాను. బరివర్షయే మేక పిల్లల లాగ వాడు చాలా బాధి కలిగించాడు. ఏదీ నేనెదురుకోగల, నేరేలాంటి బరివర్షానున్నాడు! పెళ్ళింటూ ఒక ముఖ్యతరైన సన్నివేశంగా ఎరగా చూసేస్తూ వివాహం చేసిన పనకైలానుగళ్ళు జీవితం వాడి చేతుల్లో పెడుతున్నాడు!

వాడితో మాట్లాడానికి ఇష్టం లేదు. కానీ క్రమంగా అది కరుణించే మంచి సాయం కాలం చేక చేరేగాని ఒకటి మాతో బెట్టి నాలుగు ప్రక్కలు చేశాను.

నీకు వ్యక్తిత్వం లేదా అన్నాను. వాడికి అర్థం కాలేదు. జీవితాన్ని యిదిగిగా పండ్లపండ్లు చేసుకుంటుంటేరా అన్నాను. ఏమిటి బావా అన్నాను. బిరి బడ్డా ఇప్పటి నుంచి నీకు పెళ్ళిండువరకూ అన్నాను. అప్పుడా నా చెప్పకూన్నాడు చేసుకుంటున్నాను; లేనా అన్నాడు. బిరి బడ్డా పెద్దదా అని పెట్టిగా అని కట్టుమెంతరా అన్నాను. అదేమో అన్నాడు. పిల్లలకుంటుంటా అన్నాను. నేనూడలేదు. ఫోలోలో బాగానే వుండన్నాడు. పెట్టి మాయం కూడదూ, ఇంత ఇన్నోవేషన్ నా

అది ఆమెకెన్నదూ ఆశాభంగం కలిగించలేదు!

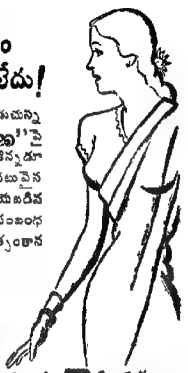
గర్భాశయ వ్యాధిచే బాధపడుతున్న ప్రియ కరుణిత "అరుణ" పై ఆరాపడుతున్నాడు. అది వాగ్దేవదూ ఆశాభంగం కలిగించలేదు... మువ్వనెవరూ వికలం చేత కయ్యాచేయించిన "అరుణ" ప్రియ ముకు సరిసరి పైన వ్యాధిని పోగొట్టి నవ్వుతాననుకుంటున్నాడు.

అరుణ

తనదే గర్భాశయ బలవర్ధక దోషధము

ఆయుర్వేదాశ్రమం ఏమిటేడ్, మద్రాసు-17

వచ్చేసివాడని? అన్నాను. ఇద్రిగా చూశాడు. వయస్సుంతో ఆంజే పద కొండోయేట్ట అన్నాడు. బాగా నేపుందిరా భాయ్ అన్నాను.

బరిపకువును పెట్టితొడుక్కనే పేరులో గంగిరెద్దులా మేకల చేశారు. తరలి వెళ్ళారు. నేను 'పాదప'కట్టు ఉచ్చరించు మీంటూ ఫాలో అయినాను.

* * *

పెళ్ళి మాడకూడదని వా ఉద్దేశం.

మర్నాడు తెల్లవారు ఝాముని వాలు నున్న రకలా ముఖూర్తం. తొలి నాటి బొద్దుటికే ఇల్లాం. బొద్దుట దిగగా నే ఉళ్ళో నాకంటే కేవల నాయిత్రగా కన పడలేదుమో నని తిరిగాను. ఏం కనిపించ లేదు. ఓ కాఫీహాలులో మద్రుగా తిని

మర్నా యింటికి చేరాను. విడిదిలో మాకేచ్చిన ఆ గదిలో బదిలీక ప్రోత్సహించగా ఆవహించిన నిద్రాచేవిగారి బొందు బొందాను."

ఒంటిగంటపు దీంత ఉడికి ఉడకని ముడక చేశారు. తిని పిటికెక్కాను మూ ఆకుబూరదెలాను. నోద పురగా అయింది. ఎవరోనూ మాట్లాడకండా పడకనేకాను.

నాలుగంటలపన్ను పెటకుక వచ్చింది. వాకోసం కేరగా ఫ్లాన్సులో వుంచిన కాఫీ, వక్కరి అరిటా వ మూత పెట్టి అడ్డానులోవుంచిన కారాబాండినీ తినేశాను. మహం కడుకున్నీ తలదాపుకుని ఉదమిద పడ్డాను.

సగంలూ మంగళాశ్శు బాటలు వాయి న్ననూ, అదాల్గు పటచీరలు కట్టకొని,

పకమగాళ్ళు మామూలు బట్టలే వేసుకున్నా వరిపుండువారు పెన వేసుకుని, ■ పెనా యానుధ్యా కొత్తబట్టు కట్టుకున్న వుర్ర కాదూ కనిపించారు. పిలకదానికే తేట.

వాళ్ళు తిన్నందుకుని అలా వెళ్ళాను. ఉదర చాటాను. ■ కిలుటా చాటాను. దూర్వీర్వ పరీ రిబిట్ చాటాను. చాలాల విడిచి పడ్డాను.

అన్నట్టు నీను వుండిగా ఉళ్ళో! — పెనక్కి తిరిగాను. కొని నీనుమించి వచ్చే సరికి భోషం సంక తేమాకుండ్! అను పంటూ ముందుకి సాగిపోయాను.

నా అదృష్టవశాత్తూ అక్కడ ఓ పెరువు తూర్తిగా నిండివుంది. పచ్చిబొండ్లి నీళ్ళు పడుతున్నాయ్. అనుకుంటూ వాంటో నూతనత్వం కనపడింది. ప్రతి కేకంమో దూడాలనించే బరితే మునుపైన కూర్చు కనపడ్డాది. అక్కడ, తారకెట్టు కింద అలా ఏడుపేల రెండువందల పెకెండజ్జి పెగా ఎన్నో మార్పులు చూసినట్టు నా ద్రిష్ట వాన్ వచ్చింది. తిరుగుచారీ తెలుసుకోడా నికే నాగా అవస్థలో పడి కొద్దువచ్చేస్తే సరికి నాయనా, యీ పెట్టికో రావ్ రావ్ అని పించింది.

"పెడల!" పడితేల ననుసార్లాల చెసుకొని రోడ్డెక్కినవాణ్ణా తిన్నగా వెళ్ళిపోతున్నాను.

"ఎటు బామా ఎల్లవ్నాడు?" అన్న కంఠం మేలుకొలిపింది.

అదేదో ఎక్కువ అని అడుగుతున్నా వేడదో, అనిపించింది. "నాకు తెలి దయ్యో, ఆ విదా కళ్ళొకనుక్కో, మా డి పూర కాదు." అని పొగిపోయాను.

మళ్ళీ "ఎంతాక బదులెల్లనాడు?" అని గట్టిగా ■ సర్వం అడిగింది.

"నెరువు కలి వొస్తున్నాను."

"అతెలిపోతున్నాడు! ఇల్లు ఇక్కడుంది బాబూ, అదిగో ఆ యొర్రమడ సందులో."

వెనక్కి చూశాను. ఓవకో, అదా సంకతి!

"తేనుడ ఎర్రబాబుగారి ముఖాశ్శు గరు బాబయ్యో?" అన్నాడు.

"అవునుయ్యో!" అని విసురుగా సందు లోకి వెళ్ళాను.

అన్నట్టు ఇది మనిల్లు కాదు; మనింటి నేర విడిచిపంటూ—అని వాచకం రాగా మర్నా పెనక్కిచ్చి ఇవరిచి విడిలో వున్న యింటికి వెళ్ళాను. ఏడు వలె అయింది. ఎరెక్కిరైట్టుండగా కిరసనాయల్ దీపాలు పెట్టారేం—అనుకుంటూ వుండగా ఉళ్ళో

(37-వ పేజీ చూడండి)

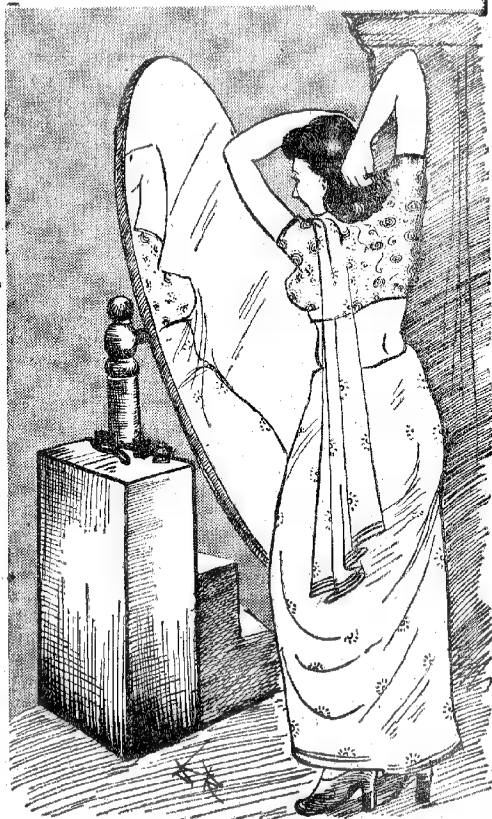

నిలువటద్దం

1

బాల్కనీలో ఉండగా నువ్వులక్కిరి
మూచినవా కొక్కరై నాలో కథా
చాయక కాగల కళ్యాణ నుకాలతో అవ
తరించిందని ఉహించలేదు. కలిత పరిస్థితి,
మటుంబయోగ్యతా, తలిదండ్రుల చైఖిరి,
తన వ్యక్తిత్వమా, తక్కిన వారావరణమా,
అన్నీ ఆమెకు ప్రతిహేలాలుగానే పరిణ
మించినాయి. ఐనప్పటికీ తుట్టినందు కొక
విధమైన ప్రతీతిలేకుండా నిద్రపోగూడదని
ఆమె ప్రతిభ చేసుకుంది.

ఆమె తండ్రి సర్వసాధారణుడైన రైల్వే
ఉద్యోగి. లోక తిరస్కారానికి అప్పుదుడు
కాకుండా, అంటే - అంత నిద్రవాళ్ళు
క్రింద పరిగణించబడకుండా కాలం గడిచే
గట్టి మర్యాదవడుడు, అందనికారాల్లో
అగ్రగణ్యుడైనప్పటికీ అధికరహితమైన "వీర
బాహు" వనే పేరును విధవాన్ని కూర్చి
వాడు. పూర్వకాలంలో వీర బాహు
బోకడు హరిశ్చంద్ర నాటకంలో వేదానికి
ఒప్పవస్తువు అయిన కృపానాథికారిగా ఉండి,
విశ్వామిత్రుని అనుగ్రహానికి లొంగవలసి
వచ్చింది. మీ రంతా నమ్ముతారో,
నమ్మారో? కాని, యీ వీరబాహువు
స్వనామర్యం చేత సంపారాన్నే కృతా
నంగా మార్చి తిరుగుతాడు గనుక సభ్యు
డనిపించుకునే అవ్వడం పట్టించి. ఏకైక
అవకాశక యుడడం మానవస్వభావమే
కాబట్టి, అతడి విషయంలో మన మంతగా
బోక్కి పలుకవలసిన అగర్భం లేదు. చాలు
మాటున కొంద అతర్ని గూర్చి, తాటి
శ్లాఘిత ప్రమాణం గల బయ్యమనీ, నల్లని
చింత నువ్వునీ నానావిధాల నిండిస్తారే;
సత్యార్థిని గుర్తించి ఆనామబాహు విగ్రహ
మరిగానీ, నిలకేపుచ్చాయగుల మహాసభాపు
డని కానీ అనదు. అందువల్ల అత డాగ్ర
హించి, ఆయా యుడలలో ప్రవేశం దొరకే
నప్పడు కని తీర్పుకోవాలని కొద్దిగా

శ్రీ భమిడిపాటి రామగోపాలం

సామ్రాజ్యవాన్ని ప్రదర్శిస్తాడు. ఆపద్ధికి
కేసా రమ విప్లవ గురించే యోగ్యతలేని
లోకులు కావనాకాంక్ష పెట్టి ఆతరు తిరుగు
చేసుకుంటారు. నడుమ నడుమ ఆకాశ
రాముడు అట్టి పెట్టి, అపకారాలతో చెప్పి,
ఉద్యోగం చేడతలేనిస్తాడు. కాని, అంత
మౌనానికి అర్థమైనది ఉదయకు వారక
మరిచిది కాదు. తనకే తిరుగుతుంటే తిరిగి
ఉపయోగించకపోతే, అత దర్బానిసేనా
అనుపెట్టి పొయిన ఉద్యోగాన్ని పునః,
సేరేస్తాడు. ఈలోగా కొంత ఆలస్యం
అనికే, ఆ సమయం వ్యర్థం కాకుండా
టి క్షుణ్ణతేని తీర్చుకొని తలకు బయటచేరి, బంధు
పుయ్యందలలో తిప్పలు వేస్తూ తిరిగిస్తాడు.
ఎంతలో మాలోగోనో ఉన్నా తన
యొరకవచ్చి, అతను బంధుప్రీతి ప్రద
ర్శించడానికే మెచ్చుకొనానికి బదులుగా,
ఆ గృహస్థులు మారిన తిండినడుగుని తిట్టి
పొస్తారు. ఆ సంగతి మాచాయగా
గ్రహించి, అత యావంతేకే తన సహజ
గుణమైన హస్తలాభవాన్ని అంతోయింతో
ప్రకటించి తీర్చుతాడు. అతను రైతేక్రిం
తాకాయగా తలకు తోడుకొనానికి బింబ
సంపద, సరోజింట్లో మాత్రమే ముగ్ధ
హస్తాత్మకవనదానికి అవకాశం చిహ్న
కుంది. పోతే, దొరికితే అవకాశాన్ని సరిగా
విని మోయింపు తేని నాళ్ళ అసమర్థత
కతను బాహ్యుద్ధాతాదా ?
సుబ్బలక్ష్మి తిరి మహాసరివత. గర్భ
అవసరాన్ని తీర్చడమే ఆమె ఆవర్యం.

ఆధునిక కామకాస్త్రము

ప్రస్తుతపు సమయం సంబంధించిన అనేక
రహస్య విషయములు, మన ప్రాచీన కామ
కాస్త్రములలో దొరుకుచున్నవి. కామకాస్త్రము
కామ గ్రంథములందీయిన సేకరింపబడిన
వల సంగతులు లేట తొలుతును విభిన్న
రీతిపడెడివి. నూతన భంగతులు దుడిచి అను
స్థింపబడిన విషయము లనేకములు గలవు,
వల 2.0-0.

ఇంగ్లీషు విద్యార్థిని

ఒకరి సహాను మక్కరకేతయే అంగ
భాషను తేలికగ నేర్చుకొనుటకు నిలుగ
వ్రాయబడినది. 80 దినములలో మంచి
భాషాభాసమును నేర్వవచ్చును. వల 1.0-0
భర్తూ వేరు.

ఈ శ్లోకము

పోస్తువాక్ 139 - మద్రాసు

అందువల్ల ఆమెయే పనిచేసినప్పటికీ అది
పరిశుభ్ర భర్తమే అని గణించే యోగ్యత
లేని లోకులను వివక్షింపగా చూచి, తన
కర్తవ్యాన్ని తాను తీసుకుంటుంది.
ఆమె కీరతిచరిత్ర ప్రస్తావించిన కాలం
నికారము నిర్ణయించలేక, అందరూ
భూగర్భము చూడటం భూగర్భమును
గణించే ప్రస్తావన కాలం చూడగానే
కాబట్టి, ఆమె ఆ గ్రహాన్ని మింగి,
ప్రాణాలు విగ్రహిస్తూ, ప్రతిదూర బలకర
కారంబించింది. ప్రస్తావన తర్వాత
తానే మరల దర్శకురాలై చిరకాలం
వ్యవహరించుచే, ఆర్థం చేసుకోలేని చేద
సులంత ఆమెను తేజశ్వగా చూస్తారు.
పోజుకున్నప్పుడు తర్వాత వివక్షింప
ప్రావేశించినదానికి చేతు తొలగిస్తూ
లోకులు గుర్తించలేకపోతే, ఆమె యిం
మేముంది?—ఆమె ఉద్దేశ్యంలో మరల
కాని వివక్షతలన్నీ చూడకుండా. అందువల్ల
సాధారణంగా మన సలహాకొకుంటే,
తేజావాళ్ళ ఆమెను సమర్థతాను. ఆ
ప్రస్తావన, ఆమె ఆకర్షణ, అంగం
—అవి మన వాళ్ళలో గగన కుసుమాలని
ఆమె చిహ్నమే గ్రహించింది. అంతే
కాక, కీరతిచరిత్రలో నానా రసవంత
సంగీతకావ్యాలు ప్రదర్శించడానికై,
ఆమె మనవారా ఒక సన్నాయిబాటకు
కేరిస్తూ సమర్థించింది. ఈ కేరీలో
యిటువంటి కళాభిమానానికి ఆదరణ లేక
పాట్ల, ఆమె పరిశ్రమ ప్రకటన కాక
లేని పాగిస్తూ అక్కడే నిలిచి పోయింది.
ఈ కార్యం జరుగబోయ్యే ముందుగానే
ఆమెగ్గిరి మెచ్చుకున్న కావ్యభాషా
అనుగ్రహంవల్లనే కావాలి!—సుబ్బలక్ష్మి
కనగానే చావడానికి బదులు, సంపత్తి
బ్రతికింబడి! అంతిమమున ప్రభువ మంతో
కావాలి, నానక కీర్తివాదా— ములుం
దానికి ఆధిక్యత కలిగించినాడు. ముచ్చ
టగా ముగ్గురు పిల్లలన్న కాపురం లో
కావాలి నన్ను వింతలు—ఆమె మూచిత
వింతలో అని జూచు, రెక్కా— అందు
గోసం బాసమ్మ పేరామెకు సార్వత్రిక
జ్ఞానస్ఫూర్తితులు సుబ్బలక్ష్మి మాత్రం
సామెల్లారాని యేన రసగుణులారానే
ఆకార మనవి, యత్న రుత్న వివక్షింప
అందుకు ప్రతిభావంతరాలుగా కనబడి
పూర్తి సరికీనేగాని, క్లిష్ట, బిల్వవాద
రీతిలేదని మంత్రపాని కూడా ఆయా
మమలలోపడే అభూరించింబడి! ఈ
తేజావర్ణనలట్టి, సుబ్బలక్ష్మి ఆదర్శము

పద్మజిగ్గి, అస్తి మగంత నాతో అలవము
కుందని మా దూకించగలుగుతాడు.
మగిల్లబూడే ఆలంబిస్తే మిదా ఆమె
కీర్తి మెచ్చుకొన. ఆదర్శము గుర్తించుకొన్నా,
గొప్పిరట్టబూన, భారాకట్టబూ, పద్మ
ములా, పురి చాచాలూ, బొమ్మల
తెండ్లిండ్లు—తేలవ పరిశ్రమకలిగి
లని, సులభానిశులభాని గ్రహించి, అని
తనవంటి కథానాయకి కథలని ఆమె
తల్లికేరించింది. కీరతిచరిత్రలో గగనమైనా
మనజేతలో అలంబించవలదాని కేవలకాం
లేని 'పైకిబుసాని' అంటే ఆమె ప్రాంతం
వివక్షించింది. తోటబూ దొడ్లు తిరిగి పూలు
కొన్నంబడి; పండు దొంగిలిస్తాడు. నితే
ఆమెకు తోటబులతన వివక్షం లేదు. అలలా
జన సహజమైన పూలనితే యివ్వంబూదా
లేదు అని కొంతమంది మగవాళ్ళ నేడించిన
దానికే—అంటే, వాళ్ళ వాక్యంబిచి
మోసగించదానికేమి?—
ఆమె కేవలసామెల్ల లెక్కనూలేదు;
ఎంత నవదినా యేడి అర్థం కాకపోయినా
ఆమెనే అగ్రతాంబూలం, అందువల్ల
చతురత్వమే పంతులముడి డిజిటలరీ
వచ్చింది తొలుత, తల్లి దగ్గర కేరీ
పొందినా బాంబగా, మంగిలి రంగుల తల
గిగి నేనాంత ధన్యువ వచ్చింది. తన కథిమన
కథన సంశయింప ప్రసేగం కలిగిన
దానికి తిరి గ్రహించి, ముందు వినిగి
వివక్షించింది. సుబ్బలక్ష్మికి సంశయం లే
తలనాస్తి, కథనమే పేర్లు కలిగి. 'సామె
ప్రమంగా దాకర్తకు చూసాన్నివ్వనూమంది
తోచి, సంశయం ముగిస్తే, ఆ తోజన
సుబ్బలక్ష్మి ఆమెతంగా సంశోషించింది.
ఇంతో అంతో వ్రాయునగలము ఆమె
పరిశ్రమలేదని. దాని పార కేవల
కాపులూ, కవనూ ఆ వ్రాయించు లో
ముగిగి తేలేది. తెలుగు చేసులూ, యిందూ
వాక్యంబు, కోసూ, కోడిపిల్లనూ—అందరినీ
ఒకకా నాళ్ళకి పోలి యింపుగా తియ్య
రచుకుంటే. తొంద్రే నేర్పిన తెక్కనూడా
వాక్యంబు, అంతో పొందితొన్ని కేరీంచింది.
పిల్లనే, యెవ్వనందితే అత్తనే చతువు
నంది చల్లగా బాధకోడానికే ప్రయత్నం
చేసి. ఎంత ములగబ్రతుకీ నిమిత్తం
కుడి?—ఇన్ని విధానైన వివక్షలలో పాద
రసంకర ప్రవేశించలేకపోయినా, కవిత
యూనక ప్రతిభావంతరాలుగా కనబడి
దానికి గిరిజనాలు పెట్టవలంబూ, గింజ
కొని యేసులూ, శీరింబూట్టి సత్తులూ,
ఉచ్చుకో లోగిలి! తేనెను, ఉడ్డం
దంగా ప్రవ రించేది.

అని తారదా చట్టానికి ముందుకోవాలు. అందుచేత ను బ్ల్యు లక్ష్మీ వివాహం అయినా ను లా? నీ ఆరుగ కలసిక నీ అక్కడ నైత అహాయిత్యం తప్పక పోయింది. తిరుప్రగలం తను బాధ్యత తీర్చుకోవాలి అంటే శ్రమపడి పనిచేసిన సంబంధమైనప్పటికీ, పెండ్లికోడలు. వ్యక్తి డాన్, అతనికి తాను కొంత సహాని అయ్యేట బోవడం అవచ్చాయనని, ను బ్ల్యు లక్ష్మీ సలయంగా మైక్రో ఫోన్, ఆనందజలకా తీర్చిపెట్టు ఓపికగా యెచ్చింది. అడవిల్లల యొక్క వివరానికి వివరాలుగా వారి పడ దానికి సంబంధించి అంద్రదేశంలో లేక పోవట్టి పది పోయింది కాని, లేకుంటేవా?.....

2

పడిపోవడం నిండుకోవచ్చున్నది ను బ్ల్యు లక్ష్మీ తూర్తిగా మానసిక వాతావరణం తన వంశ అందర్నీ బలవంతం యాభివృద్ధి కోల్పోయింది. రూపంలో అభివృద్ధి పుచ్చు ద్దిగా కలిగింది. రంగ ముదిరి రాజసాన్ని మోసింది. అసోపరి అవనాల్లా విస్తరింపదగినవి. విజృంభింపదగినవి తనతన నాగులు నిజమయి కంపులు, నిలవు గీతగా, విజ్ఞాన, పుటలు, పుటలు, లేకవి ముట్టంగా నిర్వహించబడుతున్నాయి. తీసుకున్నాయి. కంపు, క్రాంతి క్రాంతి మాపుల కలవాటుపడినాయి. ముట్టి పర్యాయం వివర మోహం తగ్గి, నానాభివృద్ధి పై మోహం మోసింది. తిరుప్రగలం తొనాదిగ మూని ను బ్ల్యు లక్ష్మీ పుట్టలకు చాలు నేర్పు పుండ్లివిధివాల్సి అనుభవించే విలక్షణ రూపంలో కండ్ల పండువుగా కనబడు తూండి. అని మెచ్చుకోవడం ఆమె నీరుల ఇంట్లో యింపుగొల్పింది. అనుకోని విషయం పుండా అంత మార్పుకొరకు తనకు రావడాన్ని గుర్తి ఆమె అబ్బురపడుతూ, విశ్మయం లంగా ప్రకటించడానికి ఆరవడ పోగింది. బిల్, వృద్ధి భర్త ఆమెదారికడకు పడి, విశ్మయభుతాన్ని విమంశల యానూ తన అభిలాషాన్ని మోయించడానికే ప్రయత్నం చేసివాడు. అధిక ప్రయత్నం లన్ని, అధిక ప్రసంగాల కన్నదన్నులే అని గ్రహించే యోగ్యత ను బ్ల్యు లక్ష్మీకి లేదు?

పడిపోవడం మొదల పండ్లి ముక్కల వలన, ను బ్ల్యు లక్ష్మీ కథావాతావరణం తాలు పటిండుకోవడానికి చాలా శ్రమ పడింది. పిళ్ళేనూ వాళ్ళనూ అడిగి అంగు కనుగులమైన తీసుకొని పొందింది. కథావా యకిమంబల కవసరమైన గ్రంథాలన్నీ తీసి (రిచ్చి), అందులో తనకు సరిపాడైనవి ఉటం

కింపులను ఉద్ధరించి, కంపానం చేసినది. "తారాకోశం విజయంబోనుంది:— "మంగళముగంధింక నుదినుతల్పకయోవ్వని యండో? కంటికిం పగు వరం డెవ్వడో అతిడె!..... విజయవిలాసంబో నుంది" "ఆ నిగ్రహ నిగ్రహే దిగులంచేసిన పిమ్మట నుంపవచ్చునే?" "విల్లయం నుంచి— "అంధుం డెక్కడ? చంద్ర డెక్కడ?"... "తనకు కరకరతావరణం ఆమె కథక సామగ్రి లభ్యమయింది— "అట్లానే శత్రుత్వం క రాములు (మంగళవా?)—

"రలలు పో ను రై క తలపులు పోతుంటే?"—ఇత్యాది. "కవివాదం కరకంబోనుంది— "పక్కలాడికి ముసలారకు ముగిలే కాని చింత ముడియంకండా? జగదీసుల తా నెఱుగును?"— "చక్రమోహవరంక పోలబోనుంది— "నినూ నినాద లేనూ, నానూ నానాద లేనూ" "ఇటువంటి భాషాభివృద్ధిలో ఆమె అరి తేరింది తక్కిన అన్ని విభాగాలూ తగిన పాండిత్యం సేకరించింది తాను సలయంగా పద్యాలు వ్రాయవలసి, ప్రయత్నం సాగక పడనిట్టింది. తనవారి జ్యోతిషం సాక్షింపవలసి, తర్కం వలనంబో

కడుపులో చాళితీ తీసుకువచ్చే నిష్ట ఆహారం దివ్యవాడు, నిష్ట ఆహారం తన తల్లికినాచారం.

ప్రెప్ సిరమ్

ఉత్పత్తిదారులు: డి మెమోర్ ఇండస్ట్రీయర్ & డెస్టినెడ్ లాబరేటరీ లిడ్. మల్లేశ్వరం, వెంగళూరు. సెలెక్ట్ ఏజెంట్లు: డి.ఎస్. అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్. పోస్ట్ బాక్స్ నం. 68, మద్రాసు.

823778

శండికులను ప్రశ్నించి, శిక్షింపబడగ
కుండా చేసింది. ప్రస్తుతం తన చారి
త్రాన్ని ముఖచిత్రం తీసిన జరిలేటికొం
రిమ్మ, తన జన్మదినమున ఒక ఘనకార్యం
నిజపెట్టి, కొనసాగుచుదానికీ భూరంగం
పొందుతుంది. తనకు మెచ్చుకొని
కైర్యకాలం లేదని లోకాన్ని యానడి
స్తుంది. ఆ ప్రాశస్త్య క్రితం కాదు, క
ఇంతమా ఒక యువరత్నం, కథా
నాయకి కౌటయమంతు, అభిలషగమ
యేకు ప్రయత్నించినా, ఆపరం
కాదు.

3

సుబ్బలక్ష్మి భార్యలం మంచిదై
భర్తవంశ ముట్టలతో కలిసియు కలిగింది.
వాళ్ళందరూ తొల్లలులే ఆమెను గొప్పగా
మానరాళ్ళు. గంగుమాడు వంశం తేత
గాడి భాగ్యం నెవరు హీనంగా చూడగలు
గుతారు? ఆమె కొన్నాళ్ళు తన పుట్టిం
టిని ముఖచిత్రం అలాగే ములు లేని పుట్టిం
టిని అభ్యంతర స్వల్పం కుండాగా మెల
గింది భర్త తనను చాటినామనలేక
ఆమెని నెత్తని మిరిగారు మురిచింది. ముంప
మిగి ముంపరులు ముట్టనంగా కలిసియు
కొని, కొంపలు ముట్టగా గొట్టల్లో
చిత్రిచిత్రిమైన వేషాలు కేసింది సగం
తెల్లగాళ్ళు పొంపనాగారులను అనుకరిం
చులే తనను మానననీం చుతా కాని క
ప్రయత్నించింది. తొల్లని బహిరంగంగా
పనుసుడిలో నిరసినా, తల్లి తమ్ములకా
దాగడింది. ముగ వాళ్ళను దగ్గలమచ్చిన
టూండే మొహాన్ని ముట్టుటలా సబ్బలక్ష్మి
కోమి, పొడవు పులిమి, పెదవులకు రంగులు
వేసి, ఎంత వింత విదేశీ వరిపాలు సరించి,
విక్రమించను మొదలుపెట్టింది. ఈ చర్య
లను హేతువు వేరీమీ కాదు; ఆమెకు
లభించిన విశ్వరూపం అందరూ ప్రదర్శించ
డమే...మలే, మానవమాత్రం ఆహారాలు
వేసి, ఆమె నవహాసంగా చూడడానికి
ప్రారంభించింది ముగ్ధకు దగ్గల ముగ్ధుల
లోమా యా వ్యాధి వ్యాపించింది కామ
పూర్వయంలో ఆగిపోయింది. సమయం
వచ్చినప్పుడు నాళ్ళను తేలుతనీ శిశువ
దానికి కూడా నిశ్చయించుకుంది.

కు ప్పు ★ వొల్లి

వర్తా సేవనపులు, నెగ, సవాయి
వాగులను, గానంబి చిక్కి, కృష్ణు
లొకటిచిరిం. జి.వి. రెడ్డి అండ్ కో.,
(రిజిస్టర్డ్) "కానకాకమము" నాటం
పురం, రూ. గావారి.

కుచారకు అభివృద్ధిచెందటం
యోజనమందించటం, రూపరేఖా విలా
సాలు మామయ్య గర్వంవల్లనే, కేవల
సాధారణత్వంవల్లనే కలిగి ఆపదం
వల్లనే? - కావ్యరేఖా కౌని, ఆమెను అను
కున్న పని సాధించే కీర్తిసామర్థ్యాలు అసా
రంగా వృద్ధిచెందినాయి. బంధువులు
మూలం యెదుట గౌరవిస్తూ, చాటున చిక్క
చూపు చూడడానికి, యెగతాళివేసి నవ్వు
దానికీ, హీనంగా నిరసించి తిట్టడానికి
అలవాటుపడినారు. కథానాయకి
కాబోయ్యే సుబ్బలక్ష్మికి సామాన్య
బంధువుల గౌరవం చూడటంలో ఆకర్షణ
లేకుండా కాల మెప్పుకు కలిసి
నూర్చుకుంటుంది ఆమె కనిపేస్తుంది
కుండా. అంతటి సకల కళానిధులు
సంపన్నులైన తనయ్యలైనవారు కేవల
చూడటంవల్లనే లాభంలేదు కనుక, సంతో
షించడానికి కర్మధా యత్నించినాడు.

ఇంతకన్న, ఆమె భర్తను వర్తించక
బాపం అనూనవరంగానూ, చిక్కితను
గొప్ప లోపంగానూ, శింబుంది. అతను
సాంప్రదాయకులంబూ ప్రజ్ఞ, పుట్టు
వాళ్ళకొక పుట్టువాళ్ళగానే ప్రవర్తి
తేస్తాడు మహామహాను. ఇంకీ మహామహాను
మొదటిగతంవలె చిక్కి, తనకుతనకగలుగు
లోనే తనను దండంకరించుకొని కలిసి
పెట్టింది నివర్తించును. కేవల భుజబలం
తోనూ, గట్టులకొట్టలతోనే బలం
తోనూ జీవితయాత్ర సాధిస్తూ, స్వయం
లభ్యమైన వ్యాపారసంబంధపు కంపెనీ
ఉద్ధారణలో గట్టిగా పనిచేయుచున్న
రాకెతుడు, కష్టపడి పంపాయించే సమయో
దముడి కన్నువడినా దిగ్గజం, అవగాళులు
నూడా మానుకొని ఆనే పనిగా చూడు
గట్టిపట్టిక కార్యదక్షతను, బాల్యంవల్ల
యోజనం మొలిచినప్పటినుంచి మగజన్మ
సార్వకం కావడానికి మారిన సుబాహు
తంత్రా లిప్పటికి ప్రయోగించి, ముగ్ధ
మంది ముగ్ధులతో ప్రకృతివాంఛలు
గీర్చుకొని, మానవమార్గదలకూ, దెహ
చార్యానికి, తిలంజలం లభించిన వార్త
దర్శనము, బలం తగ్గినా పొరపం తగ్గినా
దనే అభిప్రాయం, తొలిభార్య మర
ణానంతరం మరెవరైనా స్వీకరించి,
పట్టువంటి ప్రతాపాలు కొట్టి పరమ
యోగము, లోపల లాటారమెప్పుకు
పైకి తటారంగా నడిస్తూ, పరులయెదుట
యోగంక పెంచేయగానే తిరిగి ప్రబుధుడు
పడుచు ప్రాయంలలో దానిగామాననాప
పరివారంలో, వృద్ధత్వంలో భార్యను నేక
తర తరచి పూజించే పురుషుడు.

అంతేనా? మాట మృతావినా భార్య
దూడకు సహించే ప్రణయభావనను
వాస్తవికత చేసుకు, కృష్ణునంబంధి,
ఆమె అర్థం అనిపిస్తూ సార్వకం చేసి తీర
గల సకలమును ప్రసన్నం చేసుకుంటుంది
స్వయంకా మేరం చేసుకుంటుంది యధార్థం
తెలిసిందనుకు మీ రవ్వధా తలంప
నూడను. ఎంతమాను కానిదే, కథానాయకి
కాగల సుబ్బలక్ష్మిని గృహస్థియైగా తీరి
తెచ్చుకోగలగుతామ?

ఆమె పాదప్రవేశమెప్పుట్టినుంచే తన
భాగ్యం ప్రబలిందని కూడా అతిథుల పది
మందిలో తప్పకుండా వారు.
ఆమెను ఆమెనుగా-అని కారవం
గానూ సంపన్నుడు. అంతటితోకూ తిరిచి
తీరనప్పుడు అయ్యగారని, అదిగారని,
నారాచా నీలిచి సంతోషిస్తాను. ఆమె
చేతు మెదులు పుట్టెట్టి. ముగ్ధులతోనూ
మొదటిపేర్లు చేసి ఆంధ్రగాళ్ళలో పుట్ట
గట్టి సుబ్బలక్ష్మి కాలవనమొచ్చిందని
అంగలారు. ఇంతటి అభిమాన ప్రద
ర్శనానికి సమామానంగా ఆమె అరిచి
"మొదటి! మానె ముగ్ధగా నిలుచు
లోలోల పుట్టి కన్నీళ్ళు. అందరూ
ప్రాయంలైన ఆ సంపన్నుల వైరవాన్స
మాటలే, నాకం తల్లిని కుండా. "పూ
మరికీ పదితల కాళ్ళ ముందుకు
అడవంటి నాకాతీరి? లక్షకాకాలం
కాన యింత విషయమొకటి. తల్లి
గొప్పతనం మెచ్చి చామా?" అని కూడా
ఆమెనుకుంది. అయితే? వార్తకు మాత్రం
లోకం తెల్ల ముదిరి?

4

సుబ్బలక్ష్మి కథానాయకి కావడానికి
మొదటి మెట్టుగా, వాళ్ళు సంపన్నుల
ఒక వివాహం జరిగింది. ఆకర్షణీ చేసు
లిప్పి ఒక యెద్దుగా మానెను ఒక యెద్దు
అందమైన స్త్రీలకూ తన ప్రత్యేకత ఆమెకు
మాత్రమే అనువూస్తుంది. కారణమేమంటే
పెద్దన కాంతి లాభానికి పాలు సాధారణ
కలుపులను చక్కదనమున సాంపాతిజ
వృద్ధిలో సంచరిస్తారు. ఆమె తన సహా
కథానాయకాన్ని కనుగొనుట ప్రద
ర్శిస్తుంది. లోపల కాగంకా నీటికి, పైక
ఉలిపారవంటి శిశువార సరించి, పలవని
బాడి విదాన చేయులేని నిల్వలతో నీంగా
రిస్తుంది. రోజులూ ప్రాత్రగా నున్న, కద
పల పదలూపెట్టి జడవేస్తుంది. ఆ క్రొవ
సెంబలు సుమాయం చేయి అంతగా రాదు
కుండా. "నేను బిల్లును మిరంతా
పెద్దను. నాకు వివాహ సంబంధమే" అని

పలుకుకే ఉపన్యసిస్తుంది. కండ్లకద్రాలూ, కాకటూ మాటూ, చేతికి గొడుగు పంజరీ కిస్తుంది. చేతులకునే అప్పుడే నీమనంబి విమలకావ్యు దిగిన తొరపానికెలాగే ఉంటుందని అందరూ అనేవారు! - నా గవరణ యేమంటే, నీమనాన్ని పెట్ట దొర నాను పెట్టి, మూడు వర్ణధారణాని

■ పెండ్లికొచ్చిన నందకు లండరిని ఆమె తిలకించి చూచింది. ఎవరవ్వడానికా యీ ధూ జోనుగానే ఉన్నారని ■ భాగ్యం లేనవ పట్టకపోయిందే? - అని ఆమె హృదయంలో ఆ గొప్ప భావం ఏదైనా నాలుక మాడడానికి పెరిగి పోతున్నా కదో అనిపించినందున, ఆమె పూర్తిగా నగనబడింది. కానీ, పెండ్లి ఉపదేశాలో ఆ సంగతి గుర్తించగలవాళ్ళే లేక పోయినారు. "ఏమైనానరే! నా కోపం తీర్చుకోక తప్పదు" అని ఆమె గట్టిగా ఒప్పు పెట్టుకుంది. ఒక నిరపరాధిని అపరాధిగా మార్చడానికి సాహసించి, అరిగిపెట్టుకున్న బానియోని, రహస్యంగా భర్త పెట్టాడో ఉంది. అర్థం ఆ పనియొక్క మోహం గుండె, అందరినీ అంగం తిప్పకలేచింది, అపరాధిని శిక్షించుకోనే, అరిగి పెట్ట దయించి. పక్కరించుపోయి అరిగిపెట్టిన వట్టిగా, అనుమతినిచ్చి పెండ్లికి వదిలి పెడవరంగా అవతరించినాకు, నేనే, అరంభంలోనే అపజయం ఆయన విజయాని కాది సోపానం భావించి, తృప్తిపడింది, ముచ్చటపడింది.

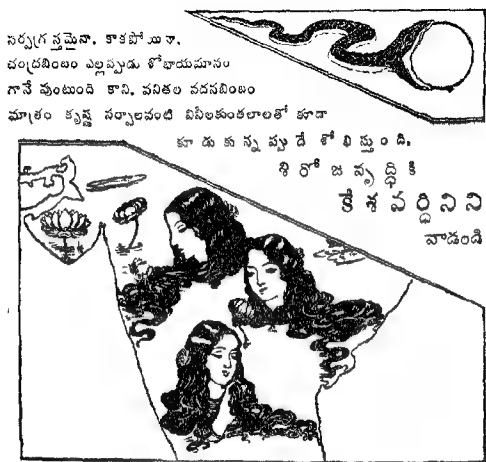
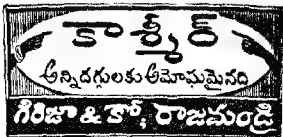
మరికొన్నా కృప కంప్లీ ప్రయోగం, చేతుకొర్రాల్ వివరితంగా సాగించింది. వట్టి అమాంకాలకు దామ ప్రయోగా గిన్నె మిడుతపోయి మిడితినాకు. అరిగి దొరుకు అంగం గూంబంబంబం అగ వట్టి మేరమిక్కిల్లంటూ, "కొక విడిచి తొడుగుంటూ, పైకి జార్చి చేసుకుంటూ, ■ నేకరకాలుగా ఒకరినందానికి ప్రయత్నిస్తే, అరిగిని లొంగిపోయి ముచే వాడు. ఇదంతా యవ్వనాలేని మూల చాటులో జరిగేది. అందరూ యింట్లో ఉన్నప్పుడు, కీల్చిస్తూ కొద్దో; అందరూ కొద్దో ఉన్నప్పుడు దింట్లో, ఈ విధంగా మాయలో మునిగి కేక మం గా చాలాకు భావత్యాస్త్రైవాడు; ముఖంలో నెరుగుబడింది; వ్యాధియ ముట్టింది; ఒళ్లు వణకేంది; సహ్యానధిక ముఖం ప్రపంచ మొకటి యెదుట తొండవించింది. దూరంగా ఉండేవాడు బరిగిబరిగి సమావించడానికి సాహసించినాడు. వివక్షణలు ముచ్చటపడ్డ కొరకూ అప్పుడే అర్థమయింది. ఇదెల్లా ఒకరినొక రాసుకుని నానకూ, ఆ

మాటా యామాటా ఆడుకోవడూ, నగుమ నగుమ పట్టడమూ, పరకమలై పంపం తోడమూ మొదలయింది. తినువరి వాలుగు బాలునికలకొక, ప్రాధుడుగా మాట, తను కనానంబం బట్టబయల తొతుండనే భయమైనా లేక, అనుభవం బిట్టిటిన్ తెలివైన, అప్పుడప్పుడూ రహస్యంగా చురుకుతో పాగి వాడు. కుడ కొకనాడెరిసి ప్రార్థన తెలిపి బిట్టి, యింట్లో పెద్దవాని భావనల్ని చెప్పి చూచినారు. చేతిప ప్రయత్నం కొంత కొనసాగినందుకు సంతోషిస్తూ, ముచ్చటపడ్డ ఆ ఊరు వదిలింది.

అంతా కొంతకాలాని కింకో పెట్టి తిట్టడ మయింది. ఆ పెండ్లిలోనూ విశేష మేమీ వీలకొక, ముచ్చటపడ్డ తనకలాదింది. పెండ్లికొనుచున్న కొంత స్నేహితుల వి గింయకొని, క్షీణిగా సందరింద, రాత్రి ప్రక్కనే పగుకొని నిద్రపోయింది. తేల్ల పొలిచాస్తే, పెండ్లికొనురి అధికరాలూ మాయమయ్యాయి. అనుమానం ముచ్చటపడ్డ మిడిన వదిలింది. విశే, తిన్న భర్తపలుచేసి, అడగడానికి అందరూ లొంగుబడినారు. గన కంతుడైన ఉన్నగిస్తు భార్య! - పల్ల కొరసాని! - అంతటి దురాలో ఉన్న కళ్ళ నాయకని కదలించి సామాన్యం బ్రతుక గలం?

5

ఉద్యోగ నిత్య ఉత్తరహిందూస్తాన మంతా కాలించి, కాస్త్రీపంపకులు కుడువ బోలాలూ చేరకున్నాడు. నిరప దేవాలాని వివిధకాలం దురలవాట్ల బిట్టిటిన్ ముచ్చటపడ్డ నేకరించుకొని, స్వతేజయుల రెండు చాలా గొప్పగా పటిష్టం చేసి, అందరూ శ్రేష్ఠుడూ పక్కరించ నారం భించినారు వివస్వటికి, ఆమె కీర్తి అందరి నోళ్ళలో అడిగింది అన్ని భాషల్లో అల్లులు మొన పొడిత్యం అల్లుయయింది. తీరితే సార్వత్రికి చివ్వులు పొడినూకి నాయి. కనానాయక కౌతూహలిక అవకా శాలు కూడా బోలెడైనాయి. పర గ్రామంలో ఆమె స్వామింత్రాన్ని అరి కట్టేవాళ్ళు లేకపోయినారు. ఇరవై నాలుగు గంటలూ సుదకు కని పెట్టుకొని కూర్చుంటాడు

తేజవర్ధి అ. 14; పాంపా అ. 14. అందరూ దీర్ఘ వర్త ప్రియైయ లేక సోత ఇందియా తెలుగు, ప్రాచీన రోకు, కోయంబూరుకు ప్రాయించి.

కాస్త్రీ ఆస్తియన వర్ణనానే, ముప్పలమ్మ
బజార్లు తిరగడం నిక బయలు
దేరేది. బుడిచాళ్ళతో సహా బాగా
మార్చాడేది. దుకాణాల విడిది
వర్ణన దుస్తుల వేరూడేది. ఎమో చేయ
బోయి యేమో చేసేది. ఆమె మనసులోని
అంతాగతనకు గల హేతువులూ తెలిసికొ
డానికంతో ప్రయత్నించేది. ఎక్కడో,
యేదో తప్పవేసినట్లుగా ఉండేది. అతప్పే
మిగతా అర్థమయ్యేదికాదు. అంతా దుర
వృత్త భావనగా వోచేది. ఆమె శరాలు
సాధ్యసంబో లేక, తట్టకొని పడినట్లుగా
తల్లిదేరేది. భర్తను భర్తగా చూచుకోడం
సాధ్యంకావలేక, దిష్టల కండ్లుగా నైనా
చూడడానికి నోచుకోరాదుకా-అను
కునేది.

భారతవర్ష

శ్రీల అలాగ్ బాగాఫసికే
లాండ్
కనరీమహం వివిధమధ్య

తన మెడికల్ కలెజ్ లు నాల్గవే
లేవట్టే ఉండేది. కేవల ధనానికావచ్చి,
నాల్గవే తన వృద్ధుల కంటగిటివారు.
తానికే కబుడియనుటలో ఉండగలిగే
యెంత బాగుండేది? పెండ్లనే నిర్బంధించి
లేకపోలే, యావాధి పడేదా? ఇన్ని
తీరని కోరికల కొనసాగేమట్లుండే? తాను
నీతాళాకల చిలుకవల నింగారించుకొని
లారం? భావిశిరిం అమాయయి -
కర్తం - అనుమానం - తర్కలలోనే
తాను మునిగి పోతుంది. ఒక్కొక్క
సంవత్సరం కేటగిలి కట్టకొని పరుగు
తూసి, తమపరిచిందినే జరిగిపోయిన
కాలం వస్తుందా? ఆ రూపం - యావచ్చి
జన్మం - అదని గానే చెప్పాలి -
అలానే!

తన ముఖాన్ని పాడుచేసి, పార్లమెంటు
సాధించుకోలేక, వస్తుందే కాస్త్రీతో
యెన్నాటి నేగడం? అతను స్వేచ్ఛగా
బాల్యాయావనాలో సంచరించి, బంగారు
వంటి బలన్ని పోగొట్టుకోలేదా? శివ
శిలలో తన కవచరాలని తోచినవాటి
వన్నిటిని అనుభవించా - జోరులేని అబలల
గోను పోగుకుంటారు మగవాళ్ళు. మనవల
పాలిటి కొక బుడమరపంపాన్ని సృజించిన
వాళ్ళు పురుషులు కావాలే మరేదా?

ఇంతలా ధైర్యం తెచ్చుకొని, యోగ
24 ఘనకార్యం చేసి, ప్రసిద్ధికి రావాలే,
బ్రతుకెందుకా?

* * *
ముప్పలమ్మ తన శివితకార్యంలోని
వరాకాష్ట - ఉత్తర తిరగివచ్చి సాధించ
డానిక తరకంలేకుండు. ఉన్నట్టుండి
జన్మపడినట్లు ప్రకటించింది. ఇంటి యెదు
టనే ఉన్న కాకతవంతు కన్యవృద్ధుడి. అత
డెంత వదిలివేసినా యేమీ అర్థంకావడం
లేదు. మృత్యువంతు సరిగానే పోతుకుం
టుంది. నుండి నువ్వుటంవల కనబడుతుంది.
కాని బాధలేవిటి?

దాగ్ధ మంచి తెలు కన్నీరు లో
ఉన్నాడు. అది స్వేచ్ఛే ప్రతి అంశాన్ని
కొలుపుతా? అంతరంగంలోని ఉపకాలు
గ్రహిస్తుందా? ఏమో? ఇదంతా చివర
నాకుం! - అవిడ పగలువదలిపోతే తప్పక

రాత్రినూ రాకపోకలు మొదలుపెట్టింది.
వ్యాధికి చిరీటూ అతిశయం తోచింది.
అంత పెద్దవ్యాధి సతమ కౌబిల్లి దురవృ
గలుగువాడని కాస్త్రీ సంతోష
పడ్డాడు. "అబ్బబ్బా! నుండే వచ్చే! బల
హీనమే! - అంటూ నడుమ నడుమ అక్క
ర్యాన్ని పెంచుతూ, దాగ్ధకు కూచించే
క్రాంతి సంగతులన్నీ కనపడటంతో
ఎటులాడుకు.

ఆమె దాగ్ధుని పొగడితే, తాను
పొగడుతాడు. ఆమెకు కాస్త్రీ స్వభావం
పూర్తిగా అవగతమయింది. అంతకుముం
దెప్పుడు మాపని అపారప్రేమను వర్ణించి,
దానాను దానుడుగా మర్చిపోగింది.
మరలూతూ ఉన్నాం గేయం కూడా వజ్రదీ
పడి కాస్త్రీ కొబ్బరిపోసాగినాడు -
ఎక్కడికో? ఆ ప్రవృత్తినం నిజమో? -
స్వప్నమో? - అర్థం కావలెనేదు. ఆదింజే
అటు, పాడినట్లు పాటగా కొన్ని నెలలయ్యి
వ్వటికే, ముప్పలమ్మ విజయనగరం వెళ్ళిం
చింది. ఆమె - అనుకోని వినుకోవడా -
గలిగింది!

బంధువులవలన యా వార్త ప్రాశ్నించి.
ఎవ్వరూ మమ్మలకేమీయినారు. "ఏదో
జరిగింది! - (కాస్త్రీ) పుంతుల వృత్తి - ప్రధాన
గృహ, తనవృత్తి - విద్యం - (అదే)
మగడితూ వృద్ధులు యేయింగ్ల - నవరి
పుంతు, ఆయిల్ల పొడవుతుంది - అనే
కాస్త్రీకారుల వచనం సార్థకమైనట్లుంది.
ఆయిల్లక బాగుపడడం కలలాని వార్త,
అంటూ కొందలూ విమర్శించినారు.
కొందరూకాస్త్రీని మార్చిమే ప్రకటించి
అకాశానందం యెదురు చూచినారు. మఖి
కొందల ప్రత్యేకంగా మాట్లాడినారు.
యే సంగతి అవసరమే దయచేయారు.

కొన్నిదినాలూ నిండినాయి, కొంద
రగానే కాస్త్రీ సంతోషానికి పొరమే
లేదు. అతడు మొక్క కేవలంబలూ
అనుగ్రహించినారు. అడిగి తీర్మాని
పుకాష్టలు ప్రయోగించినాయి. అడిగోను
కునేవాళ్ళ ముఖానిదా కొట్టివేటు, అది
అద్దం పాతాక్షగా ఫలించింది - ముప్ప
లమ్మ తీర్చిదిద్దిన ప్రసంగించింది.
(36-వ పేజీ చూడండి)

సువర్ణమేహవంగరజియం
విలపితక, వరుమహావృద్ధులు. కన్నవృద్ధులు. మూర్ఖు. నోటివార, కర్మ
కర్తలు. అవినాశకము, మునుకుమారు, రాకవృద్ధులు. శిష్టించిన గతేయం. ప్రీతికర్త,
కర్తవ్యవరములు మొదల నమరవృత్తులకు రాకవృద్ధులు. కలంతు 12/- ది. పి. అ. 14.
ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్, విజయవాడ-జి.

వినియోగదీ సంబరం

(18-వ పేజీ తరువాయి)

వివాద కూర్చున్నట్లు కూర్చుండి కొండల చాయలను వేసిన తెలుసుకుని పీఠకరిస్తూ,

అందున కబోడు తొలికి ఏమీ తెలియక, స్వేచ్ఛను తాను కలిగించుకుంటూవున్నా సన్న ఇదికొట్టి కొంతకేపు, నాకే తనను కాగించుకుంటూ తున్నదన్న ఇదికొట్టి కొంతకేపు, కొట్టాడు గుండకు, ఒకానొకానొక పాపానికి నున్నకాటెట్టి ప్రాణాలు విడిచి, ఆ పాపకొమ్మల క్రింద వీనుల క్రింద కావబడసినా ఆనాగరిహాయకు.

సర్దుకు పే నేజరు వచ్చిస్తే వీను గును ఏమీ చేయలేక పోయాడు. ఆలోచించాడు కదా చివరి కావడం చేసినా, ఆ కూర్చున్న వీనుగును ఎవరూ కూడా లేక నెత్తలేక పోయాడు. ఒక్కరూ అకుగున కబోడు విచ్చగా దొక్కడు అనగాలి ముక్కు వయ్యదని తెలిసికేలేక పోయాడు. విచ్చగాండ్లు విచ్చకలేలు తదితరుల బంధురూ

వినియోగదీ గుడిపికి బోయ పాకులు తీసి అనుకుంటూ వుంటే యావ ప్రజల ఆనాడుండిపోయాడు. మూచిన ప్రజలం వలూ, వచ్చిన జనమంతా, ఆ వీనుగును బొట్టెటి, నోటికి పప్పు ఉండ్రాసు అందిచ్చి, ప్రత్యేక విచ్చకేళ్ల వస్తువంతా అందిభవలు చేసారు వీనుగు తన సహజ వాచల్యం కొట్టి, గొండాన్ని అడిస్తూ, అలాగే కూర్చుంటా. తన అకుగున కబోడు విచ్చగాడు మతి అరవకుండా, అరయకుండా, మరలించిపోయ వున్నాడు అని అది ఎలుగునో ఎలుగుడో ఏమైతే! ఆలాగే కూర్చుండిపోయింది! అవర వినియోగదీ!

కబోడుమొక్క మరల వున్నారేం అక బోవనం కానినాళ్ళకు పని వివరించిన కథాభాగం అంతా వివరీకరణతో కావచ్చు కాని కథ వ్రాస్తావున్న హామకాట్రం మిగిలి వివాదంతోగా రెక్కెటి-ఏమీ అంటే ■ వీనులక్రింద మరలించిన ఒక కబోడువిచ్చగాడు వుండి తున్నాడని నాకు తెలుసు. అయితే సేనుకులేం ఏమీ చేయగలను? కలంతో "పాపం! పాపం!" అని మతి పాలుగు పంకెలు వ్రాయగలను. అంతే. చనిపోయన కబోడు విచ్చగాణ్ణి కాని, కూలిపోయన అదిరినెవ్వెట్లు గాని రిరిగి బ్రతింపలేను. లోకంలోని రెక్కెమూ మరలినావున్న వస్తువులను అయితే తెలుస్తే పులు కాలో ఆలాగే కథల్లో చనిపోయన

కాళ్ళున్నా! కాళ్ళున్ను మర్చితి!

సాయంతాలం ■ వినియోగదీక నాకు, కథ విని, అక్షింతే లేకునని, చదివి వందలదే ముందుంటూతిరికెకత్తెకబోడు విచ్చగాని విచ్చకాల్లమై, నైతేద్యం పెట్టుకున్నట్లు ఒక బుట్టలో ఎక్కడ తీసికొని రాగలిగిందో వది వుండ్రాసు చేసికొని- "ఒరి మాంవా!" అంటూ కేకనుకుంటూ వచ్చింది. మాంక లేకు సరిగదా మాంక కూర్చునే మాకు లేకు, క్రిందా మాచాచాసింది. వివాద వీనుగుండి. వీనులక్రింద కూలిపోయన వెళ్ళివుంది. స్వేచ్ఛక్రింద అలాగే తీసికొని చాసింది. ఇలా వంగి చాసింది. "మాంవా!" అని రిరిగి కేకేసింది. మాంకను బదులు ఆకాకే ప్రరిగ్గదిగా "మాంవా!" అని తన కవల మాడరి అన్నట్లుంది. ఆకే ప్రవర్తన క్రితమా? మతి జాడలేకు జవాబు లేకు మాంక మాకటి డయ్యిందా అని వీనుగు నైతే కనిసి ఎగిడి ఆ పనులు చూసింది గాని, ఎవరూ కనిసిందలేను.

యెటేక వుండ్రాసు వీనుగునోళ్ళో పొడి- "మాంవా! ఏమీ నేటిలో ఇలా మట్టు అవుతుంది అని అనుకోలేకు ఏమీగా మట్టు పాలవుతానని అనుకోలేకు." అంటూ కిరికం తీయసాగింది. వీనుగు బుట్టెటి వుండ్రాసు తీకేకే పీఠకరించి లేచి పక్కాపొయింది సంత విచ్చకల్లా.

కాని కబోడు విచ్చగాని కేళివంకోసం ఆకాడ పడిపోయన వెలుయొక్క పనుల కేక కొమ్మలక్రింద తెమ్మలక్రింద తెమ్మ వా నెనదు? తిరికెకత్తె వొక్కరూకా ఒక గడియ ■ ఆకు అలయ తమ్మించి తనకు తన "మాంక" కనిగిస్తా మోకని అటమటించి సెనుకురూ అరచింది, కాని

లాభం లేకపోయింది. వీనుగు నోటి కూడా పోనెటిలే అని అనుకుంది. కాని అది తనకోరాని వుట్టెట్లులేకే! అని రిచ్చపోయింది. "ఏమిగే మాంక మాంకే వీనుగు అయి వుండాలి." అని అందజేతోను ఆ కబోడు విచ్చగాని మహదాకాయాన్ని వెల్లడి చేస్తూ ప్రతి వినియోగదీ చదివి! ఒక పెద్ద అల్లు వినియోగదీచేసి ఆక్కణ్ణే- ఆ స్వేచ్ఛ పడి పోయి కబోడు విచ్చగాడు తన విపోయి, "తెందూ కూడా కలకలపుగా తగలవెట్టుబడ్డ ఆటాగి వుట్టెట్లులే! అని, ఆ క్రితవచ్చు ఆ అల్లు పాటలో తాను చండుకుని నిశ్చిన్నా కుప్పమవచ్చు "అండ్రావెట్టెడి మా వినియోగదీ" అంటూ అనుకున్నది ఆ అంగన ఆనెంపించింది.

దేశకా రాధనలో ఒక దిక్కుధానును తన కప్పిస్తూ సంతోషించింది. స్వేచ్ఛంపే, స్వేచ్ఛంపే పట్టుకున్న మనిషివంటే, వీనుగు రూపుమాప కలిగింది కాని ఆ అల్లు వినియోగదీ బట్ట కొక్కల్లా అనంతలేకపోయాడు. మరణలేకపోయాడు.

"కనుగా వాస్తే! ప్రజలు సెంపెలు వినియోగదీగా తయారు చేశారు. దాని బోయ తిరికెకత్తె వానం చేసేలాగు భారీ వుంచి వనకాల ఒక దయ్యలా సెంచెను. ఎదురుమంచి ఉండ్రాట్లు మెట్టలా నోరు చూపించారు. ఈ విరిగి సంకురూపం కన్న కామధేనుకాకారంగా న్నా కాని కేళివంకోసం గొట్టింది అందునాగా తిరికెకత్తె వనకంపునుంచి నిరికవచ్చి, మంచి చుటి ప్రతి వినియోగదీ చందెక్కి- ■ సెంపెలు వినియోగదీ బొట్టెటి అంద గిన్నావుంటే లోకానిగి చూడమన్న పేజీకి.

వినియోగదీ వినియోగదీ అండ కో.

పాడుకోడు : : విజయవాడ.

బ్రాంఛీలు : ఒంగోలు - వీంల - బాపట్ల - పాన్చుడ - తెనాలి - సుంటూరు - నర్సారావుపేట - మార్కాపురం - యెలూరు - రాజమండ్రి.

మానీ - హరీసు

పాడిపంటలు అభివృద్ధికి నిరాఘాటముగా పనిచేయుటకు

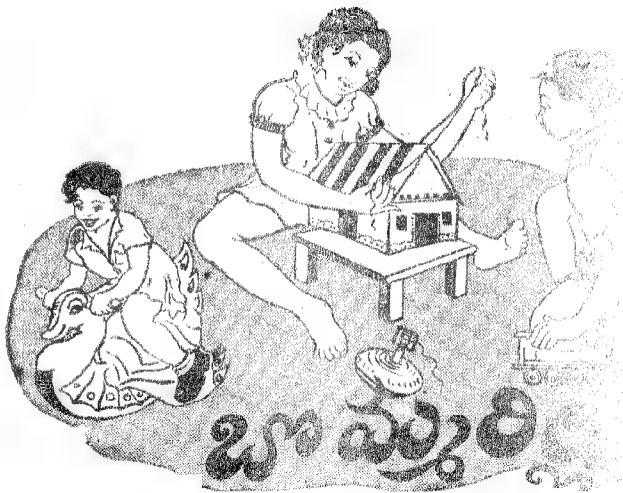
నమ్మకగిన బ్రాండ్లు :

కేల్సు - సర్వీసు గ్యారంటీ.

Distributors of: RALLIS INDIA LTD.,

For:

Krishna, Guntur, East & West Godavary Dist.

బొమ్మల పెళ్లి

శ్రీ కె. క్రిష్ణవరధి

ఎవ్వరు దుష్టబు
కూతురి పెళ్లి అంటు.

చిట్టెమ్మకూతురు చక్కనమ్మ,
బొమ్మమ్మనూనుడు చక్కనమ్మ,
ఇద్దరికీ చిత్ర కుదిరింది,
ధంధన, బాణా మోసింది,
పెళ్లికి అందను వచ్చారూ,
కానుక లెన్నియో తెచ్చారూ.

“పెద్దలంత దయచేయండి,
కూర్చోండటం; కానియండి.
మంగళహస్తం నమోదవ్వండి
నురేని టంకా ఆలస్యం?
ఏమండో పురోహితుడుగారు
అల్లా చూస్తే ఎల్లా మీరు?”
“అః అః పైమయిపోతుంది,
ముహూర్తం చాటిపోతుంది”

“కూర్చోనయ్యా అల్లాగా
అంత సీగతే ఎల్లాగ?”

“కానీ కలంను మాయమ్మా
కూతురికి వేర్వే చిట్టెమ్మా”
బాణా భంజిత్రలు వాయిచండి
పాగా ‘ధమధమ’ మోసిచండి

మంగళహస్తం కట్టారూ,
మంగళహారతి పాడారు,
వేడుకలన్నియు చేశారు
కనుపారా భోంచేశారు.

చిట్టి! చిట్టి! చిట్టెమ్మా
పూట్టి! పూట్టి! పూట్టెమ్మా
అదునో అదునో అమ్మపిలువో
అందరు పిల్లలుమరి గవ్వో చివ్

బాలభారతీ సంఘం

(చూ విజయవాడ విలేజ్)

ప్రశ్నిదేశంలోనూ అంతా బాగా ఉండటానికి, ఎక్కువ ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి, మంచి ఇల్లు కట్టుకోటానికి, వస్తువులన్నీ చౌకగా దొరకటానికి, ఏమేమీ చేయాలో ప్రభుత్వాలు తేల్చుకుంటారు ఏవేవనులు ఏప్పుడెప్పుడు ఎట్లా చేయాలో ముందే వ్రాసి పెట్టుకుంటారు. ఈ వ్రాసిపెట్టుకున్న నాన్ని "అభి

వృద్ధి ప్రణాళిక" అంటారు. కొన్ని దేశాల్లో చిన్నపిల్లలకు ఆడుకోటానికి పోటుచూపించటం, ఆడుకునే వస్తువుల్ని ఇవ్వటం, చక్కటి తిండి పెట్టటం, ఆరోగ్యంగా ఉండేటట్లు చూడటం-ఎలా చేయాలో కూడా ఈ ప్రణాళికలో ఉంటుంది. మన దేశంలో చూడండి. చదువుకునే ఈడులో ఉన్న పిల్లలు చాలామంది, చదువు కోకుండా తిరుగుతూ

ఉంటారు. దొంగతనాలు చేస్తూ ఉంటారు-చిలిపి నులు చేస్తూ ఉంటారు. వాళ్ళ తల్లిదండ్రులు ఏమో వస్తుచేసుకుంటూ, ఈపిల్లల విషయం వట్టిండుకోరు. ఈపిల్లలకు చదువు చెప్పించటానికి, తల్లితండ్రుల దగ్గర కబ్బుఉండదు. మరి - ఈపిల్లలంతా ఇట్లా చేడిపోవలసిందేనా? కొందరు చిడపిల్లలు-అంత చిన్నవయసులోనే ఏదో కూలి పని చేసుకుంటూ ఉంటారు- కొందరు అడుక్కుంటూ ఉంటారు. చిల్లందరికీ తిండి గుడ్డ ఇచ్చి చదువు చెప్పించే వాళ్ళెవ్వరు? ప్రభుత్వం చెప్పించలేదట. కాని విజయవాడ బాలభారతి సంఘంవారు పిల్లలందరికీ చదువు చెప్పించాలని, వాళ్ళకి ఆడుకోటానికి, పాడుకోటానికి ఏర్పాట్లు చేయాలని అంటున్నారు.

(27-వ 'పీఠీ చూడండి)

వంకర్ శ్రీ కృష్ణమహర్ సింహాళ విజయవాడ వచ్చినపుడు బాలభారతి పథ్యం మొగిలిపై మొరకథ చెప్పాడు. చి. సత్యనారాయణమూర్తి, ఏడిద కామేశ్వరరావు, చి. ఆరిజ, శ్రీ కృష్ణమహర్ సింహాళ, చి. దుష్

ముంగిస పామునెల్లా చంపుతుంది ?

★

స్వప్నిలో కొన్ని కొన్ని జంతువులకు అద్భుత శక్తుల త్వం ఉన్నట్లు మనకు వాడుకగా ఒకనమ్మకం వున్నది. సమానమైన బలకౌర్వాలగుల జంతువులకే సాధారణంగా ఈ శక్తుల త్వం అంట గడతాము. ఉదాహరణకు సింహాన్ని, ఏనుగును తినుకోవచ్చును. ఈ రెండూ ఒకదానినొకటి కౌర్వం లో ఏమార్త్రం తిసిపోవు. అల్లానే ముంగిస, పాము కూడా ను. ఈ రెంటికీ పోట్లాటవస్తే ముంగిస ఎప్పుడూ జయిస్తుంది. పాము ముంగిసను చంపటం మనమెప్పుడూ వినలేదు. నిజానికి పాముగనక గురి తప్పకుండా కాటువేస్తే అన్ని జంతువులకు మూడిరిగానే ముంగిసకూడా చెబ్బికి చచ్చిపోతుంది. అయితే పాము గురిని తప్పించుకోవటంలోనే ఒక ముంగిస గొప్పతనమంతా. కూడా వేలాడి పట్టుకున్నాడు.

“కల్పితున్” అనే ఇంగ్లీషు పుస్తకంలో డి. బి. జె. మక్టర్- అనే ఆయన తనుకల్లారా చూసిన విషయాన్ని ఇలా వర్ణించాడు: “హోల్బర్క్ కొండల్లో ఒక గొప్పపాము వేటకాడున్నాడు. ఆయన నాకు స్నేహితుడు. ‘తాచు పాము, ముంగిస చెబ్బలాడు కోవడం మీరెప్పుడైనా చూశారా’ అని అయన్ని నేనడిగాను. “ఎప్పుడూ చూడలే” నన్నాడు ఆయన. ‘అలాంటి చెబ్బలాట ఏర్పాటు చెయ్యగలరా’ అని నేనడిగాను. ‘నాకు పాములు స్నేహితులవంటివి. వాటిని అంత చిత్రవధకి అప్పగించడం నాకిష్టంలేదు,’ అన్నాడు ఆయన. నేను బలవంతపెట్టాను. చివరికాయన ఒప్పుకున్నాడు. రెండుమూడు రోజుల్లో ఆయన ఒక తాచుపామును, ముంగిసను పాము వేలాడి పట్టుకున్నాడు.

నిలువు లోతుగల గోరిని తవ్వించాడు. అది ఇరవైఅడుగుల వెడల్పు న్నది; దాంట్లో పొడిఇసుక దట్టంగా చల్లబడింది. అందులో ఆయన తాచుపామును వదిలి పెట్టాడు. ఆపాము చాలపెద్దది. దాచావు నాలుగడుగుల పొడుగుండవచ్చును. అది వదిలిపెట్టగానే చుట్టలు చుట్టుకుని పడుకుంది. తరవాత ముంగిసను వదిలిపెట్టాము. అది పాముతో తనకోసా సంబంధంలేనట్లు ఒక మూలకుపోయి కూర్చుని వీపు గోర్కుంటోంది.

ముంగిసను చూడగానే తాచు పాము తలఎత్తింది. పడక చాల ఎత్తున లేచింది. మారు బాగా నిని పించలేదుగాని బునకూడా కొట్టి నట్లుంది. ఎందుకంటే ముంగిస “ఏదింటివచ్చు” అన్నట్లు నెనక్కు తిరిగి పామును చూచింది. చూడగానే దానిరోమాలు విక్ర బాడి డాయి. వెమ్యదిగా అడుగులో అడుగువేసుకుంటూ తిరిగి, గంభీరంగా, పామును నమిపించింది. ఒకగజ్జం దూరంలో అది ముగ్గు కూర్చుంది. కోవతోదాని కళ్లు కూడా ప్లరబడ్డాయి.

ముందు చెబ్బి తిసిందిపామే. కాని అది ఎప్పుడు కదిలింది, ఎప్పుడు చెబ్బికొట్టింది, ఎప్పుడు ముగ్గు మాములు చోటుకివచ్చి కూర్చుంది మాకు కనిపించనేలేదు. అంతా కన్నుమూసి తెరిచేలోగా జరిగి పోయింది. పదిసెకండ్లు అది ముగ్గు కొట్టింది. ఈసారిఅది కదలటం కని

గానకళా బోధిని

By Mr. & Mrs. N. C. Parthasarathy

సంగీతమును ప్రారంభమునందుకీ బాలావసరం. శ్రవణవ్యక్తమయిన పదమ దేవుకొనబాదిని, లోయర్, హైయర్ గ్రేడ్ పరిశీలన పోపు విజ్ఞానము కావడం. ప్రాక్టికల్ గ్రాఫ్ ఫోకస్ వర్తకములకు విషయముగా ప్రాయోగింపవలె 15 X 15 (2మీ 1/8) సైజులో 198 పేజీల గల పుస్తకము. గౌరవగ్రహీతలైన ముద్రాపరిశీలన పాత్రికాశ్రమం లైకు పుస్తకము పేరు రూ. 10/- అ. పోస్టల్ షరతులకను. అమ్మకపుకోసం అందుకు నవలె.

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, ఏ. బి. నెం. 3, కర్నూలు.

మరియు వెంకటరాం అండ్ కో, పబ్లిషర్లు అండ్ బుక్ సెలర్లు, అప్పారాంబోడు. హిగ్గిబాదమ్ము, అన్నిస్టాబుల్స్ బాకలను

సింది, కాని దెబ్బకొట్టటం కనిపించలేదు. అంతేగానూ కొడుకుని బలంగా కొట్టి నట్టుందిగావును, నేలమీద గుంట కూడా పడింది.

ముంగిస మాత్రం నిర్లక్ష్యంగా దెబ్బ కొట్టినప్పుడు కొంచెం చక్కకు జరగకంతవ్వ ఇంకేం చేయలేదు. కాని ఒకకంటితో జాగ్రత్తగా పామును గమనిస్తూనేవున్నది. పాము పడగపెట్టి, జల్లనపచ్చి, దెబ్బకొట్టే క్షణండాకా ముంగిస కదలకపోవటం మాతాశ్చర్యం కలిగించింది. దాని కనలుపాముతో దెబ్బలాడాలనే వుద్దేశ్యమే లేనట్లునిపించింది.

ఇలాగ పదినిమిషానేవు ఏకపతయ్యుడని జరిగింది. తానుపాము ఎన్నిసార్లు దెబ్బకొట్టిందో చెప్పలేము. ముంగిస చెక్కుచెదరలేదు. పాముకు మాత్రం ఆయాసం ఎక్కువైంది. ఇక కదలేక చాముకుని పంపించింది. ముంగిస దాన్ని పూరికే పడుకోనిప్పుందా? పాము చుట్టూరా ప్రదక్షిణం చేస్తోంది, వెనక పాటున మీదపడదామని. హఠాత్తుగా పాము తోకను పట్టుకులిచి, మళ్ళీ దూరంగాపోయింది. పాముకు పాపంపచ్చి పడగపెట్టిబునలుకొట్టింది. యుద్ధం తిరిగి ప్రారంభమైంది.

తానుపాము బలం ఊహించిపోతోంది. ఇదివరకంత బలంగా కొట్టలేక పోతోంది. అనలు కదలటానికి తీవ్ర తగ్గిపోయింది. ముంగిస మాత్రం, పూర్వపు పద్ధతికే అవలంబిస్తోంది: ఇటు దెబ్బకొడితే అటు వొడ్డిగిటటం. అటుకొడితే ఇటు జరగటం అంతే. పదినిమిషాలయ్యే

సరికి పాముపని పూర్తిగా అయిపోయింది. ఇంకా ఉత్సాహంగా, చురుగ్గా, బలంగానేఉన్న ముంగిస అవలంబిగా తానుపామును మెడమీద కలిచింది. ఉపా. పాము కదలేదు, “ఏమిటా కదలదు?” అని మళ్ళీ కలిచింది. ఉపా. అంతే. పాముకు స్పృహ తప్పిపోయింది. ముంగిస కేండు నిమిషాలనేపు మాసింది పాముకు స్పృహ తప్పిపోయింది. చీమోనని. చివరకు విసుగుపట్టి పాముమెడకొరికి ఇవతలవారవేసింది. ★

బాలభారతి సంఘం (25-వ పేజీ తరువాయి)

అల్లరి చిల్లరగా తిరుగుతున్న పిల్లలను ప్రభుత్వవారు శైశ్వపెద్దారు, కొందరు పిల్లలకు తల్లిదండ్రులు తిండి పెట్టలేను. ఇంక చదువుపట్లా చెప్పించగలరు? కొందరు తల్లితండ్రులు తమ ఖర్చులు తగ్గించు కొనియెనా నేలే, పిల్లలకు చేతనైనంతలో మంచి గుడ్డలిచ్చి బడికి పంపిస్తూఉంటారు, మీరు చూసే ఉంటారు - స్కూల్స్ దగ్గర పకోటీలు, కారపుకేసగలు మురుకులు దొస్త్రే, వేరుకేసగ కాయలు-ఇంకా ఏవో అమ్మకూ ఉంటారు. వాటిపైన దుమ్ముపడి ఉంటుంది-వాటిపైన ఈగలు ముసురుతూ ఉంటాయి-వాటిని పరిశుద్ధంగా తయారు చేయరు. కానీ డబ్బుడిన్న పిల్లలు వాటిని కొనుక్కొని తిని, తర్వాత జబ్బుపడ్డారు. మరి పిల్లలు బాగా ఉండటం ఎట్లా?

విజయవాడలో బాలభారతి అనే పిల్లలనంఘాన్ని అన్నయ్య ఏడిద కానే. శ్వర రావులనే ఆయన పెట్టాడు.

అందులో పిల్లలు పాడుకుంటూ మాట్లాడు కుంటూ, కాలక్షేపం చేస్తూ ఉంటారు. ఆడుకోటానికి చోటులేదు. సంఘం ఉండేటందుకు ఇల్లులేదు-చదువుకునేటందుకు వున్న కాలలేవు. ఏ పని చేయాలన్నాడబ్బులేదు. అయినా చక్కగా పాడతారు-నాటకాలు నేస్తారు. మొన్న మధ్య మద్రాసు గవర్నర్ గారు, వారిభార్య వచ్చినప్పుడు చక్కగా “మొగలితూరు చరిత్ర” బుర్రకథ చెప్పారు. ఆ తర్వాత మంత్రి శేషవాడ గోపాలరెడ్డిగారు, బాలభారతికి యేభైయిపాములు ఇచ్చారు. పిల్లలంతా ఇలాగే ప్రతిష్ఠాస్థానంఘాలు పెట్టకొని, ఆడుకోండి-పాడుకోండి-పరిశుద్ధంగా ఉండండి-వీధిపిల్లలకుకూడా ఇలాటిసౌకర్యాలే కలగాలని దేవుణ్ణి ప్రార్థించండి. ★

వైట్రా

గర్భాశయ రోగనివారించి

దర్శన గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా బోగొట్టి, ఏకైకతానమును కలుగజేయుటలో మా వైట్రా మిక్సిడ్ ఫలపతకహించింది. అన్ని సామ్రులలో దొరకును.

యె 2.8.0

కృష్ణ రేబరేయర్

★ బెజవాడ ★

డిడికేవచిట్టి

ప్రొజా కని వారం. ప్రైవేటుకు దండా నీ పుద్దే కళ్ళ మే మిట్ట పోగొట్టి నీసాలు శుభ్రం చేయడానికి వెళ్ళిన డాక్టరు గారి చిన్న అంటోంది అమ్మ. "ఆస్తి లేనివాళ్ళను కూర్చుంది అక్క. చిట్టి గబగబా మూయిచిట్టి గబగబావచ్చి" పుస్తకంలా చేసుకో మంటావమ్మా" అన్నంతి నేనీ వెళ్ళి అక్కడగ్గర కాలను కిటికీలో వడవేసి "అమ్మా అన్నది అక్క. కూర్చుంది. యెంతినపు తోమినా అన్నంపెట్టు. ఆ కల పు తోంది" గంధకం వదిలేట్టుకొలేదు. వేడిసిట్టు అన్నది. అమ్మగారిని అక్కయ్యగని అందంలేదనీ వంకలు పెడుతుంటే పోసి కడిగారు, గుడ్డలుపెట్టి తుడిచివేయించుకునేట్లు లేదు. వాళ్ళ సంభాషణలు చూడలేదు. సీసాల పనిలో వాళ్ళున్నారు. అక్కకు యేమీ మాట్లాడలేదు. చిట్టి యెన్నో దవరా కల పులు వదిలోజాతే భామ్యుల పెళ్ళిళ్ళుచేసింది కాని ఒక్క యిచ్చారు. మళ్ళీ రేపుచిత్తాఖండం బామ్మకూడా పెళ్ళివద్దన లేదు. "సీసాల వి య యం సాయంత్రం వెళ్ళిపోతుంది. అక్క వెళ్ళిపోతుంది అక్క యెండుకు వద్దంటుందో! మాద్దాంటే" అన్నది. సాయంత్రం చిట్టికి విచారమూ, సంతోషమూ పెళ్ళంటే యెంత సరదాగానో యెందుకూ? గంధకం సాయంత్రం రెండును. అక్క వె మయితేనే పోతుం

“రెడియం”

సారి వెళ్ళేప్పుడూ అక్క రూపాయి వుంటుంది. బోలెడు చీరలూ, జుట్లీడ్లూ పెళ్ళిమందుల బీరువాలుంజే యిస్తుంది. అది పెట్టి రత్తయ్య బీలూ, జాకెట్లూ, భజంతిలూ, హాల్లోకూర్చున్నాడు. చిట్టికప్పుడూ కొట్టో బోలెడు కనగవప్పు, కారప్పుసా, యింకా యెన్నో ఆమందులన్నీ యెలా వుంటాయో మరెవరాలూ కొనుక్కో వచ్చును. వస్తాయే. అక్కకు మరెందువలన తెలుసుకోవాలని కోరికగా వుంటుంది. ఇన్ని బాబూలున్నా, అక్క యింకా యిస్తుం లేదు? కారప్పు నంట్టే అన్ని మందులూ తేనెకీ ముద్దే కొన్ని రోజులుంటేనే బాగుంటుందని అక్కకూ యిష్టమేనేమరి! ఇంచూ తియ్యగావుంటే యెంత బాగుండున! చిట్టివుద్దేకళ్ళం. కలవులన్నీ అయిపోతే వాళ్ళక్క కూడా అంతే. రేపు కాని కొన్నిమందులు భలే చేదుగా ముత్రం యింకో వారంతోజలుండ వచ్చినగా యివాళ అక్కహాత్య చేసు వుంటాయి. చేదుమందులంటే చిట్టికి కూడదూ. నువ్వొరపు మాస్తరుకు కున్నదిట. ఆత్మహత్యంటే చనిపో అసలు యిష్టమేలేదు. శియ్యమందు ముద్దే వాళ్ళమేష్టరు కొడతాడేమో. వడమని చెప్పిందిఅక్క. అక్కయ్య అంతే అయివుంటుంది. లేకపోతే కూడా వచ్చిపోసుందా? యేమో! అక్కకు అంత తొందరెందుకు? తను తీసుకు వెళ్ళే వచ్చుళ్ళు యూనివర్సిటీలోకూడా బడికీరాక పెట్టుకోవడానికని అక్క గంధకపు పోతే మేష్టరు కొడతారా? యేమో? నీసాలు తీసింది. వాటినిండా గంధకం

మయితేనే పోతుం
దా? ప్రాద్దు న
అయితే పోదా?
యేమో!

అక్క చాల్ల

చిదవడి సమగ్రమం ఏకైక
జయభారత్
అంతర్జాతీయ ప్రచురణ
.....

అంటే కొండంటి యిష్టం. ■ నీరు పట్టుకుంది. తను యే ప్రశ్న వేస్తే వాయింది. అక్క తాళించెవులు వాలలో తియ్యమందులన్నీ ఒక అక్కకు కోపంవచ్చి చనిపోతుందో. తీసుకెళ్ళి నెమ్మదిగా విహలబీరువా దాన్లోనూ చేతు ముందు లన్నీ ఒక చచ్చిపోయినా మాట్లాడితే భరవా తెలిచింది. అందులోనుండి కాళీరంగు దాన్లోనూ వ్రంబాయి గానోలు. లేదుగాని, మాట్లాడకపోతే మెలకే సీసాతీసి చిన్నగది అలమారులో ఆ బీరువాల మీద పేర్లుగూడా ఆ పెద్దగా యిల్లెగిపోయేట యేదీన్నీ పెట్టి వెళ్ళి పోయింది. ఇంతా వున్నాయి. "అక్క అబీరువామీద కోపంవచ్చి ఆయినా మాట్లాడడాకే నయం, త్రాగలేదు. అక్క ఖచ్చి వ్రాసివున్న తేమిటి?" అని ప్రశ్నించి పూరుకో మనయినా చెప్పడాకే "గోం లోపల ఆసీసాను తీసుకెళ్ళి కాలు దిండిచిట్టి. "సాయిజన్స్ అంటే చెయ్యవద్దు. నేను చనిపోయాను" వలో పాతేస్తే యిహా చిక్కేవుండదు, విహలన్నమాట. విషం త్రాగితే అనయినా అనదూకే అసలు ప్రశ్నలు అనుకున్నదిచిట్టి. ఎవరూ కూడ చనిపోతారు" అనిచెప్పింది అక్క. చెయ్యకుండా వుంటే చచ్చిపోకుండా కుండా సీసాను తీసుకుని పరుగెత్తు "చనిపోవడమంటే యేమి" అన్నది వుంటుందా? యేమో! పెండ్లిమీద కుంటా వెళ్లి కాలువలో పారవేసి చిట్టి "చనిపోవడమంటే, వాళ్ళు కోపంవచ్చి చనిపోవచ్చునూ. వచ్చింది. ఏమీ యెరుగని నంగనా నిద్రపోతున్నట్లుగా వుంటారు. ఎంత ఇందూ వాళ్ళక్క చచ్చిపోలేదూ, చిలా పడుకుని నిద్రపోయింది. పిలచినా మాట్లాడరు." అనిచెప్పింది అలాగే. అక్క విహలబీరువా తీసు సాయంత్ర మయ్యాక గంధకపు అక్క. "నీవుచనిపోతే నాతోగూడా ప్లుండేమో చూడాలి. నాన్న పూరి సీసాలు స్పృహ చెయ్యడానికి పూను మాట్లాడవా? నాన్నపిలచినా పలు కెళ్ళారుగదా అని గబగబా విషం కున్నార అక్క, చిట్టిను. "ఇప్పు కవా? యేడ్చినా మాట్లాడవా?" త్రాగి నాతో మాట్లాడకుండా డించేస్తే గంధకంపోతుంది?" అని అన్నది చిట్టి. "ఉహు. మాట్లాడను. వుండాలని చూస్తుంది. సాపం! అడిగిందిచిట్టి. "కాం చెం నైట్రిక్ ఆసిడ్ నేసి కడిగితే పోతుంది." అని నీరటాగే పిచ్చిప్రశ్నలు వేస్తుంటే అమ్మ నిద్రపోతున్నది. ఇబ్బో ఆసిడ్ నేసి కడిగితే పోతుంది." అని నిజంగానే చచ్చిపోతాను" అన్నది ఎవరినందడీ లేదు. చిట్టి మాత్రం చెప్పింది అక్క. "అది యెక్కడుం పెద్దక్క యేం చేస్తుందో చూస్తూ టుంది" అని ప్రశ్నించింది చిట్టి అక్క.

అప్పటినుండి చిట్టికి తగని భయం వున్నది. అప్పుడే మూడుగంటలయి

చిన్నగది అలమారులో పెట్టాను. తీసుకరా" అన్నదిఅక్క. చిట్టివెళ్లి యెంతకూడాక పోయేవరికి అక్కకు భయమేసింది ఆసీసాలోనిది మీద పోసుకుని కాల్పుకోలేదుగదా అని. పరుగెత్తు కుంటా వెళ్లి చూస్తే నేముండి-చిట్టి గదిలో మూలగా కూర్చుండి యేడుస్తావుంది. "ఆసిడ్ మీద పోసుకున్నావా యేమే..." అని ఆతురతగా ప్రశ్నించింది అక్క. చిట్టియేడుస్తూజరిగినదంతా చెప్పింది. అంత విలువగలసీసా పోతేపోయింది గాని చిట్టిచేసిన తమామాకు అంతా వచ్చుకున్నారు. రాత్రి నాన్నగారు రాగానేచిట్టే నాన్నగారు కూడా వచ్చారు....

త్యరలో పూర్ణారోగ్యము పొందాలంటే?

యిదే మార్గము

రస, విష, గంధకాదులు, వెగటు, వాంతి వికారములేని దివ్యోషధము

15 రోజులలో గుణ విరూపణ.

కుష్టు, బొట్టి, సుఖ రోగములకు

గ్యా రంటి చికిత్స

ఇంగ్లీషు, తెలుగు, తమిళం, బెరియా భాషలలో కేటలాగులుచిరం.

లక్ష్మీ అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్)

బ్రాంచిలు:

గాంధీనగర్ : విజయవాడ,

2/135, బ్రాడ్వే, మదరాసు,

రాజమండ్రి, కటక్-

పాఠ్యాపిను

వార్తలు - ఆర్. యస్.

మాటకుమాట

ఒకపూర్ణో రంగయ్య అనే కైతె పుండేవాడు. రంగయ్య బాగా ఈ దువుకున్నవాడే అయినా ఏ ప్రయోగమూ చేయక తనకున్న పదిఎకరాల పొలంలో న్యంత న్యవ సాయం చేసుకుంటూ సుఖంగా జీవిస్తున్నాడు.

ఒకవైపు పొలంపనులు చూసుకుంటూనే, తిరికపనులకు లభించి

నన్నడల్లా ఏదో వొక మంచి పుస్తకం చదువుకోవటమంటే ఎంతో వరదా రంగయ్య

కు. అందువల్ల సామాన్యంగా పూర్ణోని గ్రంథాలయంలో నుండి మంచి మంచి గ్రంథాలు తెచ్చుకొని చదువుకుంటూ పుండేవాడు.

రంగయ్యయింటికి దగ్గరలోనే గోపయ్య అనే పంతులున్నాడు. గోపయ్యకూడా బాగా తెలుగు చదువుతున్నవాడు. ప్రయత్నాలు బడి పెట్టి సుఖంగా జీవనం సాగిస్తున్నాడు. గోపయ్యదగ్గర భారత భాగవతాది గ్రంథాలన్నీ వున్నాయి. అసంగతి రంగయ్యకు తెలిసింది.

శ్రీవాణికాలేజి

బై. గాం. రోడ్డు, (ఫోన్: 1928) రాజమండ్రి, S. S. L. C., ఆంధ్రా అండ్ ఇన్ ఫర్వైజ్, అక్కిరెడ్డి ఆంధ్రా ఇంజనీరింగ్, డి. ఎ. ఇంజనీరింగ్ & టెక్నాలజీ, ఫేర్లేట్ హిస్ వాసు.

ఒకనాడు రంగయ్య, గోపయ్య యింటికి వెళ్ళి "పోతనగారి భాగవతం ఒకసారి యివ్వండి. చదువుకొని యిస్తాను" అని అడిగాడు.

గోపయ్య చిరునవ్వు వచ్చి "అలాగే యిస్తాను. కాని పుస్తకాన్ని మీయింటికి తీసుకుపోతే మీ పిల్లలు పసితనంచేతి చింపి చేయవచ్చు. అందువల్ల మీరు మాయింట్లోనే కూర్చోని చదువు

“సూర్యశ్రీ”

కునేటట్లయితే పుస్తకాన్ని యివ్వటానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు" అని ఒక చిన్న ప్రసన్నానం యిచ్చాడు.

ఆమాటలు విని చిన్న పుచ్చుకొని, మారుమాట మాట్లాడకుండా యింటికి వచ్చాడు రంగయ్య.

కొన్నాళ్ళు గడిచిపోయినాయి. వర్ష ఋతువు సమీపిస్తుండటం చేత అంతా బీర, బెండ మొదలైన పాదులు పెట్టుకోసాగారు. గోపయ్యకూ పెద్ద దొడ్డి వుంది. ఎదారిలా పూరికే వుంటే ఏమి లాభం గనుక తానుకూడా దొడ్డినిదా పాదులు పెట్టుకుంటే మంచిదనుకొన్నాడు గోపయ్య.

అంతా బాగానే వుంది. పాదులు

చేయాలంటే పలుగు, పాజి కావాలి గదా! అనలు పనిమట్లు అనే లేవు, గోపయ్య దగ్గర.

గలగల రంగయ్యయింటికి వెళ్ళి "మీపాజి, పలుగు ఒకసారి యివ్వండి. మాదొడ్డి పాదులు చేసుకొని తొందరగా తీసుకొచ్చి యిస్తాను". అన్నాడు గుక్క-తిప్ప కోకుండా గోపయ్య.

నమయానికి మంచి ఆలోచన తట్టింది రంగయ్యకు. "అలాగే యిస్తాను. కాని

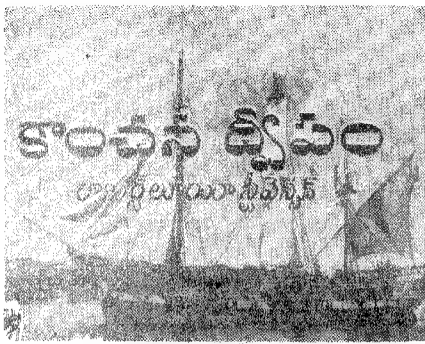
వాటిని మీయింటికి తీసుకుపోతే, మీపిల్లలు ప్రమాద వశాత్తు వాటిని ఏకాలిమీదో, చేతిమీదో వేసుకోవచ్చు. లేక పారెయ్యవచ్చు. అందువల్ల మీరు మాదొడ్డి కూర్చోని, పాదులు చేసుకునేటట్లయితే పలుగు, పాజి యివ్వటానికి నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు." అని తడుముకోకుండా సమాధానం చెప్పాడు రంగయ్య.

ఆమాటలు విని తెల్లబోయి, మారుమాట మాట్లాడకుండా, సిగ్గున తలవంచుకొని యింటికి వచ్చాడు గోపయ్య.

31

(బొమ్మలు వార్తడిమీ ప్రాక్షుడు,
ఆర్. కె. టి. రేడియో-వారి సౌజన్యంతో)

జరిగినకథ :

మాకు నిర్మల నగరసమీపంలో ఒక హోటల్ ఉంది. ఒకరోజు మా హోటలుకు టిల్డో ఆశ్రయము ప్రభుత్వం తనతోటి కొంగలనుండి తప్పించుకుని పారిపోయినప్పుడు, అతడు మా హోటల్లో ఉన్నాడని మగతా కొంగలకు తెలిసి, అతన్ని చంపేస్తామని అదిరించారు. అతడు ఆ దెబ్బతప్పుకొని టిల్డో దని పోయాడు. అతడు మాకు కొంత డబ్బు ఇచ్చి ఉన్నందున మా అమ్మ, నేను అతనికెక్కి తెరిచి కొంత డబ్బు, ఒక మిరిపార్లు తీసుకుని సముద్రపు కొంగలనుండి తప్పించుకుని వక్కాగనానికి పారిపోయాము. పార్లమెంట్ మాడొక్కనానికి, జమీందారుగారికి చూపాము. దాన్ని తెలిచిమాడగా కొంచెందీర్ఘపటం కనిపించింది. వెంటనే ఆక్రమిణి ధన విశేషాలు సంపాదించే ఆశతో ఆక్రమిణి ప్రయాణమయ్యాయి. జమీందారుగారికి పిడగుపిడ్డం చేశారు. పార్లమెంట్ ఆశ్రయం కెడైనాగాను, లాండ్ లైట్ నిర్మల ఆశ్రయం వాటికి సంబంధము కలిగివున్నాయి. నిర్మల అసలు సముద్రపు కొంగలో వాడే అయినందున, మిగతా కొంగలందరితో కలిసి ముక్కుల్ని చంపడానికి వెళ్లకుండా వచ్చాడు. అక్కటా నేనుగొట్టానికి మేము ఎదురు సన్నాహాలు చేసుకున్నాం. ఇంతలో కాంచనద్వీపం చేరాము. నేను ద్వీపం చూడటానికి వెంటనేగా బయల్దేరాను. ఇక చదివండి.

16. డాక్టర్ లవినె చెప్పిన కథ.

నిర్మల మొదలైనవారి బోటు రెండూ తీరానికి వెళ్లక, నేను, కెల్లెరు, జమీందారు ఓడగదిలో కూర్చుని మా కార్యక్రమాన్ని కూర్చు వర్ణించుకుంటున్నాము. గాలిచాలు ఏమాత్రం అనుకూలంగా

వున్నా, ఓడలో మిగిలిన ఆరుగురు తిరుగుబాటుదాసైన పది వారిని తైదుచెయ్యటమో ఏదోచేసి, లంగరు తెత్తి వెళ్లి బయలుదేరి పోయేవారై. కాని గాలి చాలు ప్రయాణానికి అనుకూలంగా లేదు. అది కాక జమీనాకిన్న కూడా కుట్రదారులతోపాటు తీరానికి వెళ్లాడని హంటర్ వచ్చిచెప్పాడు. దాంతో మేము ఏం చెయ్యటానికి తోచక కూర్చుండిపోయాము.

జమీనాకిన్న కుట్రదారులతో కలికాడని మేము ఎన్నడూ అనుమానించలేదు. కాని అతని కే అపాయం వాటిల్లుతుందోనని గాబరాపడ్డాం. సిల్వర్ మొదలైనవారి స్వభావం మాకు తెలుసు గనక, జమీనాకిన్ననికే చూడటం అసంభవమని భావించాము. నరంబి మీదికి వచ్చి చూశాము. గాలి దుర్గంధ భూమియ్యంగా వున్నది. కుట్రదారులు ఆరుగురూ ఒకమూల నలుగురూ, మరేసి విషపుమాపులుచూస్తూకూర్చున్నారు.

ఊరికే చూస్తూ కూర్చోకుండా మాక్కూడా దుర్బరంగావుంది. చివరికి హంటర్, నేనూ కలిసి బిడ్డకి వెళ్లి నంగతి నందరాలు తెలుసుకురాలని నిశ్చయించాము. వెంటనే మరొక బోటులో, పటంలో “మట్టికోట” అని గుర్తుపెట్టబడిన ప్రదేశానికి సూటిగా బయల్దేరాము.

బిడ్డచేరగానే హంటర్ ను బోటు కాపాడటానికి వదిలి నేను లోపలికి నడిచాను. చెట్లు, తీగలు అల్లి బిల్లిగా పెరిగివున్నాయి. రెండుచేతుల్లో రెండు పిన్నట్లై రెడీగా పట్టుకున్నాను. వందగజాలు నడిచానో లేనో “మట్టికోట” కనబడింది. అది మట్టిగోడలతో కట్టబడి వున్నా, గోడలలోపల బలమైన దుంగ లున్నందున ఇల్లు దృఢంగానే వుంది. ఇంటి వెనక ఒకమాదిరి ఎత్తైన, దిబ్బవున్నది. దిబ్బపైనుండి నీటిబుగ్గ ఒకటి దిగువకు ప్రవహించినట్టోంది. ఆ నీరు నిర్మలంగా, త్రాగటానికి బాగానే వుండేట్లున్నది. ఇంటికి, నీటిబుగ్గకు చుట్టూ కొంత భూభాగం, దానిచుట్టూ ఆరడుగుల ఎత్తుగల ఒకకంచె ఉన్నాయి. కంచె కవల మట్టి భూభాగం ముంది. మట్టికోట నెవరైనా మట్టిడిన్నే లోపలివార్లు కాలమిదా కాల్చేసుకుని యుద్ధం చెయ్యవచ్చు. ఎదుకంటే గోడలకు అన్ని వేల్పులా పెద్ద రంధ్రాలున్నాయి. గోడచాటున నిలబడి, రంధ్రంలో తుపాకు లుంచి ముట్టిదారులను కాకుల్ని కొట్టినట్లు కొట్టవచ్చు.

అనువాదము కెల్లెరు వందూరి రాధామణి సహాయము

బయటివాళ్ళు భారీస్థలంలో నుంచునే యుద్ధం చెయ్యవలసి వస్తుందిగనక, వాళ్ళకి రక్షణ ఉండనే ఉండదు. ఇంటి లోపల నలభై, యాభైమంది చులాగ్గా పడతారని అంచనా కట్టాను.

కాని అన్నిటికంటే నాకు వచ్చింది నీటిబుగ్గ. తగినంత ఆహారపునెలవలు ఉంటే ఇక్కడ ఎంతకాలమైనా గడవవచ్చు ననిపించింది. ఓడలో మాకు అన్ని నదుపారాలూ ఉన్నాయిగాని మంచినీళ్ళు లేవు. ఇక్కడ పుష్కలమైన జలసౌకర్యం ఉన్నది.

ఇలా ఉహాగానం చేస్తుండగా, నా ఆలోచనలను చెదరగొడుతూ పిప్లల్ పేలినధ్వని, “అమ్మో” అని చనిపోతున్న వాడెవరో వేసినకేక వినిపించాయి. అదిరిపడ్డాను. జమిహాకిన్స్ ఎగిరిపోయివుంటాడని భయపడ్డాను.

ఇంక ఇక్కడ తాగట్లాడటం మంచిదికాదని గబగబ బోటుడగ్గరకు వచ్చేశాను. హంటర్ అతి నేగంగా తెట్లువేశాడు. హిస్సానియోలాలోనికి ఎక్కి-ఎక్కగానే జమిందారు నన్ను కావలించుకున్నాడు. ఇందాకటి పిప్లల్ ధ్వని విని వన్నో, హంటర్ నో వేల్వేసి పుంటలని అతడు భయపడ్డాడట.

కెప్టెన్ స్కాట్ లోక చెప్పాడు: “అక్కడ కూర్చున్న ఆరుగురిలో ఆఖరివాణ్ణి చూశారా? వాడు పిప్లల్ మోర వివగానే మూర్ఖుడోయాడు. వాడికి హత్యలు కొత్తగావున్నాయి. బహుశా వాడు మంచివాడు కావచ్చును. మనవేపు తిరిగితే తిరగవచ్చునుకూడా. ప్రయత్నించి చూద్దాం.”

నేను ద్వీపంలో చూసిందంతా చెప్పను. మేమేమి చెయ్యాలో నిశ్చయించుకున్నాము.

కాప్ట్రీ-కుసుం
 ఔషధ వృద్ధి
సాంటలక్స్
 దురద, వెగ గడ్డలు, కాంటలు, మొటిమలుకు
ప్రేమలీలా
 ప్రసిద్ధమైన మైసూర్ ఔషధవృద్ధులు
 విజయవాడ మొట్టమొదటి ఔషధవృద్ధులు
 సాంకేతికతకు అనుగుణంగా
 విశేషమైన వాణిజ్యం
వియత్నామిడి కార్యాలయం, ౧౦, బాల్కన్ స్ట్రీట్, విజయవాడ
 విజయవాడ డిపో, నూరారావు పేట.

ఓడగడిముందు కావలాగా రైడ్రాట్ ను నిజ జెట్టాము. అతనికి తూటాలునింపిన నాలుగు చిరుతల పాకులిచ్చాము. హంటర్ బోటును ఓడ వెనకభాగాన నిలిపివుంచాడు. నేనూ, జోయిన్ కలిసి బోటులో సామాన్లు నింప నారంభించాము. తుపాకీమందు డబ్బాలు, తుపాకులు, బిస్కట్లు నంచులు, మాంసపు టిన్నులు, ద్రాక్షనీసాలు, అన్నిటికంటే ప్రధానమైనది నా మందులపెట్టె బోటులో చేర్చాము.

మేమీ చని చేస్తుండగా ఈలోగా జమిందారు, కెప్టెన్ సరంబీమాదికి వెళ్లి కుట్రదారులను బెదిరించారు. కెప్టెన్ సరంగు ఇబ్రాహిమ్ హండ్స్ ను పిలిచి ఇలా గన్నాడు: “మిస్టర్ హండ్స్! మే మిద్దరం ఇక్కడ వున్నాం. మాయద్దరివద్దా చెరి రెండేసి పిస్టర్లున్నాయి. మీలో ఎవరన్నా ఒడ్డునఉన్న మీ స్నేహితులకు ఏవిధమైన సంజ్ఞగాని చేసినట్లయితే వాడిపని ఆ తూరి లోనే ఆఖరు. తెలిసిందా?”

ఈ బెదిరింపుకు వాళ్ళు భయపడటమే కాకుండా, జెల్లబోయారు. ఎందుకంటే వాళ్ళ కుట్రనంగతి మా కింకా తెలియదనే ఉద్దేశపడుతున్నారు. కెప్టెన్ మాటలు విని వారిఆత్మర్యానికి మేర లేదు. వెంటనే వాళ్ళు సరంబీ మెట్టు దిగి కిందభాగానికి వెళ్లారు. బహుశా వెనకనుండివచ్చి మామీన పడదామని వాళ్ళ అభిప్రాయంకావచ్చు. కాని ఓడగడిముందు పడవలో తుపాకీలతో రెడిగా ఉన్న కెప్ట్రాట్ ను చూసి హాడిలి పోయి మళ్ళీ సరంబీమాదికి వచ్చారు. వచ్చి మళ్ళీ మొదటదోచే కూర్చున్నారు.

ఈలోగా మాబోటును, సామాన్ల తో పూర్తిగా నింపాము. హంటర్, జోయిన్, నేనూ బోటునడుపు

పెట్రర్ సేల్సు అండ్ సర్వీస్
ఆంధ్ర ఎలక్ట్రికల్ హౌస్ లిమిటెడ్.,
 హెడ్ ఓఫీసు: ఏ లూరు - విజయనగరం
 ఫోన్: ౧౦, ౪౦.
 డిస్ట్రిబ్యూటర్స్:
 పెట్రర్, పెట్రర్ ఫీల్డింగ్ ఆయిర్ ఇంజనీర్స్, క్లెయిన్
 వంతులు చెరప గానులు

కుని ఒడ్డుచేరాము. ఆ సామానంతా మట్టికోటలో చేర్చాము. తోయినను అక్కడ కాపలాపెట్టి హంటర్ నేనూ, తిరిగి ఓడలో! వచ్చి మళ్ళీ ఇదివరకులాగే బోటులో సామాను నింపాము. అదంతా మట్టికోటలో! చేర్చి, హంటర్ నుకూడా తోయినకు తోడుగా వుంచి నే నొక్కణ్ణే బోటులో తిరిగి హిస్సార్ యెలా వద్దకు వచ్చాను.

మూడోసారికూడా బోటును నింప నారంభించాము. ఈసారి తుంపాకిమండ్రు, బిన్నట్ల సంచులు మూత్రమే నింపాము. ఇదే ఒడ్డు! ఆఖరి ప్రయాణం కనుక బోటులో ఈమూటూ నేనూ, కెప్టెన్, జమీందారు, రైడ్రాత్ నలుగురం ఎక్కాలి. నలుగురం ఎక్కగా బోటు ఎంత బరువును భరించగలదో అంత మూత్రమే సామాను చేర్చాము. కాని చూస్తూచూస్తూ ఓడలో అంత మందు గుండు సామగ్రిని వదిలివేయ బుద్ధితా లేదు. అందుచేత కొంచెం ఎక్కువ సామగ్రినే బోటులో నింపా మనుకుంటాను. మేము నలుగురం తలొక చిరుతుపాకిని, కత్తిని భరించాము. మిగతా ఆయుధాలను, మందు సామగ్రిని వసుధ్రంలో పార బోశాము. రైడ్రాత్ ఓడగదిని విడిచిపెట్టి బోటులోకి వచ్చాను. నేను, జమీందారుకూడా బోటులో కూర్చున్నాము. కెప్టెన్ మూత్రం ఇంకా సరంబీ మీదనే నిలబడ్డాడు.

“నయ్ కలానీలూ! వినిపిస్తోందా నామాట?”

అన్నాను కెప్టెన్.

సమాధానం లేదు.

“నీకే చెప్పింది. అబ్రహం! నీతోనే మాట్లాడుతోంది.”

“ఇంకా సమాధానం లేదు. కెప్టెన్ గొంతు హెచ్చించాడు: “గ్రే! నేను ఓడ వదిలి వెళుతున్నాను. నీ ఆధికారినోపాటు రావలసిందని ఆజ్ఞాపిస్తున్నాను. నీహృదయం ముంచినది, పోరపాటున పాళ్ల క్కుటలో అడుగుపెట్టావని నాకు తెలుసు. నాచేతిలో గడియారం వుంది. ముచ్చయ్ సెకండ్లు టైమిస్తున్నాను నువ్వు మాతో రావడానికి.”

కానీవు నిశ్చల్లం.

“వచ్చేయ్, వచ్చేయ్. త్వరగా రావాలి. ఇంకా వదిలెకండ్లు మూత్రమే వుంది టైము. ఒక్కొక్క

సకండు గడుస్తున్నాకొద్దీ నాచాణాకి, ఈ పెద్ద మనుషుల ప్రాణాలకి అపాయం ఎక్కువైతోందన్న మాట. వస్తున్నావా?”

హఠాత్తుగా తెరచాపదాటున కెడ్డ చప్పుడైంది. చెబ్బలు విసిరించాయి. అబ్రహం! ఒక్క దూకులో కెప్టెన్ స్మారిత వద్దకు వచ్చాడు.

అతని ఎడమ దవడమీద కత్తిగంటునుండి రక్తం కారుతోంది.

“వచ్చా వండి సార్. నేను మీతోనే వుంటానండి.”

మరుక్షణంలో అతడూ, కెప్టెనూ బోటులోకి దూకారు. వెంటనే బోటు కదిలింది. పిన్టల్ ఫ్లస్ విని పించినప్పుడు మూర్ఛపోయినవాణ్ణి అబ్రహం! గ్రే.

17. యుద్ధం మొదలు.

(డాక్టర్ చెప్పిన కథ)

ఆఖరి ప్రయాణం మాకు అపాయకరంగానే పరిణమించింది. బోటులో అయిదుగురం వున్నాం. అందులో ముగ్గురు—జమీందారు, కెప్టెన్ స్మారిత, రైడ్రాత్ లు—ఆరడుగులంత పెద్దమనుషులు. అదికాక తుంపాకిమందు, బిన్నట్ల సంచులు. నీంతోబోటు ఏమైనా మునిగిపోవచ్చు ననిపిస్తోంది. అంచులు నీటిమట్టానికి దాదాపుసమానంగా ఉన్నాయి. పెద్దతరంగం వచ్చినప్పుడల్లా లోపలికి సిగ్గు వస్తున్నాయి. ఆ సిగ్గును వెంటనే తోడివేస్తున్నాముకాబట్టి సరిపోయింది, లేకపోతే. మునిగిపోయేమాళ్లమే. గట్టిగా ఊపిరిపీల్చుకొనికూడా మాకు భయంగా ఉంది.

అదల్లా ఉంది, వసుధ్రపుబోటు ముక్కుల్ని ఒడ్డుకు చేరనివ్వడంలేదు. ఎంత బలంగా లెడ్జు వేసినా బోటు కదలటంలేదు. కదిలితే పడమటికి, నైరుతికి కదులుతోందిగాని మేము చేరవలసినదికాగా మూత్రం కదలటంలేదు. ఈ లెక్కన మేము పడమటివైపున సిల్వర్ వాళ్లబోట్లు నిలిచినరేవుకు చేరేటట్లున్నాము.

నాబలం యావత్కూ ఉపయోగించి చుక్కాని వట్టుకున్నాను. “కెప్టెన్! చుక్కాని నిలవటంలేదు. ఇంకొంచెం బలంగా లెడ్జువెయ్యగలరా?” అని అడిగాను. కెప్టెన్, రైడ్రాత్ లెడ్జువేస్తున్నారు. కెప్టెన్

అన్నాడు: "తెడ్డు ఇంక ఏమాత్రం గట్టిగా ఉంచినా పడవ తల్లికిందు లోతుంది. ఇంకొంచెంవేపు చుక్కానితో తలబాలు పడదా?"

అంతరకరకూ నేను మట్టికోటదిశగా చుక్కాని పట్టుకున్నాను. అందుచేత మాపడవని కెరబాలు పడ మటగా ఉన్న సిల్వర్ బోట్లకేసి తోసివేస్తున్నాయి. అదిచూసి కృష్ణుడు కూర్చుగా తిప్పుతున్నాడు చుక్కాని. వెంటనే బోటు కూర్చుగా ప్రయాణం సాగించింది.

"ఇట్లా అయితే మనం ఒడ్డు ఎంత నేపటికీ చేరు కోలే మనకుంటానండి," అన్నాడు నేను.

"ఫరవాలేదు. ఎక్కడో ఒకచోట ఒడ్డును వదిలివేయగలం. సిల్వర్ గాడి బోట్లదగ్గరికి పోతుండా ప్రంటు చాలు. ఒకవేళ మనం మట్టికోటకి దూరంగా చేరినా, ఒడ్డు వెంటనే పడవ వదిలి తెలిగ్గా అవలు చోటుకు వెళ్ళగలం," అని ఉపాయం చెప్పాడు కృష్ణుడు.

"కెరబాలు తగ్గుతున్నాయి సార్, అప్పుడే," అన్నాడు అబ్రహాం.

"మంచిది," అన్నాడు కృష్ణుడు తల వూపుతూ. గ్రేసు మూలో వాడిగానే పరిగణించడానికి నిశ్చయించు కున్నాము.

వాతాత్మగా కృష్ణుడు స్పృలెట్ అరిచాడు: "ఫిరంగి!"

నే నన్నాను: "ఫిరంగి ఏం ఫరవాలేదు. దాన్ని ఒడలోనుండి ఊడదీయటం అసాధ్యం. ఒకవేళ ఊడ

దీసినా ఒడ్డుకి తీసుకురావటం, చెట్లగుబుర్లల్లోంచి మన మట్టికోటదాకా తీసుకురావటం వాళ్ళతరం కాదు." (ఒడలో బ్రహ్మాండమైన ఫిరంగి ఒక టుంది. దాంతో పేలిస్తే మా మట్టికోట చెప్పు కైగిపోతుంది.)

"అది కాదు డాక్టర్!"
తిరిగిచూడండి. వెనక్కి అందరం ఒడకేసి చూశాము. ఒడలో మిగిలిన అయిదుగురు ద్రోహులు ఫిరంగిని మాబోటుకేసి తిప్పటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఒకడు మందు కూరుతున్నాడు. మేము వచ్చేటప్పుడు ఫిరంగిగుండ్లు, మంగు ఒడలోనే పడలివేసి వచ్చాము. ఆ తొందరలో వాటినికూడా నమూనాలో పార వెయ్యాలని మాకు వ్యూహం రాలేదు.

"కృష్ణుని లింక్ ఎప్పుడూ ఇబ్రాహిం హాండ్స్ ని మెచ్చుకుంటూ ఉండేవాడు, ఫిరంగి చాలా బాగా పేలుస్తాడని," అన్నాడు అబ్రహాం.

అలాగా మేము ఒడనుండి చాలదూరం వచ్చే శాము. కాని ఫిరంగి పేలుబడితేమాత్రం మేము నామరూపాలు లేకుండా ధ్వంసమవుతాము. ఈ ప్రమాదం గమనించి కృష్ణుడు స్పృలెట్ అడిగాడు: "మనలో ఎవరు బాగా గురిపెట్టగలరు?"
"ఓలాసి!" అన్నాడు.

"ఓలాసిగారూ! దయచేసి మీరు నాకో ఉప కారం చేయాలి. వాళ్ళలో ఒకణ్ణి, వీలైతే ఇబ్రాహిం హాండ్స్ ని పడగొట్టాలి," అన్నాడు కృష్ణుడు.

బిడ్డల జీర్ణమా?
GRIPELIX క్విటిన్ వారికడుపు
బొప్పి, వాంతి,
భేదలు, ఉబ్బరము,
వ్యర్థము, దగ్గు,
జీర్ణములు మొదలగు
వాని పైకి పోయి, వీరు
అనారోగ్యము గూర్చును.
ఏమరగండి. ఈవిధాగ్ని
గెపెలిక్స్
స్వీట్, బిడ్డల ఆరోగ్యము కాపాడును,
బలవంతము గావించుటలో శ్రేష్ఠమైనది.
Mfrs: Synthetic Medical Products,
Madras 10.— Ongole
Stockists: Standard Drug & Chemicals
131, Nainappa Naik St., Madras

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత మద్రాసు నశ్యం

★ నాణ్యతయే ★
దాని ఘనత

★ ఒకసారి కొంటే ★
తిరిగి వదలిపెట్టరు

నశ్యములలో ఈ ద్విమయైనది వల్లం నశ్యమే. కాని అత్యుత్తమమైనది, అందరూ
కోరునది, కారం, నాణ్యత, సువాసన గలది. **అప్పాదురై నశ్యమే.**

అ. అప్పాదురై ముదలియార్. & సన్

88, ఆచారప్పకోట పేట, * మద్రాసు-1.

14-715-1

అల్లుగాడిపెల్లి

(18-వ పేజీ తరువాయి)

ఏక్కడా లేవన్న సంగతి క్షురణకి వచ్చింది. కరెంటు ఆగిపోయింది గావోలు. చిన్నపిల్లలు కొందరు పడుకున్నారు. నేనుకూడా పడకోవోటా అనిపించింది. మళ్ళా ఫోజున సంగతి బ్రాహ్మణం వచ్చింది. ఎంతసేపవుతుందో అప్పుడు కనుక్కుందామంటే కనపడదు.

“పెరివారింటికి” వెళ్ళాను. అరుగో, మిత్రే పెరివారింటికి. పడే, బాగానే వుంది. మరి ఫోజున అక్కరేను చూడగా కడకోవోటా, అంత దక్కేవుందా అట్లా అయింది. పాపం! ఎంతయిదిగా వున్నా యిష్టయిష్టలుండవో! ఈమధంగా వ్యక్తిత్వమే నేటి ముగ్ధ బొడక్కమంతే కుంపెయ్యాలిలా? ఛీ, “పెద్దలు” మిద్దలు.

ఇప్పుడు, అరుగో ఆమాల పెరి కొడుకు కుడిగాడు. మిమరా ఎవడూ కనపడే? అన్నాను. ఏమో బావా అన్నాడు. ఒక పెద్దవా వాళ్ళందరూ, చాలా అమ్మో మా అమ్మమ్మలా వివర్యురాలి అన్నాను. పెద్ద అన్నాను. పాపం! పసివాడు!! ఒకరయ! నీ కిప్పునించి పెళ్ళవడం నా కిష్టం లేదురా, నీకేగాదు. ఎవడికైనా

యింత చిన్న కయ్యులో పెళ్ళవడం నా కిష్టంలేదు. నీ పెళ్ళికి, నేను బలవంతంపెరివారి వొచ్చాను తెలుసో? ఆ అంతరే, నీపెళ్ళి నేను చూడబట్టానోలేదు. అంతరే, భార్యచేసి వచ్చి ఇక్కడ పడుకుంటాను. ఎవడికేవనియ్యనో! అన్నాను. వాడు తెల్లబోయి చూశాడు.

ఎక్కడోకొట్టు వెలిగాయి. వాడు నా నిక్కచ్చిని నానికా? మిత్రే ర్యం గా చూశాడు.

రాత్రి భార్యచేసి సరికి వచ్చింది. పిసి మాకే పెరివారింటి బ్రాహ్మణం వచ్చేసరికి పడకొందా అయింది.

అరె! పైను వాటివాయిం! పాపీ, నిద్రపట్టటం లేదుగా, ఒసారి అలా రిసిగ్నానుకుంటూ ఉండగానే ఎవరో దినినుంచి అప్పుడే వచ్చి పట్టు పంచకట్టి పెరివారింటికి దారితిప్పున్నాడు! అప్పుడు బ్రాహ్మణం ముచ్చింది. దారితి కరెంటు లేకుండా రావడం. నీనిమా అల సగ్గరి విడిచిపెట్టారని, అందుచేత రండి అట ఇంకా మెదిలు పెట్టనని.

వెళ్ళాను. మళ్ళా వచ్చేసరికి మూడైంది. మా అమ్మయ్యరమ్మకు మా అమ్మమ్మ రేపుకున్నాడు! అమ్మ లేచి “ఏక్కడో కళాపురా వున్నాను?” అంది. కాని పెరివారింటి రాముణ్ణి చూసి చూరింది.

పడుకున్నాను. నిద్ర పట్టలేదు. “నీకు వొస్తావనికోలేదు - ఎంతా క్రింద వచ్చేవా? కిక్కిరాడికి పడనా? కళ్ళ కనా!” అన్నాడు రాముడు.

“నీకుండు నీవేరు గాదురా, ఎంతో అన్నాను, ఉండిపోతానని.”

“అవునమ్మా, వాణ్ణి ఉండిపోనివ్వలేక పోయానా?”

“నాకుండురా, పచ్చిపోతాను!” రాముడు లేచి అంతిమారం నించి వచ్చిన పరిస్థితులు తెన్నాడు. మొత్తం నాలుగైంది పోవు తక్కువ.

“ఇంకలేండి. ముహూలు కడకొట్టు నిల్చి దువ్వలకుని మంటపానికి రండి. ఒక క్రిష్టా, కే, పిమ్మటావడక?”

“నేను లేవను. పడకోవారి. పిసిమా కళ్ళొచ్చాను.”

“నీనిమా కళ్ళొచ్చావా మేమిటి?”

“లేదోలే పెళ్ళి చూడనికా?”

“మిడికాపు, క్షేరితేమిటా మళ్ళాను. కే ముందు! అందుకొక్కాకపోతే మరెందుకొచ్చావు, బ్రహ్మజనుమా?”

“ఒక క్రిష్టా, మరి పడుకున్నా నిద్ర

పట్టాను. కేచి పడగా ఎవరన్నా చూస్తే బాగుందను. అన్నాడు రాముడు. అమ్మ పెళ్ళించి టూకోవేస్తాను, బ్రహ్మ, సమస్తా, నా లేక ఎవరురం నువ్వోటా నీ మొట్టమొదట వంటపానా తీసింది.

“అంతాగా నిన్నుకు తెన్నున్నాడు?” అని కోప్పడ్డాను.

“అక్కడ నాకం తెలుసు. అనే మంచి వసుకోని చేతి! దొరకంగానే పట్టు కొచ్చేను.”

“మంచివకే, ఏడు ప్ర. కె పెద్ద పెరికి ఇంత మంచి వసుకో? నేను పెన్నులుగా దాచుకోంలేనూ?” అన్నాను.

“వ్వు, ఏదో ఒకటి కొడిగీసుకోరా క్రిష్టా” అన్నాడు రాముడు.

పొట్టు ముడింది.

మొహంమీద మృతిమే నీళ్ళు బోకుని సమస్తా పట్టింది ఎట్టికొని నిర్వహించి “పడ అమ్మ అమ్మ చేతనా.”

మంటపంలో కూచున్నాం.

ఈ ముందించి ఎవరో పెద్దాయనో, నా ముడిటంబో?

యిదిగా చూస్తూన్నాను. “నా తమ్ముడు” అన్నాడు రాముడు అయిపో.

“ఒకే మా నీవ్వు నుడే కొట్టావురా?” అన్నాడు వాణ్ణి.

“ఎంత?”

“బుద్ధకోటా మోకరింకని వుంది.”

ఈ మా నా నీ నీవు తీసావో.

పెళ్ళించి మిడిలి చూసిన? మంగళాళి

దోస్తానీ గీస్తూ దంతులంటే, ఒకాయన ఎవరో లోడే చేస్తూండగా కోరికగా వచ్చేవు మంత్రాన్ని విచారా, లేక ఒకడు ఒకతే

మెదిలో ఒకతాడు కట్టడం చూడాలా? ఒకటి మేటి కేపులు మోతే ఎత్తేది.

ఒకటి ఒక్కసారి చూస్తే చాలు.

అవ్వు తిరగొకటి రియ్యం ఒకరి బుర్రల మీద నొక్కరు ఒంపున్నాడు. ఎత్తే!

మళ్ళావ్వుం భార్యచేసిన తరవాత, నాతో పెళ్ళికోరింబందం లేదును “మహావాదం” వల్ల ముందుగా విడిచి పోయాను. కేచరు వాడు కనపడిగా కొని, పడుపువడ పడం బాధ్య చనువుతున్నాను.

నాన్నా, అరె కే గో మరో ఆయనా తనులపోతులు నలులూ వచ్చున్నాడు.

“నీతో” అన్నాడు నాన్న నన్ను చూసింది.

“అక్కో! నిమ్మో పొన్నయ్యాయా?”

“లేదు. చదువుతున్నాడు.”

ఈయన తెలువారకు రాముణ్ణి నన్ను నురించి అడిగి నాయనో.

సమస్త జనుల ప్రత్యేక హక్కు

ఆనందసుధ

15 దినములకు వరిపోవు కిది ఏడాది కిది కిలు.

ప్రేమకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి నేనన్న రాజమండ్రి

లేచి వెళ్ళాను.

సాయింకాలో చాకా వాళ్ళతో నులి కన పడలేదు. పెరి కొడుకు గదిలో వాళ్ళ పరువుమీద నివాసాశ్రయము.

ఆనక కలకలగాని వొచ్చినట్టికి ఇంకా బాధన, దీ పడనకు పట్టాలు శక్తిపై, మా రామకు, అమ్మ, నాన్న, రమ్మ, వాళ్ళ అందరూ మా గదిలో కూర్చున్నారు.

నన్ను అంతరంగంలో చూడగానే మా రాముడు అంతరి కొచ్చి "ఒక ప్రస్తావన మీరేలేక పెరిలో చేసినారా!" అన్నాడు.

"ఏదీననట్లుంది."

"నిజమేలా బాబూ!"

"అయితే నేను వాళ్ళ ఎడల పడను. ఏదీకడ పట్టుంటే ఇయ్య, కాఫీ తాగి వస్తాను." అన్నాను. లోపల దిగులు ఇంత అంతా కాదు.

"లోపల నిశానం వాచారు!"

"అక్కడోకొనును. ఎంతసేపు శ్రేష్ట లేని బ్రతుకొచ్చింది. నాళ్ళ కేసున్నాయిర వుందరా. పట్టమిదో యేట పెళ్ళి చేస్తాడు!" అన్నాను నుడికి.

"అట్లేమీటూ, నేనూ గోపాలం చేసుకున్నాం గదా!"

"మాకు చేసుకుంటే చేసుకున్నాడు నేను చేసుకోనా!"

వాడు ఇప్పుడు రూపాయి తీసుకున్నాడు. సాగిపోవో వుంటే నాన్న పిల్లలు. "ఒకే, బాబూ, రాధాకృష్ణ! రాధా యిలా ఒకసారి!"

"నేను వ్యాధిగ్రస్త కనపడితే "వోస్తాను" అంటే నాన్నా, చివ్వు పనుడి!" అన్నాను.

"అనక చేస్తున్నావని లేవోయ్! ఇలారా. కానీవు కూర్చోనీరు చూడగా, అందరూ మనవాళ్ళు. నీ కోసం కూర్చోతామన. నువ్వలా పోవోకే ఎలాగ?"

లింకయితే అమ్మక్కగారి కూతున్నాను. ఒకటిరెండు నిమిషాల్లో నా వద్ద క్లిష్టం లేల ఎత్తి ఆ ఆమమ్మయితే చూసింది. గొంధర్వు బోయిలో ఎన్నయ్యలూ నేయకంబడి చూపు మర్రించడం కూడా అయింది.

దిగులుగా, బతుకుగా వున్న కీరంతో అలాగే కూచున్నాను.

* * *

నిక్కచ్చిలకం ఎక్కడికి పోయింది? సభ్యులకు సమ్యకం దీని కొక అదా? ఏమిటి వారల్లం? ఇంటికొక్కవరకూ ఎవరి రిండుదం ఎందుకు సభ్యులుగా వోనలేదు?

"నీ నువ్వడించే పెరిలేనకొనకమా!" "యూరార్చండి విడు?"

"అలా అంటే ఊడకోమని చెప్పాలా, నీకు?" అన్నాడు నాన్న.

"ఏమిటి నాన్నా, నాకు పెళ్ళి క్లిష్టం నేను నీకొచ్చిలకం ఎలా పోయేయో, లోపలా వుండే మునిగియే సైరాక్ష్మం ఎలా ఆడినాం-ఎంతో నాకు తెలియ. నన్నుంకేం అడగవచ్చు."

"కానీ నా నేనంటున్నాను."

"అక్కడ నీ నంటుంటే?"

"ఏం, తీపు దిగిపోయింది? బంగార వస్తువుంటే దిగి పిల్ల, మాకుతేల నగను కట్టుమ, సాంప్రదాయపు కుటుంబమా, దొబ్బుదాయరా?"

"నీ యిష్టమొచ్చిన పిల్లనే చెయ్యండి నాన్నా, రెండేళ్ళు పోయే?"

"నా యిష్టమొచ్చిన పిల్లగాకపోతే నీ యిష్టమనుకున్నా చేయి?"

"అవును! డి. రాముణ్ణి గోపాలాన్నీ ఇలాగే ముసం చేశారు. నన్ను చేయవలసింది;

కాని నా అమ్మవరకాత్తూ పిల్ల బాగుంది పోయింది!" అన్నాను.

"ఏం, వాళ్ళు బాగులేరా?"

"అనేక కేసులి, అర్థం?"

"ఎవరన్నారా ముక్క? రామగోపాలానా?"

"చరిత్ర రామగోపాలం అంటే గాని నాకు తెలియలేదు నాన్నా?"

"తెలుసు." అని నాన్న జల్లిపోయా రక్కడికి.

చివరికి పెళ్ళివ్రది ఎన్నిసార్లు ఆనాన్న ప్రసంగం మారేది కాని అంత మయ్యేది కాదు.

"నాకు ఒక పెరి చేశారంటే ఇంకొంతి పోరిపోతావన్నా!" అన్నాను కిసారి మా అమ్మతో, మహం ముడుచుకుని.

"పోడిపోవోయ్, ఎన్నాళ్ళు అక్కరంటావో నేనూ చూస్తాను!" అంటూ నాన్న వచ్చారక్కడికి. చేతులో పచ్చటి కాపురకట్ట ఉంది.

"నేను వినుచునా?"

"ఇంత కాకర్తం తగదు నాన్నా!" అని పెరి మండమీద పడుకున్నాను. ఏడుపు నలేదు. బహుశా ఒక క్షయిరాలో ఉండి వచ్చింటే ఏడుపుచేస్తా, అనిపించింది నా నీనినా లేలికి.

"రామగోపాలాను,

మా అమ్మ గాడి పెళ్ళి ఒక ఆదర్శం మంటగలుపుకుందికి వచ్చిను. అక్కడ గొడవ ఆదర్శం, అంతకంటే ముఖ్యం నడిచినా వారతమెంది. దీంతోబాటు కుట్రలేకు పుంతున్నాను. నువ్వు రావచ్చు, కనీసం నీ ఆదర్శమైనా కాపాడుకో. ఆ వ్రాధ, ఆ డెరాంగులకు తీరద ఆదర్శానికే సమ్యకం పెట్టు. అనుభవజ్ఞుడే చెప్పానును."

ఎన్ని రోజులూ ఏద్యేవా నాకు ముక్తి గానూ, నోబుధానా పట్టుదలూ, పెళ్ళి చేసుకునే ఏకచ్ఛిలకం ఎలా పోయేయో, లోపలా వుండే మునిగియే సైరాక్ష్మం ఎలా ఆడినాం-ఎంతో నాకు తెలియ. నన్నుంకేం అడగవచ్చు."

దేర్ఘాగ్ని మెరుకుగా గానాకృష్టమయ్యి ఉత్తరం ముగించి నుడిలో లింగాన్ని మింగార అని వాపోయారు.

నిక్కచ్చిలకపు చివరి నన్ను వేళం ఇక్కడ వుండి; పెళ్ళికి ముందుగోపాలానను చూడటం పెళ్ళి కూతుర్లు ఒంటిగా కలుసుకుని, ఆ పిల్ల పెళ్ళి కూతురుని నిర్ధారణ అయ్యక అడిగాను: "నీకి పెళ్ళి ఇష్టమేనా?"

ఆ పిల్ల బారీకోసం పరికింది. కాని లేక సిగ్గులేది ఏమీ అనక గొంతుకుంది.

"చెప్ప, సిగ్గుపడుదు. లేక పెళ్ళి నీకేమైనా యిష్టమా?"

"....."

"పోరిపోవచ్చు. చెప్ప, నీకేమైనా యిష్టమేలే ఊరకుంటాను. నీ కోసం నీ అయిదా డెరుకుంటాను. నాను కొంచెం కూడా యిష్టం గేను. నీక్కూడా యిష్టం లేకపోతే యిండుకే పెళ్ళి ఒట్టి వేస్తు. అంచేత నీకుం లేకపోతే చెప్ప. లేక తేలుం కేప్పటి చేయిస్తాను నీ నుగళా."

ఏదైనా మామకుని అన్నామ? ఆ పిల్ల మాట్లాడకపోవడం చూస్తే కోపం రాలేదు. ఏమయ్యింది.

"నేను అయిష్టంగా ఉండడం, ఒక్క మాటా మాట్లాడకపోవడం, అందరూ చూశారు. మా నాన్న "అనే సభ్యుంటుంది!" అన్నాడు.

మా చెల్లెలు రమ్మ నేను పెళ్ళి కూతురో అడిగి మంటల మూడూ మా అమ్మతో చెప్పింది. అమ్మ నాన్నతో చెప్పింది.

నాన్న "ఏదీలేదు!" అన్నాడు.

రామగోపాలా చచ్చాడు పెళ్ళికి. నాకు నాలు మంట రా లేదు.

"ఇప్పు, సిగ్గుపడకయ్యో, ఏం చేస్తాం మనం? లెదినండుల కనరమని తీస్తే మనం కొడన్నా ఎంటా?" అన్నాడు.

* * *

పండినీ, పురోనికుడు మంత్రాలు చదువుతుండగా, మంగళామయ దాల్చిల్లి మ్రోయించగా, అందరూ సంతోషించగా, నేను పెళ్ళి కూతురునుపెళ్ళిగా మంగళం నేలగట్టిర కుమారులూ చొక్కెడి కట్టాను.

★

★ రష్యాలో సినిమా ★

శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్యం

[ఇటీవల రష్యా వెళ్లినవైన భారతీయ సినిమా ప్రముఖులలో ఒకడైన శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్యం గారిని మా ప్రతినిధి కరీషి మాట్లాడిన సందర్భంలో ఆయన రష్యాలో తాము తెలుసుకున్న సినిమా వివరాలను సురించి ఈ కిందివిధంగా చెప్పారు—సం]

రష్యా రష్యాలో సినిమాకు సంబంధించిన నూరిని పలువురిని చూశాను, రష్యా ప్రభుత్వ సినిమాటోగ్రఫీ శాఖలోని ఉన్నతాధికారులను వాదాత్మ అందరినీ కలుసుకొని మాట్లాడాను. నేను అక్కడ చేసిన ప్రసంగాలలో కొన్నింటికి రష్యా ప్రభుత్వ మంత్రులకూడా హాజరై వారు.

రష్యాలో సినిమా ప్రపంచంలో గల ఉత్తమోత్తమ చిత్రనిర్మాతలనూ, దర్శకులనూ, తారలనూ, టెక్నిషియనులనూ కలుసుకున్నాను. ఈ ఉత్తమ నిర్మాతలలోనూ, దర్శకు

లలోనూ ఎంతోమంది స్త్రీలు! వారిని సరించి ఇక్కడ మనం వివరిద్దాము.

“బిగ్ కాన్క్లగ్”, “మారిశే” అన్న చిత్రాలు తీసిన డైరెక్టరు స్త్రీయినా అనే స్త్రీ. “మారిశే” అన్న చిత్రం “రికార్డు” అన్న “చేక్” చేసింది. ఈమె చాలా ఉత్తమ క్రేజీకి చేందిన డైరెక్టరు. (కొన్ని గ్రంథాలు రాసిఉండటంవల్లా, ఇంగ్లీషు భాష వచ్చినవాడు కావటంవల్లా మరలం ప్రడ్యూసర్ పెరు మెయ్యుగా విస్తారం, గాని అక్కడ ఫుడోవ్స్కొను మించిన డైరెక్టరు చాలామంది ఉన్నారు.)

ఆంగ్లేయు ప్రాలోన్ ను కూడా కలుసుకున్నాను. అతను “హ్యూబ్ కోసాక్స్” రేయారు చేసినవాడు. ఇటీవల జరిగిన “వెర్సిక్ యూత్ ఫెస్టివల్” కూడా ఆయన నిర్వహణ. ఈ చిత్రం మనదేశంలో జరగ

బోయే అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనానికి రావా న్నది.

“వెస్నీ డాన్సి జా” (కట్టుం లేకుండా) అన్న చిత్రంలో నటించిన అలితోవా అనే తారను కూడా కలుసుకొని మాట్లాడాను. ఈమె అతిప్రసిద్ధ సౌందర్యవతి అని నామె తారు. ఈమె నటించిన ఈ చిత్రం కూడా అంతర్జాతీయ చిత్రప్రదర్శనానికి వస్తున్నది.

“వెర్సిక్ పతనం” అన్న చిత్రంలో నటించిన మారిచా కొవలోవా నూ కూడా కలుసుకున్నాను. ప్రభుత్వ నిర్వహణలో కూడా చిత్రాలు లాభసాటిగా ఉండగల వనటానికి “వెర్సిక్ పతనం” కంటే ఉదాహరణ అవసరం లేదు. ఈ చిత్రాన్ని 110 లక్షల రూబుల్స్ ఖర్చుచేసి రేయారు చేశారు. దీని మీద రెండు వారాలలో 1880 లక్షల

భారతీయ సినిమా ప్రతినిధిగ్రానికి, వెనా ప్రతినిధిగ్రానికి కరీషి రష్యాలోని నాటకాల డైరెక్టర్లైన సన్యాసంతాలూకు ఫోటో. 1. ఎన్. ఎన్. కృష్ణకర్ 2. ముఖర్జీ 3. నిమియాచూప్ 4. కె. సుబ్రహ్మణ్యం 5. భట్టాచార్య 6. దుర్గాభోషే 7. జి. ఎ. మధువరం.

రూముల్ని లాభం వచ్చింది 2500 కాపీలు విడుదల చేశారు. కోవలోవా అనే తార "మరపురాని 1919" అనే చిత్రంలో కూడా నటించింది. ఈ చిత్రం ఇంకా పూర్తి కాలేదు. ఈ చిత్రానికి మార్కెట్ ప్లాంట్ బహుశా తొలి పొందిన ఒక నాటికం—సంప్రకృతి మానీల్స్ నూడియోను అధిపతి అయిన కుత్బుల్లాను, అయినను సహాయకురాలుగా పని చేసే మరియూ ఆంగ్లేయ పరిటా అనే ఆమెను కూడా కలుసుకున్నాడు. రష్యన్ల కలా గొప్ప కామెరామ్యాన్ గణించబడే కాస్టల్స్ ను కూడా చూశాను. కాస్టల్స్ "జెర్మీ పతనం" తీశాడు; "1919" తీస్తున్నాడు.

నేను ఎక్కడికి వెళ్ళినా, ఎవరితో మాట్లాడినా చచ్చులేకుండా మాట్లాడాను. మీరంతా ప్రత్యేక శిక్షణతో ఇంగ్లీషులో చిత్రాలు తీస్తున్నారు. కాని మాకు ఉత్సాహం లేదు మరే శిక్షణ లేదు, వారికంటే లేవు. మొదట సౌకర్యాలతో

విశిష్ట ఎంతో గొప్పచిత్రాలు తీయగలము, అని చెప్పాను మాస్కో చేరి మూలా 8 ప్రసంగాలు చేశాను, రష్యన్ పత్రికలలో ఆరు వ్యాసాలు ప్రచురించాను. వీటికి అక్కడ బాగా ప్రతిఫలం ఇచ్చాడు. నేను రి వేల రూబుల్స్ ఈ ద్వారా సంపాదించాను. ఆ ప్రదర్శన ఇంకొక్కడా మారదు కనుక అక్కడే ఖర్చు చేసేశాం. కృష్ణ మధురంగా రష్యన్ల మాకు ప్రదర్శనా లీచ్చారు. సంభాషణలు చాలా తక్కువగా ఉంచి ప్రదర్శనాలు తీయడం చేశాం. ఆ ప్రదర్శనాలు మానీ రష్యన్లు విరగబడి నవ్వారు. ముఖ్యంగా మధురం హాస్యనటన వారిని తీవ్రయలను చేసింది.

ఒక సంవత్సరంలో ఎన్ ఎన్ కృష్ణ ఒక రాత్రిలా మా రొమ్మి కంఠస్థం చేసి రష్యన్ల ఎదుట తీడుపుకోకుండా మాకు నిమిషాలపాటు రష్యన్ భాషలో ప్రసంగించాడు, "మా దక్షిణ భారతీయులలో సమంగా ఇరిగ్లూషులు నేర్చుకోగలవాడు ప్రపంచంలో లేడు", అని రష్యన్లకు

చెప్పాను.....ఒకవేళ కృష్ణ మాట్లాడిన రష్యన్ భాషలో ఎక్కడన్నా తీర్పులు దొరికినా, హాస్యగాకు గనక వారు పట్టించుకోని ఉండరు...మే మక్కడి ఉన్నంత కాలమూ ఏదైనా గొప్ప రవిష గూలు ప్రసంగించవలసివస్తే నేను—హాస్యభరితంలో మాట్లాడవలసివస్తే కృష్ణ—ఈ విధంగా పంపించున్నాం.

రష్యన్ల మా పద్ధతి న యావత్తు డాక్టర్ మెంటరి చిత్రంగా తీయగలచేశారు. అది రి వేల అడుగుల పొడవున్నది. తియిరలోనే ఇక్కడికి వస్తుంది మీ రం తా చూడవచ్చు.

రష్యన్ల డాక్టర్ మెంటరి చిత్రాలకు చాలా ప్రాముఖ్యత ఉన్నది. వాటిని తీయరు చేసేటందుకు వేరే ప్రత్యేక సంస్థ ఉండటమే గాక డాక్టర్ మెంటరి మాత్రమే ప్రదర్శించబడిన మాస్కోలో ప్రత్యేకంగా రి థియేటరున్నాయి.

డాక్టర్ మెంటరి చిత్రాలలో, చిన్న పిల్లల చిత్రాలు, 'కామ్రా' చిత్రాలు

శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభారంలో ఉపదరిణయప్రదర్శనం :
హామీనివారి "మల్లికార్జున"లో ఒక దృశ్యం

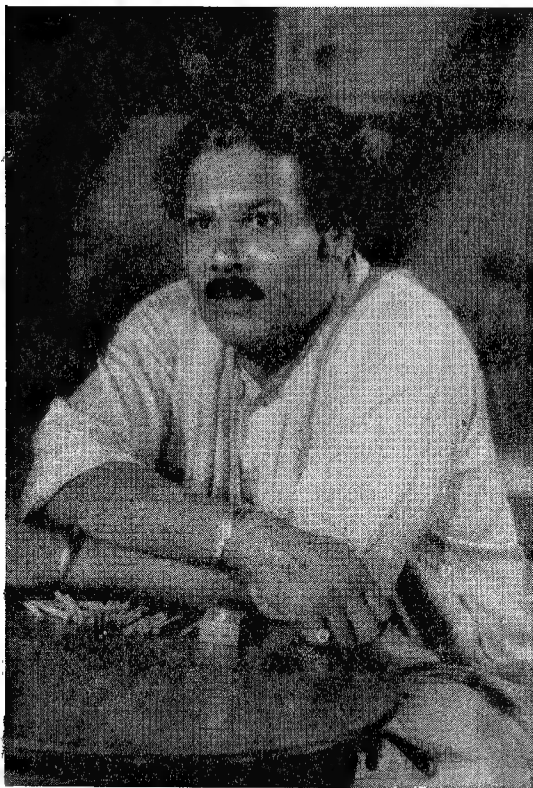
•••••

రెహమా అంతరికా కలిసి **■** నేల నీనిమా
 భుజియిస్తున్నాయి. నీటిలో ప్రవహించే
 చీలితాలను యాదవలూని ఇక్కడి లాగే
 టీకొట్టు కొనుక్కొని వెళ్ళింది. ఇవిగా ర
 రెహమాలోని వివిధ ఫార్మిలీలో, వి(గా)ల
 నుండిరాలిగా, సమస్త వ్యవసాయ శీతా
 లలో, కట్టులలో, పాతాళంలో 49 శాతం
 పైనే నేల నీనిమా లున్నాయి. ఇవి వారా
 నికి రెండున్నాలుమీ. కేవల నీనిమా అద
 తాయి. నామకే అడ్డ త్రుమకుని ప్రభుత్వం
 కా భయపెట్టక చి(గా) సమయ చేసుకుని

మాస్కోలో మార్చి 41 వేల తెలి
విజన పెట్టుకున్నాడు అన్నాయి. మాస్కో
లోనే ఒక స్త్రీయూ నీమధ్యేభయో కూడా
ఉన్నది. ఇంకొకటి ప్రవర్తించే చిత్ర
లలో "దురంధ" తెలుపుచి, కానీ ఈ
ధయియే ఇంకా సంపత్తికరంగా లేని
కారణంచేత ఇటువంటి ఇటువంటి మరీ
నిర్మించలేదు. దీనిని నిర్వహించేవారు
లానికి పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి.

ప్రజులకు చిత్ర బహుళా ప్రశంసలకి గింపబడితే ఒక ఉపాహరణ అనికా మ్యూజియం. ఈ మ్యూజియంలో ఒక థియేటరున్నది. ఈ థియేటరులో ఉదయం 11 గానూ రాత్రి 10 గాకా అనివచేసిన కృషినిగరించి చిత్రాల అవిచ్ఛిన్నంగా ప్రదర్శిస్తూఉంటారు. మ్యూజియం చూడోయోవారు తమ యిద్దం వచ్చినంత వేపు ఈ థియేటర్లో కూర్చోని బయటికి రావచ్చు.

రహస్యములు మన చిత్రాలు ఆకట్టుకునేవి. వారికి చారిత్రక వాతావరణం కల చిత్రాలంటే చాలా ఇష్టం. అందుకేతే వారిలో ప్రసంగిస్తూ శ్రీ బి. ఎఫ్. రెడ్డిగారి "మల్లీశ్వరి"ని గురించి ప్రస్తావించాను. అది చారిత్రక వాతావరణం కలిగిన చిత్రం. బహుశా ఈ చిత్రం రహస్యలో ప్రదర్శింపబడవచ్చు.

“పాలేరు”లో దుష్టపాతధరిస్తున్న కోటిశ్వర రావు

చేతిపనుల వ ర్తక రహస్య బోధిని

50 దాహాయలనుండి 600 దాహాయల వరకు నెలకు సంపాదించవచ్చును ఇందు నష్టమిదీను నులు. పెంట్లు, ఆ క్రతు, హోమల్య్, పర్వర మెలు, వాదిన, వర్తమాను, పరీక్ష, వర్తకు ఊపవచ్చు. కర్పూరం, నీరా దాహాయల, గిట్ట యచ్చేదవచ్చు, బోధో ఎత్తు విదవచ్చు, కాణసంధా, సుంసలు, సుంభముగా కయూదాహాయల వర్తకు లలో 100 వేలకుగల సైద్యుల వర్తమాను వెల 1-8-0, బోధకలవర్తమాను 12 అయి, సుహృదవర్తమాను 12, పుత్రవర్తమాను మొదల పదా వచన.

★ సినిమా వార్తలు ★

రష్యన్ నినిమా ప్రదర్శనం

మద్రాసులోని సౌత్ ఇండియా ఫిలిం
సేంజర్ వారు తమ ఆచరణలో (19 వుడ్స్
లోడ్) ఈ నెల 8, 9, 10 తేదీల్లో రోజూ
ఉదయం 11 లగాయకు సాయంకాలం 8
ంకంటల వాకా రవ్వైన నీనుగా ప్రదర్శన
జరిపే ఏర్పాటు చేశారు. ఇందులో ప్రద
ర్శించబడే వస్తువులన్నిటికీ సేకరించిన

పాద కే, గుబురుబిల్లిం, ఎన్ ఎన్ శృంగున్
మనసరం గాడ్లు. వీరు ఇదివల భా ర తీ య
నీనూ బుజంబం వెంట సోనియోల్ యూని
యన్ వెల్లె అక్కడ దాదాపు ౫౦ మనం
రోజులందు తీరిగినవల సంగం కి త మా
పాకతురెననుదురు. ఈ ప్రదర్శనాన్ని
వీర్యాలు చేయటానికి అవకాశం ఇచ్చిన
మద్రాసు రాష్ట్రం నీనూ ప్రముఖులూ,
ఫీలిం చేయబడు వారు మాదా అభినందన
నీ చేయబడు.

ఈ ప్రదర్శనలలో గల వస్తువులు:

రబ్బరు ముఖాలూ, ముక్కులూ, గడ్డాలూ, పిండపులూ అనేక రకాల మేకప్ సామగ్రి, 'మేకప్ పెన్సిల్స్', విగ్గులూ, పోర్టబుల్ సినిమా కెమెరా, ఫిల్మ్స్, స్టూక్ కేసులూ పెంతుంటే మాగ జీకోలు "లోడ్" చేసే కోసూ; సినిమా ఫిలిం లోడ్ చేసే చేతి కెమెరూ; ఒక ఎక్సార్టియం; సెటింగు లూ; సేలూ వాడే కాగితాలూ; సెల్లూ టాయిడ్ మీద చిత్రించిన కార్టూన్ చిత్రాల దృశ్యాలు (అనేక పారలలో); రబ్బరు బాషలో అనేక సినిమా సాహిత్య గ్రంథాలూ; భారతీయ ప్రతినిధులకు వివిధ స్థలాలలో ఇవ్వబడిన సన్మానాల తాలూకు ఫోటోలూ, బొమ్మలాటల ఫోటూలూ, సర్ప్ షోలూ; రబ్బరులో ప్రసిద్ధ చిత్రకారులు తయారు చేసిన వర్ణచిత్రాల తాలూకు నకల్లూ; రబ్బర్ గ్రామఫోన్ రికార్డులూ; భారతీయ ప్రతినిధుల రాకను సరించిన వార్తల "ప్రెస్" పత్రిక కాపీ. ఇందులో కొన్ని వస్తువులను సరించి తెలుసుకోవలసిన అవసరం వున్నది.

రబ్బర్ సినిమా పరిశ్రమలో ప్లాస్టిక్ మేకప్ — కృత్రిమంగా ముఖాలు మార్చుటానికి — ప్రత్యేక శ్రద్ధ ఇస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంది. అనేక తరల ప్లాస్టిక్ మేకప్ లో ఎట్లా మార్పు పడినది. సూచించే ఫోటోలు ఈ ప్రదర్శనలో ఉన్నాయి. ఒకనటుడు స్వయంగా ఎట్లా వుంటాడో, స్థలిన కేసుంలో ఎట్లా ఉన్నాడో చూపించే ఫోటోలు కూడా ఇందులో ఉన్నాయి. ఈ నటుడు రబ్బరులో ఎక్కిన విస్తారం జరిగినా బహిరంగంగా స్థలిన వలె కేసుం చేసుకుని వెళ్లటానికి అనుమతి ఉన్నదట.

రబ్బరు వారిత్రిక చిత్రాలు తీసేటప్పుడు ప్లాస్టిక్ (రబ్బరు) ముఖాలూ, ముక్కులూ, గడ్డాలూ వగైరా అధికంగా వాడతారట.

ప్రదర్శనంలో ఉన్న పోర్టబుల్ సినిమా కెమెరా చూడటానికి, మన దేశంలో లో వాడుకలో ఉన్న "విమా" కెమెరాలాగే ఉన్నది. దానికి 85, 50, 75 లెన్సులు

మూడు అనుర్భుషి ఉన్నాయి. ఆ వియ్యలకు పసుపు వజ్ర, ఆలంకార ఫీల్డ్లన్నాయి. సామాన్యంగా "విమా" లో మనవాని గమనించే పోలన్నీ ఈ రబ్బర్ కెమెరాలలో సరిచేయబడ్డాయి.

మన దేశంలో లాగా రబ్బరులో సెటింగులకు రంగులు వాడరు; రకరకాల డిజైను గల రంగు కాగితం వాడతారు. సెటింగులు జాతి శక్తులూటి తేలిక శక్తులూ అనువు దానిపై ఈ కాగితం అంటించేస్తారు. సేలకు కూడా కాగితం చదరాలో అంటిస్తారు.

మన దేశంలో లాగా కాక రబ్బరులో

గనోకెస్

అన్ని సెగలకు గంటలలోగుండుము

ఈశ్వరపార్వతి, రెజిమంట్

"ప్రియురాలు"లో కుమారి గిరిజ జగ్గయ్యను కృష్ణకుమారకన్న ఎక్కువగా ఆకర్షిస్తున్నట్లు కనిపిస్తోంది.

సినిమాలో సర్దుకుకూడా తోజా ఆడుతుంది. సినిమా పరిశ్రమలో పని చేసే వాళ్ళలోనే సర్దుకుకూడా పనిచేసేవాళ్ళు కూడా విధిగా అయితే ప్రకటించబడినది. పొంది డిప్లొమాలు పుచ్చుకోవాలంటే సినిమాలోనే సర్దుకుకూడా ప్రభుత్వ నిర్వహణలో ఉన్నది.

రవ్వకొ గ్రామంలోని రికార్డులలోని సంగీతం పాఠ్యాత్మక సంగీతానికి కన్న భార తీయ సంగీతానికి సన్నిహితంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. ముఖ్యంగా కజకో, ఆర్మేకో రాష్ట్రాలలోని స్వతంత్ర మన స్వతంత్రంగా చాలా సన్నిహితంగా ఉంటుందట.

ఈ ప్రదర్శనలో గల గ్రంథాలను గురించి రెండుముక్కలు చెప్పాలి. ఇవన్నీ రవ్వకొ భాషలో ఉన్నాయి. వీటిని కనిపించే ఇంగ్లీషులోని రత్నమూ చేసుకుంటే మన సినిమా పరిశ్రమకు చాలా ఉపయోగం ఉంటుంది. ఎందుకంటే వీటిలో చాలా గొప్ప శిల్ప విషయాలన్నాయి. మరి కొన్ని గ్రంథాలు ప్రభాసామా ద్వారా ని

ఉద్దేశించినవి. ప్రఖ్యాత రవ్వకొ సినిమా తారలను గురించి విడివిడిగా పుస్తకాలున్నాయి. వీటిలో ఆయా పాత్రలు పలు చిత్రాలలో నటించిన పాత్రల వివరాలు పూర్తిగా లోపనగా ఉన్నాయి. మనదేశంలో కూడా తారలపై ప్రజలకుగల వ్యాపారానికి తీర్మానానికి కొన్ని గ్రంథాలున్నాయి గాని వాటిని మానే జేయనివినమని ప్రశ్నించినా దేశవర్తనలోనూ తారలు ఎటువంటి పాత్ర వహించినదీ మనకు తెలియదు.

ఈ ప్రదర్శనం సమగ్రమైనది కాకపోయినప్పటికీ మన సినిమా ప్రతినిధులు రవ్వకొ వైట్ ఫీల్డ్ చేతులతో తిరిగిరావలసినది రవ్వకొ సినిమా పరిశ్రమను గురించి మనదేశంలో కొంతవిజ్ఞానం వ్యాప్తి అయ్యేందుకు వీలుగా ఈ వస్తువులన్నీ తెచ్చివేస్తున్నది నిజంగా అభినందనీయులు. రవ్వకొలు తమ సినిమా పరిశ్రమకు కావలసిన ప్రతి సలహానుంచి తమ దేశంలోనే తయారుచేసుకుంటారట. మనదేశంలోనే వెనుకబడిఉన్న దేశాలు ఈ విషయంలో రవ్వకొ అనుకరించటానికి

ప్రయత్నించాలి. రవ్వకొవాడు సినిమా తారకు జరిపే కృషిలో సగమైనా మన దేశంలో సాగించి సరిఅయిన జాతీయ శ్రమలను చిత్రనిర్మాణంలో ప్రవేశపెట్టి నట్లయితే మన సినిమా పరిశ్రమ ప్రపంచంలోకల్లా అగ్రస్థానం వహించగలదనటానికి సందేహంలేదు.

సెన్సార్లు నిబంధనలు

కేంద్ర ఫీలిం సెన్సార్ బోర్డు వారు కలకత్తాలో సమావేశమై చిత్రకోడ్ లో కొన్ని సవరణలుచేసి సెన్సార్ నిబంధనలు తయారుచేశారు. ఇవి త్వరలోనే రాష్ట్ర సెన్సార్ బోర్డులకు అందజేయబడతాయి.

కేంద్ర ఫీలిం సెన్సార్ బోర్డు అధ్యక్షుడు సి. ఎం. అగర్వాల్ సవరణ 7 న కలకత్తాలో ప్రతికా విశ్లేషణలతో ప్రసంగిస్తూ ఈ విధంగా చెప్పారు:

“నూతన నిబంధనాపరిణామ ప్రభుత్వంలో చిత్రనిర్మాతలు సహకరించడం అగ్రస్థానం వహిస్తుంది. చిత్రనిర్మాణం చేసేవారు తమ

విజయావారి “వెల్లె చేసిచూడు”లో శోభనగృహం. తోగారావు, సానిట్రీ—

ఎవరు ఎక్కువ సిగ్గుపడుతున్నదీ తెలియటంలేదు.

“దాసి” ప్రారంభోత్సవసందర్భంలో లక్ష్మీరాజ్యం, ఎన్. టి. రామారావు, రంగారావు.

(ఫోటో : శ్రీ వి. కుటుంబరావు)

లాభాలను గురించి ఆసక్తి ప్రదర్శించడం తప్పకూదు. కాని భారతీయ సమాజిక వ్యవస్థలోని నైతిక ధార్మిక సిద్ధాంతాలకు భిన్నమైన చిత్రాలను నిర్మించే తయారు చేయడం శీలప్రబోధకుల సమ్మతం కాదు.”

మూడవ నిబంధనావళి ప్రకారం చిత్ర నిర్మాతలు మాటించిన ప్రారంభించకముందే తమ స్క్రిప్టులను సెన్సార్ బోర్డుకు సమర్పించాలి.

ఏకీకరణ కోర్కె సెన్సార్ బోర్డు ఏర్పాటు చేయడం లగాయకు మూడువేల చిత్రాలూ, ఒక వేల పైబై చిత్రాలు సాంఘిక నిషేధించబడ్డాయి.

బొంబాయి కేంద్రా మద్రాసులోని ప్రాంతీయ సెన్సార్ బోర్డులు చిత్రాలను సెన్సార్ చేయడంలో కొంత సామర్థ్యం సాధిస్తున్న వనిమాదా అగర్వాల్ చెప్పారు.

విలం పెడకోషన్ అభిప్రాయం

ఇండియా ఫీలిం పెడకోషన్ యొక్క కార్యవర్గం వారు కలకత్తాలో 6,7 వేల లాగా సమావేశమైనారు. అగ్రతీరును సందూరాలే మే ఈ కలకత్తా ఫీలిం విభాగం సంఘం వారి నివేదికలోని మూడు

సలహా ఫీలిం కోస్టింగ్ ఏర్పాటు చేసి భారతీయ సినిమా పరిశ్రమకు ప్రోత్సహాలన్నది ఆమోదించారు; కాని ఆ సంస్థకు సినిమా పరిశ్రమమీద ఎట్టి అభిమానం ఉండరాదని, ఆ సంస్థలో ఒక మాడ వంతు చిత్ర నిర్మాతల ప్రతినిధులూ, మరొక మాడ వంతు ప్రభుత్వ నియోగితలూ, వినీతివారు సినిమా పరిశ్రమలో సంబంధం కల ఇతరులూ ఉండాలని తీర్మానించారు.

రష్యాలో సినిమా పరిశ్రమ

ప్రసిద్ధ భారతీయ సినిమాతార శ్రీమతి గుర్మిణీ కేరి అయిదు వారాల పాటు సోవియట్ రష్యాలో పర్యటించి ఈ సందర్భంగా బొంబాయికి తిరిగివచ్చింది. ఈమె పులికావి తీర్థాలలో ప్రసంగిస్తూ రష్యాలో సినిమా పరిశ్రమను గురించి ఈవిధంగా చెప్పింది:

రష్యాలో సినిమా పరిశ్రమ ప్రభుత్వ నిర్వహణం కింద ఉన్నది. అయినా అది ఉన్నత ప్రమాణాలను ప్రదర్శిస్తూ లాభదాయకంగా ఉంటున్నది. ప్రస్తుతపు రెవెన్యూ సోవియట్ సినిమా రంగంలో వివిధంగా ప్రవేశించాలన్నప్పుటికి తాను

చేయగోత పనిని గురించి అయిదేళ్ల పాటు ప్రత్యేక విద్య న్యవస్థించారు. ఫీలిం టెక్నిషియనులకు, నటీనటులకు ఇదేవిధమైన శిక్షణ ఇవ్వటానికి గాను మన దేశంలో కూడా శిక్షణా సంస్థలు ఏర్పాటు కావాలి. రష్యాలో ఫీలిం పనివారికి బహుమానాలూ అమ్మి ఇచ్చి ప్రోత్సహించాడని.

రాజ్యం పిక్చర్స్ వారి “దాసి”

నవంబరు 11 సోమవారం నాడు ఉదయం 10-40 గంటలకు మద్రాసు కేవలీ స్టూడియోలో రాజ్యం పిక్చర్స్ వారి తొలి చిత్రం “దాసి”కి ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. చిత్ర నిర్మాత లక్ష్మీరాజ్యం ఎన్. టి. రామారావు, ఎన్. వి. రంగారావు, నూర్యకాంతం మేకప్ చేసుకున్నారు. ఇంకా కొంతమంది, కేలంగి, కనకం మొదలైన సమస్థలు ఈ చిత్రంలో నటించుచున్నట్లు తెలుస్తున్నది. దీనికి టెక్నిషియనులూ కూడా గట్టివారే. కవి, సదాశివ బహుగృహ; ఫోటోగ్రఫీ, రహమాన్; లగ్జరీ, టి.వి. ఎస్. కర్కె సంకీర్ణం; ముఖ్యకథానుక; డైరెక్టర్, రంగారావు.

కథా, పాత్రలూ చాలా బలంగా ఉన్నట్లు చెప్పవలసివస్తుంది.

అమెరికా ఫిలిం కంపెనీలపై బర్మా పిర్యాదు

బర్మా ప్రభుత్వం ఇకనుక ఈ ఆపరేషన్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (ఇ. సి. ఏ.) నాం కేరిక ప్రవీణుల సహాయంతో బర్మాలో కొన్ని డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలు తీసున్నది. ఈ ఫిలిములు అమెరికాకు పంపబడి అక్కడ ప్రోజెక్ట్ చేయబడుతున్నాయి. ఈ విధంగా అమెరికాకు పంపబడిన రెండు డాక్యుమెంటరీ చిత్రాలను మెట్రోగోల్డ్విన్ మేయర్, 20-కెంచర్ ఫ్యాక్ సంస్థలు, బర్మా ప్రభుత్వానికిగాని, ఇ. సి. ఏ. టెక్నిషియన్లకుగాని తెలియకుండా డిస్ట్రిబ్యూట్ చేశాయట. ఈ సంస్థలపై చర్య తీసుకోవలసినదని బర్మా ప్రభుత్వం బర్మాలోని అమెరికా రాయబారి వ్యూరా అమెరికా ప్రభుత్వాన్ని కోరినది.

"1857"

"1857" అనే పేరుతో ఒక హిందూ సినిమా నూడియావాదు భారతీయుల తొలి స్వాతంత్ర్య సమరమైన సిపాయి కలహాన్ని చిత్రీకరించేందుకు సన్నాహం చేస్తున్నది. "అంబామ్" చిత్రనిర్మాత శాంతికుమార్ దాని న్యాయంగా ఈ కథను తయారు చేస్తున్నాడట. ఆయనకు కమర్ బలాడి అనే ప్రసిద్ధ ఉర్దూ రచయిత సహాయకుడుగా ఉన్నాడట. ఇందులో ప్రేమవాక్, రంజిత్, జి. ఆర్. రాజకుమారి మొదలైన వారు నటిస్తారని తెలుస్తోంది.

"సింగి" గానీ

నేచురల్ ప్రొడక్ట్స్ వారి తమిళచిత్రం "సింగి" నవంబరు 9 ఉదయం మద్రాసు పార్లమాంటులో ప్రత్యక్షమైంది. ఇది పేరుకు సాంఘిక చిత్రమే అయినా కథ కొంతవరకు కృత్రిమంగా ఉండి జనపద

చిత్రాలవలన కలిగి ఉన్నది. అయితే చిత్రంలోని హాస్యసంభాషలూ, సన్నివేశాలూ పేరుకు వచ్చిన ఆనందాన్ని చేకూర్చగలిగి ఉన్నాయి. "సింగి" పాత్ర పరిచిన లలిత తన పాత్రను చాలా బాగా పోషించింది. పద్మిని, రామ చంద్రన్ వగైరా నటులు కూడా బాగా నటించారు. చిత్రంలోని డాన్సులూ, పాటలూ ఒక ప్రత్యేక కథగా ఉన్నాయి. ★

సవరణ

ఆంధ్ర క్రాంతివర్ధులు, రాజమండ్రి

1951 నవంబరు 7న తేదీ ఆంధ్రపత్రిక - సంచిత వారపత్రిక 8వ పేజీలో వెలువడిన "ఆంధ్ర క్రాంతివర్ధులు, రాజమండ్రి, కీ సామ్యమనెం. 1" ప్రకటనలో 'నిలబు' అనే 8వ పదము 'స్వని' యని ప్రచురింపబడియున్నది. 'స్వని' యని చిరుపుకొనవలెను.

దుయ్యారా "హిందూస్థాన్ హమారా" హిందీచిత్రంలో నటించిన (రామగోపాల్)

మైసూరు కేసు

(3వ పేజీ తరువాయి)

మార్చి 20 నాటికి మైసూరు ప్రభుత్వంపై అట్ట ఇచ్చారు.

మైసూరు ప్రభుత్వం, మైసూరు శాసన సభ ఈ అట్టను తీవ్రంగా విమర్శించాయి. అట్టను ఉపసంహరించుకోవలసిందని రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని కోరుతూ మైసూరు శాసన సభ తీర్మానం చేసింది. దీనిపైవా, శాసన సభ్యులు విమర్శలపైవా అలాగే కృష్ణ రత్నం, వెంకట్రామశాస్త్రి మొదలైనవారే సేపులు వ్యాఖ్యానించారు. మైసూరు వ్యాపారాధ్యక్షుల శ్రీ కె. జి. భాగ్యం గారు మైసూరు ప్రభుత్వ ప్రతినిధి సమక్షాన ప్రకటించారు.

871 వ రాజ్యాంగ నిబంధన పార్ట్ 'బి' రాష్ట్రాలకుగా మరిన భార్యసంపాదన, సంపాదన కూటాలకు సంబంధించినది. 1950 జనవరి 28 మొదలు పరిమితంగా పార్ట్ 'బి' రాష్ట్రాలు రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని అట్టలను పాటించాలని విధించబడింది. అయితే ఈ నిబంధన ఫలని రాష్ట్రానికి వేరే పరిపాలనకు వసవం చేసిన రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని ఒక అట్ట ద్వారా మినహాయించినవను.

రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా కవరింగ్

ఆభరణములు

కలన 101 సం॥ గాంధీ

రొండు, రాం, కానీ వంటివి 42 యంబి, పేట 1.5 రు. 11/- సాదా వస్త్రానలైనను 18 యంబి 1.5 రు. 6/- ప్రకారం పూసలైనను 18 యంబి 1.5 రు. 7/8/- అరదుగ 800 గ్రాముల కాగితంపానం ప్యూరింగ్ పోలిక రు. 1.0.0 అవనము.

గౌరవాగ్రహీత కవరింగ్ కంపెనీ (రిజిస్టర్డ్) రాజాగ్రహీత, మచిలీపట్నం.

మైసూరు ప్రభుత్వం ఈ విషయంపై తెచ్చుకోవాలని కృషి చేస్తోంది. కాని ప్రస్తుత ప్రతినిధి గమనించినట్లయితే మినహాయింపు ఇవ్వబడదని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తోచవచ్చును.

ప్రధాన న్యాయ మూర్తి ప్రభుత్వ పాక్షికంగాల కేసును మార్చినంతమాత్రం చేత న్యాయపూజలను అధిక్షేపిస్తుంటు భార్యసంపాదన పన్నుకాదు. చేతలలో వాస్తవంగా నీటివల్ల కేసు చాలదనీ, ప్రజలకు తమ నీటి వర్తనలో విశ్వాసం ప్రతిబింబం కూడా అవసరమేనని నైపుణ్యం కాంగ్రెస్ వాదులకు చింతిస్తో వచ్చారు. న్యాయనిర్ణయ నివృత్తి పాక్షికంగా నియమబద్ధంగా తీర్పు దంతు తీర్పు పైవవలదా ప్రజలలో విశ్వాసం ప్రతిబింబం నేటి బ్రిటిష్ న్యాయ నిర్ణయ పాటింపే ముఖ్యంగా తొలలో ఒకటి. ఇందుకోసమైనా మైసూరు ప్రభుత్వం కేసును ముద్దించడంలేదని. అలా వెయ్యికో చేతలలో రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని అట్టల వాగు కోరి తెచ్చుకున్నాడు.

ఇవన్నీ పరిశీలిస్తే మైసూరు స్వయం పరిపాలనకు భంగం కలుగుతున్నదని, తల్లి పరిపాలనా విషయాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వం జాత్యంతరం చేసుకోంటున్నదని ఆరోపించడం నీతికాదు.

ఈ కేసులో భారత జాతీయోక్తి సాధనా సమస్యకు అవసరం ప్రామాన్యం కల్పించినట్లయింది. ముద్రాను, బాంధులు మొదలైన పార్ట్ 'బి' రాష్ట్రాలకు ఇటు వంటి రాజ్యాంగ నిబంధన లేనివంటు నిజమే. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన శాసనసభలు పార్ట్ 'బి' రాష్ట్రాలలో కేసు మైసూరు, రిజిస్ట్రేషన్ - కొచ్చిక రాజ్యాలలో మూలమే ఉన్నాయి. అందువల్ల మిగతా రాజ్యాంబ నిమిత్తం ఇటువంటి నిబంధన అవసరమవుతున్నది. ఈ రెండు రాజ్యాలకు రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని 871 వ నిబంధన వలె వదలదా అట్ట ఇవ్వేవారే కాని, ఈ రాజ్యాలలో రాజకీయ వాతావరణంవల్ల ఇంతి కరకూ అట్టి అట్ట ఇవ్వలేదని ఇవ్వకు భావించవలసి వస్తుంది.

ప్రస్తుత మైసూరు సమస్యవల్ల ఇవ్వకు రెండు ముఖ్య అంశాలు పరిగణనలో రావచ్చును. క్రిమినల్ ప్రాజెక్ట్ 872 వ సెక్షన్ ను సవరణచేసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను మార్చుగల అధికారాన్ని తీసుకోవడం అవసరమని కేంద్ర ప్రభుత్వం భావించవచ్చును. మైసూరు ప్రభుత్వం ఇవ్వకు అధ్యక్షుని అట్టను నిర్మలించి యిచ్చివేసి, కేంద్ర

ప్రభుత్వానికి అవసరమైన కంట్రాక్ట్ గరతు విక్రయించడానికి సంబంధ ప్రభుత్వం నిరాకరించినందువల్ల 871 వ రాజ్యాంగ నిబంధనకు పార్ట్ 'బి' రాష్ట్రాలకు కూడా వర్తింపవలసివలసిన అవసరం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తోచరదవచ్చును. అయితే ఒకటి రెండు రాష్ట్రాల నీటిగా చేసినందున కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంతటి తీవ్రపరిచ ప్రసంగం దిగబోవచ్చును. అటువంటి సందర్భం వలన మైసూరు, పంజాబ్, మద్రాసు (వారిజ్ఞులకు విధానంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను అనుసరించడానికి మద్రాసు ప్రభుత్వం నిరాకరించింది) మొదలైన రాష్ట్రాలు అట్టి అవకాశానికి తావివ్వకుండా ఉండడం అవసరమగుచుంది. ★

డా. గంభీర్

మీరా కోల్డ్ లోషన్

రోజుకు రెండుడు కల్పం మాత్రం చేసుకుంటే మంట, దురుగు మొదలైన వంటి వాటిని కలిపి వేసి తీసుకువచ్చును అనగండి.

నలుసరకుల గురించి జాగ్రత్త

THE GAMBHIR CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS LTD. BANGALORE - 5. BOMBAY - 5.

కౌంటి అఫ్ మాంట్ క్రిస్టో

(రెవ పేజీ తరువాయి)

బునోనీ అగ్గి గలగల చేప మెట్టు దిగి కలక పోటలోకి పడ గల్గెను. సవక వ్యూరం తెరిచి కాడబూనెన సమీపించాడు.

"అమ్మా! నన్ను చంకేరాదు. బునోనీ! నన్ను రక్షించుండి" అని కాడబూనెన వివేక వారంభించాడు.

బునోనీ అలీని దూచి "వ్యాయాధికారి విశ్లేషణని పంట్ల నీ నిబ్బరునా, పేటకు, చారిలో దాక్కుర్చి వీరిని బక్కడికి పంపు" అన్నాడు.

"ఇంక దాకగ వల బాధించేదు. నేను దర్బిపోతున్నాను. మాంతు బెవనో చెప్పాను. తిరుగగా వ్యాయాధికారిని పిలవండి" అన్నాడు కాడబూనెన ఆయాసపడుతూ. నెత్తురు వాలబట్టింది.

"నిన్ను పొడిచిన దెబ్బలే" అన్నాడు బునోనీ.

"చెనెడ్డో. వాడే కోయిటి ఆలోకి లంఠా నా కచ్చి దొంగలవం చెయ్యబున్నాడు. మాంట్ క్రిస్టోని నేను చంపితే, అయిన భాగ్యమంత లెనకు పంటనే వసుదంతునిన్నాడు. లేక ఆయన నన్ను చంపితే, తనకే వాపిన బలం దెనకున్నాడు. అందుకే ఈ కచ్చునన్ను నీవు పుట్ట పొడిచాను."

"అను. నువ్వు చెప్పినంతలో నేను చూస్తాను. నువ్వు చివర సంతకం చెయ్యి."

బునోనీ గలగల ఇల్లు ప్రవేశించి కంఠం, కాంతు తెచ్చాడు. "కూలన క్షేయలో నాలో పాలు తైదిగా ఉన్న చెనెడ్డో అనే గిరి సలభు నన్ను పొడిచాడు" అని మాంట్ క్రిస్టో వ్రాచాడు. కాడబూనెన అందుకుని కొబురునన్ను చెయ్యిని సంతకం చేస్తాడు.

"నే నెప్పించింతో వ్యాయాధికారికి చెప్పాను కాదు?" అన్నాడు కాడబూనెన.

"ఇప్పుడుండా. అంతే కాదు. ఇంకా చెప్పాను. నువ్వు దొంగలవం చెయ్యబున్నావని మాంట్ క్రిస్టోకి ఉత్తరంవల్ల తెలియబోయిన మాదా చెప్పాను. నీవు తెలియదా? నిన్ను వన్నాడివల్ల మనీషి ఇంటిలో ప్రవేశించడం గమనించాడు. నువ్వు నిచ్చేది దిగగానే నీకే చాలుమంచి వచ్చి పేట పడి పొడిచాడు."

"మీ రిందింతో చూస్తూనే ఉన్నా? నీకు బాధు చంపుతోంది చూస్తూ ఉంటున్నారా? ఆతొలి నన్ను బన్నాడు గున్నాడు నా కంఠుకు నెప్పి లేదు?"

"బునోనీ అన్నా నీ కూ! నువ్వు తేమంగా నీడిచాడి ఇల్లు చెట్టాకలిగితే, నిన్ను భగవంతుడు శుభించామనుటాను. అప్పుడు నేనూ నిన్ను శుభించగలవమనున్నాను. నిన్ను భగవంతుడే పుట్టియిచ్చున్నాడో, అంతా చెనెడ్డో చెట్టలలో చెట్టాడని చూ ఆఖి ప్రాయం—భగవత్ ప్రాప్తిని నిశ్చయించడం మహాపాతకం."

"భగవత్ ప్రాప్తిని! భగవంతుడు నడిచాడు, వ్యాయా వ్యాయాం తెలియని అంధుడు. భగవంతుడే వ్యాయాని శ్రేణి అయితే, ఈనాడు నిశ్చయించి గిరుగుతున్నాను భక్తి పాట సమలసంగీతం."

"ఇటు విను. చనిపోయేటప్పుడు మాదా బువ్వు భగవంతుని నమ్మించేదా? నిన్ను భగవంతుడే తెలి రక్షించి కనిగించాడో నీవు తెలుసునా? నీవు పుట్టి అయిన కిరీ మచ్చాడు. బల మచ్చాడు. వృత్తి ఇచ్చాడు. ఉపాధి కల్పించాడు. మిత్రుల నిచ్చాడు. పాప చింతన లేదాచు ముఖద్దానికి అవసరమైన పాదవాలన్నీ నీవు పడు గుచ్చాడు. కాని నీ ముఖంపట్ల నువ్వు ప్రోహించేతావు. అయినా భగవంతుడు నిన్ను రక్షించుటకు కనిగించాడు. కాని నీ కళ్లు

లేకవడానికి నిన్ను దారిద్ర్యంలో ముంచాడు. మర్యాదగా, సవక వ్రవనోనే అడ్డంకుగా వానిని బాధించుటకు వాచించిరితలు తెనగొట్టుకున్నావు. దారిద్ర్యం చేరు చేప్పి నీవందమానపుల తెనగొట్టించారట చెయ్యి వారంభించావు. భగవంతుడొక పారి నీవు అపార మేక భవం చంపాడు. అది నీవు చాలలేను. నాతికవల్ల నాని పట్టించుకుంటున్నావు. అందువల్లనే మళ్ళీ భగవంతుడు నిన్ను పరిద్రుష్టి చేసి రక్షించాడు."

కాడబూనెన స్థిమితంగా ఉండితే మూలగురూ అటూ ఇటూ పొచ్చు వారంభించాడు.

"బండిగా ఉన్న నిన్ను కనులేంచి భగవంతుడు దారి చూపాడు. బిల్వోర్ల నీవు ఉపాధి కల్పించాడు. కాని నీవు భగవంతుని నానందం చేసి భక్తి పొందావు."

"అవును. కాని చెనెడ్డో తిప్పించినంతో నన్నాడు."

"ఎవరూ తిప్పించుకోలేదు. భగవంతుడు వాడిని కూడా రక్షిస్తాడు."

"అయితే నన్ను చంపుతూంటే చూస్తూ ఉంటున్న ముఖ ర్మి కూడా భగవంతుడు రక్షిస్తాడు."

"నాన్నా?" అన్నాడు బునోనీ చిరువచ్చునో. నీలా పక్కాప్రపంచం కనపడితే నిన్ను తప్పకుండా రక్షించేవాడినే. కాని నిన్ను క క్రింద పొడిచివేయిస్తావు. ఇంక నిన్ను భగవంతుని పాగాలునుండి విడిచిపెట్టడం మంచి దనకున్నాను."

"భగవంతుడు లేను. ఉన్నాడని మీరొక సమయంలేదు. వాడో అబద్ధమాడుకున్నాను."

"అగాను. నిన్ను రక్షిస్తున్నప్పుడే భగవంతుని నమ్మనా? ఒక్కటేమిటో, అప్పుడు ప్రార్థనలో శుభించగల భగవంతునే నమ్మడం లేదా? ఆలోచించుకో. నీ మనస్సు ముక్కుతో, పక్కా ప్రాపదం."

"అయినా, ఎవరు బూను?" అన్నాడు కాడబూనెన తేరి పారమాన్నా.

"మాడు. పరిగూ చూచు నా వంక" అన్నాడు బునోనీ. కొద్దొరికి విను. తన ముఖంపట్ల తినుకున్నాను."

"నిన్ను? బూను? బునోనీ!" అన్నాడు కా. మానో. బునోనీ బోగి తిలేసేరాడు. లేవనాకి విను తిలేసేరాడు.

"అ! మీరు విల్వోర్ల!"

"కాను. నేను పొడవీరి కాను. బిల్వోర్లని కాను. పరిగూ చూచు. నన్ను సురపట్టలేనా? మాంట్ క్రిస్టో మాంటిగిలో చిత్రి చేసిన మామవచ్చింది. కాడబూనెన ముమ్మలలో కలవం బయలు దేరింది.

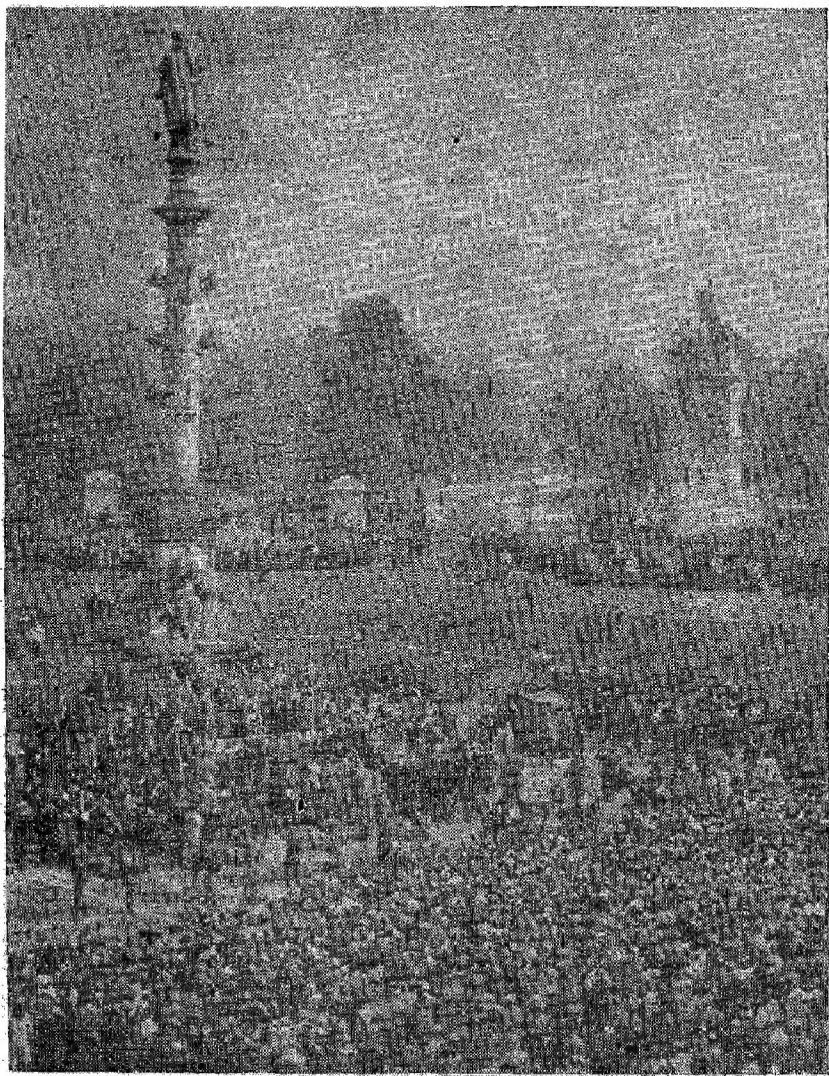
"ఎవరు? అవును. నిక్కడో ఎప్పుడో ముమ్మల్ని చూసి! నేనే ఉండి. ముమ్మల్ని చూచా డెయిని వనిసిస్తోంది."

"అవును. నన్ను చూకావు. ఒకపక్కాడు నన్ను చక్కగా ఎరు గుడుపు."

"అయితే మీ రెవరు?"

ఇంక కాడబూనెన అంతర్వేదించుట సమీపించాయని మాంట్ క్రిస్టో గ్రహించాడు. మెరిగి వారి కాడబూనెన తెలిలో "నేను... ఆంబూని వానంగుగా నమ్మినా, కాడబూనెన తిరిక్కి పడ్డాడు. చేతుల త్రి భగవంతునికి నమస్కరించాడు. "అమ్మా! భగవంతుడా! పాపాత్ముడని నన్ను శుభించు. నన్ను నీలా చెప్పుకో." అన్నాడు. ఒక్క పారిగా విగ్రహ మూలించాడు. తల వాల్చేరాడు.

"ఒకడు" అన్నాడు మాంట్ క్రిస్టో. కంపించే చూపులు నిగిడ్చి, మెరిగి లేచి నీలించాడు.

అమెరికాలో ఏటా అక్టోబరు 12 కొలంబస్ దినంగా జరుపబడుతుంది.
కొలంబస్ అమెరికాను విష్కపాడు

గాంధీ మహాత్మని

ఆత్మకథ

రెండవ సంపుటములు

చతుర్థ ముద్రణము

శతావధాని: వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారి

అనువాదము

ఖడ్గరు బైండు

ప్రతి సంపుటము పోస్టేజితో సహా వెల రూ. 5-9-0

ఒకే సారి 2 సంపుటములు పోస్టేజి

20

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.